

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์
จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
Ecotourism Management Model in Railay Bay
Krabi Province to Green Destination Island

สุบิน รักการ
Subin Rakkarn

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Doctor of Philosophy in Ecosystem Innovation Management for Sustainable
Tourism

Prince of Songkla University

2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไรเลย์
จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
Ecotourism Management Model in Railay Bay
Krabi Province to Green Destination Island

สุบิน รักการ
Subin Rakkarn

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการนวัตกรรมการนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Doctor of Philosophy in Ecosystem Innovation Management for Sustainable
Tourism
Prince of Songkla University
2568
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์
 จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 ผู้เขียน พันจำเอก สุบิน รักการ
 สาขาวิชา การจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

#DS01#
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร)

#DS03#ประธาน
 (รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรวี จิตภักดี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

#DS04#กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร)

#DS02#
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภษุณี นพประดิษฐ์)

#DS05#กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรภมล เพ็งสกุล)

#DS06#กรรมการ
 (ดร.ปรัชญาภรณ์ ไชยคช)

#DS07#กรรมการ
 (ดร.ห้าวหาญ ทวีเส็ง)

#DS08#กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภษุณี นพประดิษฐ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศ
 เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

#DS11#.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.มิตรชัย จงเชื้อวานานาญ)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(3)

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ#DS09#

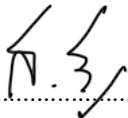
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ#DS10#

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภษัญญา นพประดิษฐ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

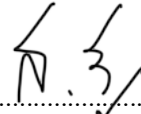
(พันจ่าเอก สุบิน รักการ)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(พันจ่าเอก สุบิน รักการ)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ผู้เขียน	พันจ่าเอก สุบิน รักการ
สาขาวิชา	การจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ปีการศึกษา	2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ ศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ เพื่อนำไปสู่การกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมหลักคือ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในหลายมิติ ได้แก่ น้ำเสีย ดินเสื่อมสภาพ ขยะ ทรัพยากรชายฝั่งเสื่อมโทรม การบุกรุกพื้นที่ป่าและมลพิษต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมพบว่า ภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่มีบทบาทร่วมกันใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน โดยภาครัฐกำหนดนโยบายและจัดระเบียบพื้นที่ร่วมกับชุมชน 2) การปฏิบัติตามแผน ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการจัดการทรัพยากรและควบคุมมลพิษ 3) การติดตามและประเมินผล ทั้งหน่วยงานภาครัฐและชุมชนร่วมกันตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ 4) การรับประโยชน์ โดยชุมชนได้รับประโยชน์จากรายได้กิจกรรมและการพัฒนาในพื้นที่ และในส่วนของทัศนคตินักท่องเที่ยวต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพบว่า แบบจำลองการวัดมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ($\alpha = 0.86-0.92$, $CR = 0.87-0.94$, $AVE = 0.55-0.73$) โดยมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการจุดหมายปลายทาง 2) ธรรมชาติและทัศนียภาพ 3) สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ 4) ประเพณีและวัฒนธรรม 5) สุขภาวะทางสังคม และ 6) ธุรกิจและการสื่อสาร ซึ่งนักท่องเที่ยวมีทัศนคติเชิงบวกในทุกองค์ประกอบ แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาอ่าวไร่เลย์สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอนาคต

ผลการศึกษาจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพบว่า รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านพื้นที่ ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศเสน่ห์ อัตลักษณ์ 2) ด้านการจัดการ การจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ผลกระทบลดลง 3) ด้านกิจกรรม กิจกรรมและกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา การเรียนรู้ ภูมิปัญญา 4) ด้านการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือ

งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์สะท้อนถึงปัญหาเชิงระบบของอุทยานแห่งชาติทั่วประเทศ ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตควรมีการประเมินประสิทธิภาพของนโยบายที่มีอยู่ และศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยว ข้อเสนอในระดับนโยบายควรกำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน และจัดทำแนวทางปฏิบัติที่สามารถใช้ได้จริงเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนในระดับชุมชนควรส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กำหนดระเบียบและข้อตกลงร่วมกัน เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและชุมชน ส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน พัฒนาสู่มาตรฐานการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ : การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, ผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, การมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม, จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Thesis Title	Ecotourism Management Model in Railay Bay Krabi Province to Green Destination Island
Author	Chief Petty Officer First Class Subin Rakkarn
Major Program	Ecosystem Innovation Management For Sustainable Tourism
Academic Year	2025

ABSTRACT

This study aims to investigate the environmental impacts resulting from ecotourism management in Railay Bay, examine stakeholder participation in managing these environmental impacts, and explore tourists' attitudes toward environmentally friendly destinations in the area. The ultimate objective is to develop a participatory ecotourism management model. A mixed-methods research design was employed, incorporating both quantitative and qualitative approaches. Data were collected using in-depth interviews, structured questionnaires, and focus group discussion records. The target population included representatives from government agencies, private sector organizations, tourism operators, local leaders and residents, as well as tourists visiting Railay Bay.

The study found that the main environmental issue in Railay Bay is a lack of orderly management. Ecotourism activities have led to multidimensional environmental impacts, including wastewater discharge, soil degradation, waste accumulation, deterioration of coastal resources, forest encroachment, and various forms of pollution. Regarding environmental impact management, it was found that government agencies, private sectors, tourism operators, and local communities all play collaborative roles in four key areas: 1) Planning – where the government takes the lead in policy formulation and spatial management in coordination with communities; 2) Implementation – where all stakeholders participate in resource management and pollution control; 3) Monitoring and Evaluation – where both government agencies and local communities cooperate in assessing environmental quality; and 4) Benefit Sharing – where local communities gain from tourism-related income, activities, and infrastructure development. As for tourists' attitudes toward environmentally friendly destinations, the measurement model demonstrated good reliability and validity ($\alpha = 0.86-0.92$, CR = 0.87–0.94, AVE = 0.55–0.73). Six key components were identified: 1) Destination Management, 2) Nature and

scenery, 3) Environment and Climate, 4) Culture and Tradition, 5) Social Well-being, and 6) Business and Communication. Tourists expressed positive attitudes toward all components, indicating strong potential for developing Railay Bay into a genuinely environmentally friendly ecotourism destination in the future.

Findings from stakeholder consultation meetings indicate that the participatory ecotourism management model for Railay Bay, Krabi Province, aimed at achieving an environmentally friendly destination, consists of four core components: 1) Spatial Dimension: This refers to the ecological resources, natural charm, and unique identity of the destination. 2) Management Dimension: This involves the sustainable management of environmental resources, mitigation of negative impacts. 3) Activity Dimension: This encompasses environmental education activities, learning processes, and the integration of local wisdom into tourism services. 4) Participation Dimension: This component highlights the involvement of local communities and related organizations. It calls for collaboration in tourism development.

This study reveals that the challenges associated with ecotourism management in Railay Bay reflect broader systemic issues prevalent across national parks throughout the country. Consequently, future research should focus on evaluating the effectiveness of existing policies and examining the socio-economic impacts of tourism. At the policy level, it is recommended that stringent environmental protection measures and tourist capacity controls be established. Furthermore, there is a need to develop environmentally friendly infrastructure, allocate resources to support community-driven conservation initiatives, and formulate practical guidelines aimed at minimizing environmental impacts. At the community level, the promotion of multi-sectoral collaboration is essential. This includes establishing mutually agreed-upon regulations and agreements, enhancing the capacities of local entrepreneurs and communities, encouraging the use of renewable energy, and advancing service standards to align with principles of environmental sustainability.

Keyword : Ecotourism Management, Impact of ecotourism management, Participation in environmental impact management, Green Destination

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภคณัฐ นพประดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแนวทางการจัดทำวิทยานิพนธ์และติดตามความก้าวหน้าการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรวี จิตภักดี ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรภมร เพ็งสกุล, ดร.ปรัชญาภรณ์ ไชยคช, ดร.ห้าวหาญ ทวีแสง คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เสียสละเวลามาเป็นคณะกรรมการสอบ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงเล่มวิทยานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การดำเนินการวิจัยจะไม่สามารถบรรลุประสงค์การวิจัยได้ หากไม่ได้รับความเมตตา และความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในอำเภอไร่เลย์ และนักท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

การได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านที่ได้มีส่วนในการวิเคราะห์รูปแบบและให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาและกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้เกิดเป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการได้อย่างแท้จริง

สุดท้ายนี้ การได้รับกำลังใจและแรงผลักดันให้เกิดความมุ่งมั่นในงานวิทยานิพนธ์สำเร็จตามแผนงานที่กำหนดจากครอบครัว ทั้งคุณพ่อวิโรจน์และคุณแม่ผาด รักการ ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้นมา ณ โอกาสนี้

สุบิน รักการ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ	(10)
สารบัญตาราง	(14)
สารบัญภาพ.....	(15)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
1.2 คำถามวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ของการวิจัย	5
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.6.1 ขอบเขตเนื้อหา.....	6
1.6.2 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย	6
1.6.3 ขอบเขตพื้นที่.....	6
1.6.4 ขอบเขตระยะเวลา	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
1.8 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว.....	10
2.1.1 การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	10
2.1.2 การจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	11
2.1.3 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	12
2.2 การจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ.....	13
2.2.1 การจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติของต่างประเทศ	13

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2.2 การจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติของประเทศไทย	15
2.2.3 การจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทางทะเล	16
2.3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย	18
2.3.1 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	18
2.3.2 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ	19
2.3.3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด	20
2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ	21
2.5 นโยบายการท่องเที่ยว.....	22
2.5.1 เกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก สำหรับแหล่งท่องเที่ยว	22
2.5.2 เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	23
2.5.3 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	23
2.5.4 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566 – 2570.....	28
2.6 การวิเคราะห์ SWOT สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่	29
2.7 พื้นที่วิจัยอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่.....	33
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
2.8.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	34
2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม.....	38
2.8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	41
2.8.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว	52
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	59
3.1 ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่.....	59
3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่	60
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
3.3 ศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว ในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่.....	62
3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
3.4 กำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	65
3.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	69
4.1 ผลการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่.....	69
4.2 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่.....	75

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.3 ผลการศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่	79
4.4 ผลการจัดทำรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	95
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	107
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	107
5.2 อภิปรายผล.....	113
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	118
บรรณานุกรม.....	120
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก เครื่องมือในการวิจัย	130
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย.....	151
ภาคผนวก ค เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	155
ภาคผนวก ง หนังสือแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัย (ผลการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์).....	167
ภาคผนวก จ ใบอนุญาตเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ ในอุทยานแห่งชาติ	170
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่	176
ภาคผนวก ช รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย	197
ภาคผนวก ซ ภาพบรรยากาศการเก็บรวบรวมข้อมูล	199
ประวัติผู้เขียน.....	216

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 2 การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก ตามเกณฑ์ GSTC-D Version 2.0	23
ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค	64
ตารางที่ 4.1 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านบวกและด้านลบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ่าวไร่เลย์	73
ตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอ่าวไร่เลย์แบ่งตามหน่วยงาน	78
ตารางที่ 4.3.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว (n = 400)..	79
ตารางที่ 4.3.2 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้.....	82
ตารางที่ 4.3.3 แสดงผลการวิเคราะห์ goodness-of-fit indices	83
ตารางที่ 4.3.4 แสดงค่าสถิติความเชื่อมั่นและน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ ..	84
ตารางที่ 4.3.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับของอิทธิพล ผลกระทบและการมีส่วนร่วมในการจัดการ สิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์	89
ตารางที่ 4.4.2 แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์.....	99
ตารางที่ 4.4.3 การวิเคราะห์พื้นที่อ่าวไร่เลย์ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	106
ตารางที่ 5 สรุปรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	111
ตารางที่ 6 เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	156

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ภาพที่ 2 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 6 การจัดการน้ำสะอาดและสุขอนามัย	26
ภาพที่ 3 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 12 การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน	26
ภาพที่ 4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	27
ภาพที่ 5 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 14 การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล	27
ภาพที่ 6 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 15 การรักษาระบบนิเวศทางบก.....	28
ภาพที่ 7 แผนที่อ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่	33
ภาพที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว (n = 400).....	81
ภาพที่ 9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองขององค์ประกอบจุดหมายปลายทาง ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์.....	87
ภาพที่ 10 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	96
ภาพที่ 11 การขนส่งสินค้าสู่อ่าวไร่เลย์.....	200
ภาพที่ 12 การขนส่งสินค้าจากเรือเข้าฝั่งภายในอ่าวไร่เลย์.....	200
ภาพที่ 13 การขนส่งสินค้าภายในอ่าวไร่เลย์	200
ภาพที่ 14 แหล่งน้ำจืดในอ่าวไร่เลย์	200
ภาพที่ 15 การปล่อยน้ำลงสู่ทะเลในอ่าวไร่เลย์	201
ภาพที่ 16 จุดพักขยะในอ่าวไร่เลย์.....	201
ภาพที่ 17 การก่อสร้างในอ่าวไร่เลย์	201
ภาพที่ 18 เครื่องยนต์เรือหางยาว.....	201
ภาพที่ 19 มลสัตว์บริเวณทางเดินสาธารณะในอ่าวไร่เลย์.....	202
ภาพที่ 20 การขนส่งนักท่องเที่ยวภายในอ่าวไร่เลย์.....	202
ภาพที่ 21 ป้ายข้อกำหนดการใช้ยานพาหนะพื้นที่สาธารณะในอ่าวไร่เลย์	202
ภาพที่ 22 เรือโดยสารบริการรับ ส่งนักท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์	202
ภาพที่ 23 ถังขยะในอ่าวไร่เลย์	203
ภาพที่ 24 ป้ายห้ามทิ้งขยะ เปิดเพลง ส่งเสียงดัง จำหน่ายสินค้าและบริการ	203
ภาพที่ 25 โรงแรมแยกขวดพลาสติกเพื่อขาย.....	203
ภาพที่ 26 ขนขยะไปยังจุดพักขยะในอ่าวไร่เลย์	203
ภาพที่ 27 ป้ายห้ามทิ้งขยะในเขตอุทยานแห่งชาติ	204
ภาพที่ 28 ขยะรวมในอ่าวไร่เลย์	204
ภาพที่ 29 ขยะตกค้างตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติอ่าวไร่เลย์	204

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 30 เรือขนขยะจากอ่าวไร่เลย์ขึ้นฝั่ง.....	204
ภาพที่ 31 เรือขนขยะจากอ่าวไร่เลย์ขึ้นฝั่ง.....	205
ภาพที่ 32 ชมมรดกโลกท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์เก็บขยะริมหาดในอ่าวไร่เลย์.....	205
ภาพที่ 33 แผนที่แสดงคดีของอุทยานฯ, แปลงการรื้อออกโฉนด, แปลงตามมาตรา 64 พรบ. อุทยาน 62, พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติฯ.....	205
ภาพที่ 34 ลิงในอ่าวไร่เลย์.....	205
ภาพที่ 35 กิจกรรมปั่นผาอ่าวไร่เลย์.....	206
ภาพที่ 36 แผนที่ทรัพยากรในอ่าวไร่เลย์.....	206
ภาพที่ 37 สัมภาษณ์นายกสมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่.....	206
ภาพที่ 38 สัมภาษณ์นายกสมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่.....	206
ภาพที่ 39 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกระบี่.....	207
ภาพที่ 40 สัมภาษณ์นักพัฒนาการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง.....	207
ภาพที่ 41 ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารไร่เลย์.....	207
ภาพที่ 42 สัมภาษณ์ผู้จัดการโรงแรมอวตาร ไร่เลย์ รีสอร์ท.....	207
ภาพที่ 43 สัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านค้าในอ่าวไร่เลย์.....	208
ภาพที่ 44 การติดตั้งโซลาร์เซลล์บริเวณท่าเรืออ่าวน้ำเมา.....	208
ภาพที่ 45 การติดตั้งโซลาร์เซลล์บริเวณท่าเรืออ่าวไร่เลย์.....	208
ภาพที่ 46 ประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการโรงแรมรายาวดี.....	208
ภาพที่ 47 ประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการเรือหางยาว.....	209
ภาพที่ 48 สัมภาษณ์ไกด์นำเที่ยวปั่นผาอ่าวไร่เลย์.....	209
ภาพที่ 49 สัมภาษณ์นักวิชาการป่าไม้ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี.....	209
ภาพที่ 50 ประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการร้านอาหาร.....	209
ภาพที่ 51 ร้านค้าในอ่าวไร่เลย์.....	210
ภาพที่ 52 สอบถามนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์.....	210
ภาพที่ 53 สอบถามนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์.....	210
ภาพที่ 54 จุดจำหน่ายตั๋วเรืออ่าวนาง.....	210
ภาพที่ 55 จุดจำหน่ายตั๋วเรือสทธรณ์เรือหางยาวบริการตำบลอ่าวนาง จำกัด.....	211
ภาพที่ 56 ท่าเรือหาดนพรัตน์ธารา.....	211
ภาพที่ 57 ท่าเรืออ่าวน้ำเมา.....	211
ภาพที่ 58 การเดินทางสู่อ่าวไร่เลย์.....	211
ภาพที่ 59 ป้ายแนะนำนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์.....	212

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 60 รถบริการนักท่องเที่ยวของโรงแรมในอ่าวไร่เลย์.....	212
ภาพที่ 61 นักท่องเที่ยวปีนผาอ่าวไร่เลย์.....	212
ภาพที่ 62 การแบ่งเขตสำหรับนักท่องเที่ยวเล่นน้ำกับเขตจอดเรือหางยาวในอ่าวไร่เลย์.....	212
ภาพที่ 63 บริการเรือคายัค อ่าวไร่เลย์.....	213
ภาพที่ 64 บริการซั๊ก ออบ ริด ในอ่าวไร่เลย์.....	213
ภาพที่ 65 บริการห้องน้ำในอ่าวไร่เลย์.....	213
ภาพที่ 66 บริการตู้ ATM ในอ่าวไร่เลย์.....	213
ภาพที่ 67 ร้านอาหารอ่าวไร่เลย์.....	214
ภาพที่ 68 ศาลาที่พักริมทางในอ่าวไร่เลย์.....	214
ภาพที่ 69 จุดรวมพล.....	214
ภาพที่ 70 เรือตรวจการอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี.....	214
ภาพที่ 71 ดูงานโรงไฟฟ้าขยะชุมชนเทศบาลเมืองกระบี่.....	215
ภาพที่ 72 แผนที่เกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูล ประเทศไทย.....	215
ภาพที่ 73 แผนที่เกาะโบราไกย์ ประเทศฟิลิปปินส์.....	215

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้สำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น การเติบโตอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวหลายประเทศ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก จากการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากขึ้น และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่แย่ลง จากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงขึ้น หลายประเทศทั่วโลกจึงพยายามที่จะลดคาร์บอนและสร้างควมยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจ การบริโภคพลังงาน และการเดินทางมาเยือนของนักท่องเที่ยวมีผลทำให้เกิดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้น (Raihan, 2024) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกับพลังงานหมุนเวียนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยวัดจากค่าความสามารถในการรองรับได้ของสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างเดียวยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งทางตรงกันข้ามพลังงานหมุนเวียนช่วยส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ การลดผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยว และสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว การใช้พลังงานหมุนเวียนร่วมกับนโยบายการท่องเที่ยวจะเป็นแนวทางที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานสะอาดและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Guo & Chai, 2025)

ประเทศไทยในห้วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 โดยเฉพาะภาคใต้ประสบกับการลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างรุนแรง เนื่องจากมีมาตรการควบคุมด้านสาธารณสุข ซึ่งส่งผลให้กิจกรรมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลและทางทะเลชะงักงันอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตาม ผลจากการลดลงของนักท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะการฟื้นตัวของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ (Israngkura, 2022) ซึ่งการฟื้นฟูหลังวิกฤตโควิด 19 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถนำไปสู่การร่วมกันสร้างนโยบายการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อประเด็นด้านความยั่งยืน โดยการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรครอบคลุม 3 มิติหลัก ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและความร่วมมือเชิงนโยบายหลังโควิด 19 เป็นโอกาสสำคัญในการกำหนดแนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระยะยาวต่อไป (Pongsakornrunsilp et al., 2022)

จังหวัดกระบี่นั้นเป็นจุดหมายปลายทางการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดกระบี่ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวคุณภาพระดับนานาชาติ เกษตรอุตสาหกรรมยั่งยืน สังคมน่าอยู่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และปรับตัวเท่าทันต่อบริบทการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 ประเด็นการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน เพิ่มศักยภาพให้ได้มาตรฐานสากลบนฐานอัตลักษณ์ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคและนานาชาติ

ยกระดับขีดความสามารถในการผลิตด้านการเกษตร แปรรูป และตลาดสินค้าเกษตร อย่างครบวงจร ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมสะอาดและพลังงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนสู่สังคมน่าอยู่ และปรับตัวเท่าทันต่อบริบทการเปลี่ยนแปลง อนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน โดยยึดโยงให้สอดคล้องกับแผนทุกระดับ มีโครงการและกิจกรรมที่สำคัญภายใต้แนวทางการพัฒนา การเป็นกระบี่เมืองน่าอยู่ ผู้คนน่ารัก อย่างแท้จริง (สำนักงานจังหวัดกระบี่, 2567) นอกจากนี้ จังหวัดกระบี่ได้ตั้งเป้าหมายการปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ โดยจังหวัด องค์กร ภาคเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและภาคธุรกิจ ได้ร่วมกันดำเนินการมาตรการต่าง ๆ การให้ความรู้และการรณรงค์ระดับชุมชน เพื่อส่งเสริมการลดการปล่อยคาร์บอนผ่านการใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ การใช้รถยนต์ไฟฟ้า การเกษตรยั่งยืน และการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการลดขยะพลาสติก ประชาชนเริ่มเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในเป้าหมายนี้ผ่านช่องทางการเรียนรู้และการรณรงค์ของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมนโยบายระดับท้องถิ่น การให้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจแก่ผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างความตระหนักรู้ แม้จังหวัดกระบี่จะมีความก้าวหน้าในบางด้าน แต่ยังต้องการการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนสู่เป้าหมายการปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์อย่างแท้จริง (Maizan & Mohamed Nawi, 2025)

อย่างไรก็ตามเมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเติบโตขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งมีความเปราะบางต่อการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ซึ่งกำลังประสบปัญหาหมอกมาเยือน เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวและท่าเทียบเรือ ปัญหาขยะ ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงเกิดเป็นไร่เลย์โมเดลเพื่อรักษาสภาพระบบนิเวศและการอนุรักษ์ธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนต่อการท่องเที่ยว และยกระดับคุณภาพนักท่องเที่ยว ทำให้พื้นที่อ่าวไร่เลย์เป็นสถานที่ที่มีความสงบเรียบร้อยและปลอดภัย เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อความยั่งยืนในอนาคต ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักผ่อนหรือท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ จะได้สัมผัสกับธรรมชาติอย่างแท้จริง โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณหาดอ่าวไร่เลย์ฝั่งทิศตะวันตกและหาดพระนาง ซึ่งมีชายหาดที่ดีที่สุดในโลก สวยติดอันดับโลก (ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์-แหลมพระนาง, 2567) ซึ่งไร่เลย์ โมเดลนั้น เป็นแนวคิดการบริหารจัดการความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวและท่าเทียบเรือ พร้อมเดินหน้าส่งต่อนวัตกรรมในพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยว ไร่เลย์โมเดลได้รับอานิสงส์จากวิกฤติการแพร่ระบาดของโควิด 19 อาศัยนวัตกรรมจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และ สตาร์ทอัพ “คิวคิว” จัดระเบียบพื้นที่อ่าวไร่เลย์ เพื่อคุมความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ ส่งเสริมด้านความปลอดภัย ตั้งเป้าฟื้นฟูจุดขายแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางธรรมชาติและอนุรักษ์เพื่อความยั่งยืน แนวคิดเพื่อการจัดการปัญหาด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจากผลกระทบของโควิด 19 ได้แก่ การจัดระเบียบเรือสัญจร การจัดการขยะบนพื้นที่ชายฝั่ง การยกระดับความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การยกระดับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติ การปลูกจิตสำนึกต่อธรรมชาติของนักท่องเที่ยวและเยาวชน (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2563)

การเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์เป็นจำนวนมากในแต่วัน ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ความเสื่อมโทรม มีแนวโน้มที่จะสร้างปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวของอ่าวไร่เลย์ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเข้า ออกของเรือบริการนักท่องเที่ยวบริเวณหน้าหาด ปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเนื่องจากมีเรือเข้า ออกบริเวณชายหาดตลอดเวลา ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนชายหาด และการทำกิจกรรมทางน้ำ เช่น การเล่นน้ำ ดำน้ำ พายเรือคายัค ล้วนมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา ปัญหาการใช้พื้นที่ชายหาดมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นในยามจำเป็น ยังมีเรือพานักท่องเที่ยวเข้ามาทำกิจกรรมต่าง ๆ บนพื้นที่ชายหาดไร่เลย์ และส่งเสียงดังรบกวนนักท่องเที่ยวที่พักผ่อนอยู่ในพื้นที่ รวมถึงปัญหาขยะพลาสติกต่าง ๆ ที่มากับเรือท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่เข้าพื้นที่ในแต่ละวัน ส่งผลให้ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวลดลง เป็นผลเสียต่อการท่องเที่ยว แนวโน้มการท่องเที่ยวของอ่าวไร่เลย์ในอนาคตไม่ยั่งยืน (ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์-แหลมพระนาง, 2567) มีงานวิจัยต่าง ๆ มากมายที่แสดงให้เห็นว่าการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จะช่วยสร้างความสำเร็จและความยั่งยืนให้การท่องเที่ยวได้ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ถือเป็นแนวทางทางเลือกที่มุ่งสร้างความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลัก (Guerrero-Moreno & Oliveira-Junior, 2024) ปัญหาและโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนพบว่า ปัญหาหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประกอบด้วย การขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลและการบริหารท้องถิ่น การขาดโครงสร้างพื้นฐาน การขาดความรู้ของประชาชนในการให้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการขาดผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ นอกจากนี้ยังพบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีผลกระทบเชิงบวกทางเศรษฐกิจและสังคมต่อพื้นที่ และมีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Asqarbek et al., 2023) มีหลักฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการลดลงของนักท่องเที่ยวกับการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเล เช่น การพบเห็นพะยูน โลมา ปลาฉลามหลายชนิด และเต่าทะเลเพิ่มขึ้นในอุทยานแห่งชาติทางทะเลภาคใต้ น้ำทะเลใสสะอาดขึ้น และชายหาดกลับมามีความเป็นธรรมชาติ ซึ่งแนวทางเชิงนโยบาย 8 ประการในการจัดการการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืน ได้แก่ การกำหนดโซนอนุรักษ์และโซนนันทนาการ การปิดอุทยานทางทะเลเป็นระยะ การออกแบบระบบเก็บค่าธรรมเนียมใหม่ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางเลือก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณชน (Israngkura, 2022) และจากการวิเคราะห์เชิงบรรณานุกรม ข้อมูลจากฐานข้อมูล Scopus และ Web of Science ระหว่างปี ค.ศ. 2002-2022 พบว่า มีบทความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน รวม 1,145 รายการ วารสารความยั่งยืนเป็นแหล่งที่มีการเผยแพร่งานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนมากที่สุด ขณะที่ประเทศที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือ สหรัฐอเมริกาและจีน งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในเขตอนุรักษ์ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และกรณีศึกษา ซึ่งเน้นการประเมินผลกระทบ และวิเคราะห์การรับรู้หรือประสบการณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แม้ว่าปริมาณงานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนจะเพิ่มขึ้น แต่ยังคงพบช่องว่างที่สำคัญคือ การขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน การใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณอย่างจำกัด การประเมินผลต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศผู้ผลิตองค์ความรู้กับประเทศที่ดำเนินโครงการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โดยชุมชน ช่องว่างเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงแนวทางและโอกาสในการวิจัยเชิงกลยุทธ์และการกำหนดนโยบายในอนาคต (Guerrero-Moreno & Oliveira-Junior, 2024)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ และศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม นำไปสู่รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยกระดับอ่าวไร่เลย์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับนานาชาติ มีชื่อเสียงระดับโลก และสามารถสร้างความประทับใจในพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะมิติด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ เป้าหมายที่ 6 การจัดการน้ำสะอาดและสุขอนามัย เป้าหมายที่ 12 การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายที่ 14 การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล และเป้าหมายที่ 15 การรักษาระบบนิเวศทางบก ผลการศึกษานี้จะนำไปสู่การพัฒนาแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนอ่าวไร่เลย์สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

1.2 คำถามวิจัย

การศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยมีประเด็นคำถามการวิจัยดังนี้

1.2.1 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ เป็นอย่างไร

1.2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ควรเป็นอย่างไร

1.2.3 นักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ มีทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นอย่างไร

1.2.4 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.3.2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.3.3 เพื่อศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.3.4 เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกันในแต่ละด้าน

1.4.2 ระดับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.4.3 ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.4.4 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ที่มีองค์ประกอบด้านด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วม จะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

1.5 ประโยชน์ของการวิจัย

1.5.1 ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.5.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ รวมถึงชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.5.3 ส่งเสริมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านสิ่งแวดล้อม ชุมชน และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สามารถพัฒนานโยบายและมาตรการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.5.5 ช่วยสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

1.5.6 เป็นแหล่งข้อมูลเชิงวิชาการที่สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน การวิจัยและการอบรมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.5.7 เป็นแนวทางต้นแบบที่สามารถประยุกต์ใช้กับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติอื่น ๆ ที่ต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม

1.5.8 ได้รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมที่สามารถนำไปใช้ในพื้นที่อำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.6 ขอบเขตการวิจัย

1.6.1 ขอบเขตเนื้อหา

1.6.1.1 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.6.1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

1.6.1.3 ทิศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านธุรกิจและการสื่อสาร

1.6.1.4 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วม

1.6.2 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ได้แก่

1.6.2.1 หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ตัวแทนอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี ตัวแทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย ตัวแทนสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ ตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่ ตัวแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกระบี่

1.6.2.2 หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการเรือหางยาว ตัวแทนชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอไร่เลย์-แหลมพระนาง ตัวแทนชมรมป็นหน้าผาไร่เลย์ ตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ตัวแทนสมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่ ตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวนาง (ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอไร่เลย์-แหลมพระนาง, 2567)

1.6.2.3 ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการโรงแรม จำนวน 18 แห่ง ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 30 แห่ง (องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง, 2567)

1.6.2.4 ผู้นำและประชาชนในชุมชนที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้นำและประชาชนชุมชน หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ เป็นชาย 1,561 คน หญิง 1,761 คน รวม 3,227 คน (กรมการปกครอง, 2566)

1.6.2.5 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ แยกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 262,889 คน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 890,626 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,153,515 คน (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2566)

1.6.3 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่อำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

1.6.4 ขอบเขตระยะเวลา

การวิจัยนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2565 จนถึงเดือน มีนาคม 2568 รวมเป็นระยะเวลา 2 ปี 4 เดือน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การจัดการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

การจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการท่องเที่ยวที่มีลักษณะของความยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น แต่ก็สามารถรักษาสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ใช้ในการวางแผน การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล การรับประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ปัญหาและผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ผลกระทบด้านน้ำ ดิน อากาศ เสียง ขยะ ทรัพยากรชายฝั่ง ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยว รวมถึงนักท่องเที่ยว

มาตรฐานจุดหมายปลายทางสีเขียว หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก 6 ด้าน ได้แก่ การจัดการจุดหมายปลายทาง ธรรมชาติและทัศนียภาพ สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ประเพณีและวัฒนธรรม สุขภาวะทางสังคม ธุรกิจและการสื่อสาร

การจัดการจุดหมายปลายทาง หมายถึง การจัดการจุดหมายปลายทางที่ยั่งยืน ได้แก่ องค์กรและความมุ่งมั่น การวางแผนและพัฒนา การจัดการผู้มาเยือน การตรวจสอบและการรายงาน การปฏิบัติตามกฎหมายและจริยธรรม

การจัดการธรรมชาติและทัศนียภาพ หมายถึง การจัดการธรรมชาติและทัศนียภาพ ได้แก่ ธรรมชาติและ การอนุรักษ์ ธรรมชาติและสัตว์

การจัดการสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ หมายถึง การจัดการสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ได้แก่ การใช้ที่ดินและมลพิษ การจัดการน้ำ ขยะและการรีไซเคิล การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การจัดการประเพณีและวัฒนธรรม หมายถึง การจัดการประเพณีและวัฒนธรรม ได้แก่ ผู้คนและประเพณี มรดกทางวัฒนธรรม

การจัดการสุขภาวะทางสังคม หมายถึง การจัดการสุขภาวะทางสังคม ได้แก่ ความเคารพของมนุษย์ การมีส่วนร่วมของชุมชน เศรษฐกิจท้องถิ่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพและความปลอดภัย

การจัดการธุรกิจและการสื่อสาร หมายถึง การจัดการธุรกิจและการสื่อสาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางธุรกิจ ข้อมูลและการตลาด

อ่าวไรเลย์ หมายถึง พื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีทัศนียภาพที่สวยงามและกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่หลากหลาย

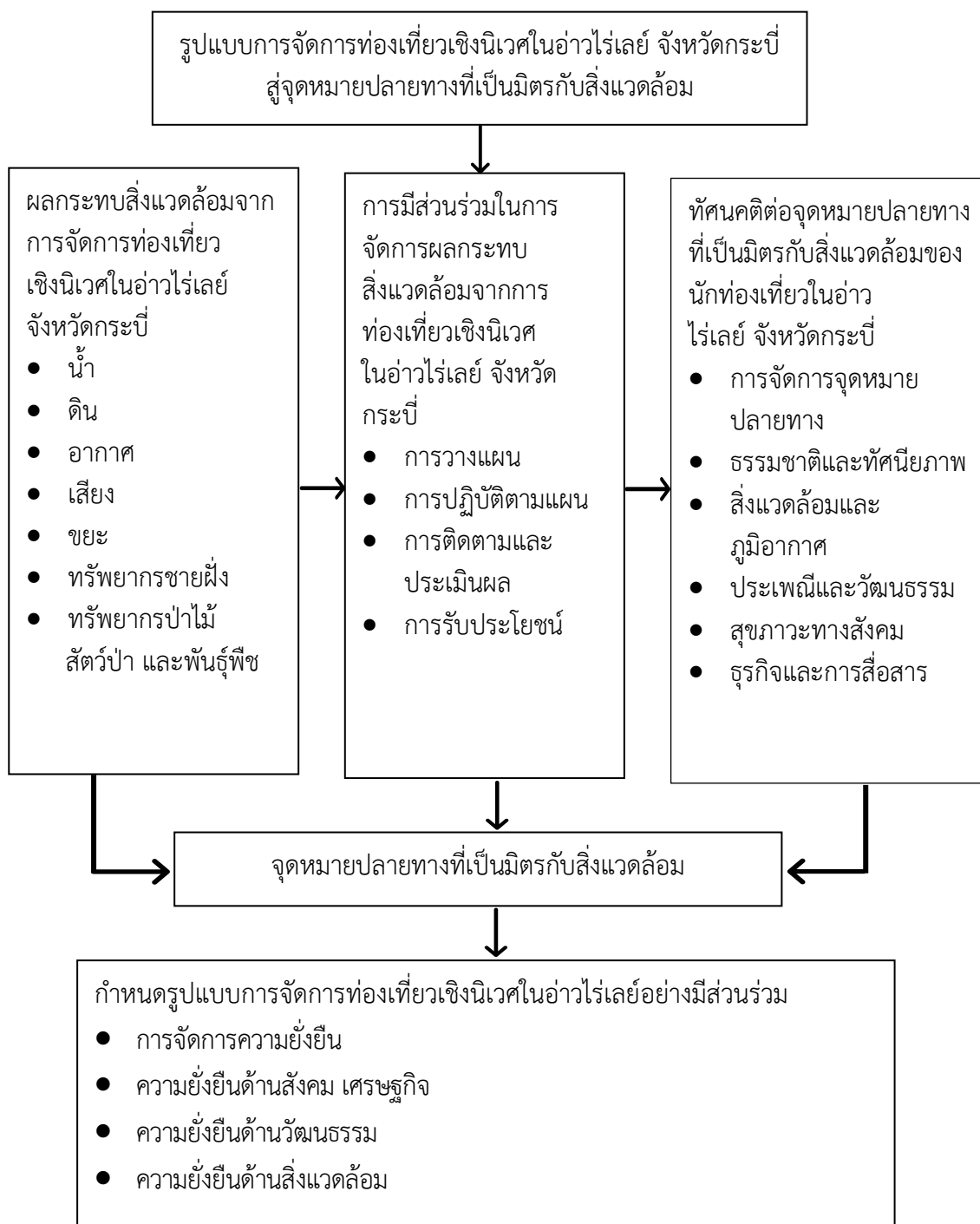
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในชุมชน นักท่องเที่ยว

จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง แหล่งที่ท่องเที่ยวที่มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี มีนโยบายลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

1.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษา การทบทวนเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล แนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบการดำเนินการศึกษา โดยมีประเด็นสำคัญครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว

2.1.1 การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ได้กำหนดหลักการเบื้องต้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ การคำนึงถึงขีดความสามารถของธรรมชาติหรือขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและความต้องการของคนในชุมชนท้องถิ่น การกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรมให้คนในชุมชนท้องถิ่น การส่งเสริมประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือน การเข้าใจและเรียนรู้สภาพเฉพาะของพื้นที่ ทรัพยากร วัฒนธรรมนิยม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ส่งเสริมการออกแบบที่เป็นสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและใช้วัสดุในท้องถิ่น การผสมผสานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแผนการพัฒนาทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ รวมถึงการพัฒนาข้อมูลสำหรับการตัดสินใจและการติดตาม (UNWTO, 2023)

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคือ การดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับได้ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชน วัฒนธรรมนิยม ประเพณี วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อการปกป้อง ดูแล รักษา และพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้คงอยู่ตลอดไป ต้องมีการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งในส่วนของนักท่องเที่ยว คนในชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ปัจจุบันรูปแบบการท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น การท่องเที่ยวเชิงชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น ซึ่งหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ได้แก่ การดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของระบบธรรมชาติ และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และความต้องการของชุมชน กระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมสู่ชุมชนท้องถิ่น การให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่ากับนักท่องเที่ยว การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ การออกแบบที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและใช้วัสดุในท้องถิ่น การผสมผสานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสู่แผนการพัฒนาระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ ข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นฐานการตัดสินใจและการติดตามตรวจสอบ (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2024)

การดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและบริการเพื่ออนุรักษ์ สงวน รักษาและพัฒนาให้คงอยู่ต่อไปสำหรับคนรุ่นหลัง โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ชุมชนท้องถิ่นได้ โดยที่ตระหนักถึงวัฒนธรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชน ชุมชนท้องถิ่นนั้น ไปจนถึง

การที่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักทอ่งเที่ยวและคนในชุมชนท้องถิ่นเอง มีจิตสำนึกในเรื่องนี้ โดยรูปแบบของการท่องเที่ยวที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น การท่องเที่ยวเชิงชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลอดจนการที่รัฐบาลหรือหน่วยงานท้องถิ่น กำหนดนโยบายและมาตรการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวและการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้น ๆ ด้วย การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักอย่างหนึ่งของโลกที่สร้างงาน สร้างรายได้ จำนวนมหาศาล ประเทศไทยเองพึ่งพิงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในการสร้างรายได้ให้ประเทศ การขยายตัวของอุตสาหกรรม มักจะนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรมของคนในชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นเหตุผลให้โลกเน้นย้ำให้การท่องเที่ยวต้องเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืนบนหลักการความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงการบริหารจัดการ การสร้างงาน สร้างอาชีพและการรองรับนักท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น ความยั่งยืนด้านสังคม ที่ต้องคำนึงถึงการคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมที่คำนึงถึงผลกระทบจากการกระทำของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำนวนมากและนำมาซึ่งปริมาณของเสียที่เป็นมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2024)

2.1.2 การจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายของการจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรณรงค์ให้คนรุ่นใหม่ร่วมกันสร้างสรรค์การท่องเที่ยวทั้งระบบ ให้ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการท่องเที่ยวแห่งอนาคต การท่องเที่ยวสีเขียว 7 แบบ ได้แก่

2.1.2.1 หัวใจสีเขียว

มีหัวใจที่เคารพในวิถีแห่งธรรมชาติ ตระหนักและศรัทธาในพลังอันยิ่งใหญ่ ไม่ใช่แค่ใครคนใดคนหนึ่ง แต่หมายถึงทุกคนที่อยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งระบบ ต้องสร้างทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และภัยคุกคามจากภาวะโลกร้อนที่มีต่อการท่องเที่ยว ที่สำคัญกว่านั้น คือ ต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ด้วยความรู้ ความเข้าใจและวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

2.1.2.2 รูปแบบการเดินทางสีเขียว

วิธีการเดินทางสู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายความว่า วิธีการเดินทางและรูปแบบการให้บริการในระบบการคมนาคมหรือการขนส่งทางการท่องเที่ยวจากแหล่งที่พักอาศัยไปยังแหล่งท่องเที่ยว ต้องเน้นการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ใช้รถหรือเรือพลังงานแสงอาทิตย์ ใช้ระบบขนส่งมวลชนอย่างคุ้มค่า ชี้อัจฉริยะเพื่อชมทิวทัศน์รอบเมืองแทนการขับรถ เป็นต้น

2.1.2.3 แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว

แหล่งท่องเที่ยวต้องมีการบริหารจัดการตามกรอบนโยบายและการดำเนินงานในทิศทางของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการประสานการใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวกับสภาพดั้งเดิมของแหล่งไว้ให้ได้ ภายใต้การจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2.1.2.4 ชุมชนสีเขียว

แหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั้งในเมืองและชนบท ต้องมีความรู้ที่จะบริหารจัดการการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืน พร้อมทั้งจะดำเนินงานที่เน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่สำคัญต้องคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและวิถีชีวิตอันเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน สิ่งเหล่านี้สำคัญมากเพราะคนในชุมชนต้องมีความภูมิใจในวิถีชีวิต และรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับชุมชน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ทั้งในเรื่องท่องเที่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จะทำให้การท่องเที่ยวของชุมชนยั่งยืนตลอดไป

2.1.2.5 กิจกรรมสีเขียว

กิจกรรมที่สามารถทำได้เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินโดยที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นขี่จักรยาน ปีนเขา ดำน้ำ เป็นต้น

2.1.2.6 การบริการสีเขียว

รูปแบบการให้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ที่สร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวด้วยมาตรฐานคุณภาพที่ดี ใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้รวมถึงการจัดระบบบำบัดของเสีย ขยะ สิ่งปฏิกูลที่เกิดจากนักท่องเที่ยวด้วย

2.1.2.7 ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจการท่องเที่ยวก็ต้องมีกิจกรรมหรือการบริจาคให้คืนกลับแก่โลกใบนี้ด้วย อย่างเต็มใจและมุ่งหวังให้สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

นโยบายการท่องเที่ยวสีเขียว 7 แบบนี้ เป็นแนวทางในการดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งระบบ สิ่งสำคัญอยู่ที่ต้องรณรงค์ให้ผู้คนทั่วไปได้เข้าใจถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับโลก ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และช่วยลดโลกร้อน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2566)

2.1.3 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เน้นการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีเป้าหมายในการรักษาระบบนิเวศให้คงอยู่ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่นั้น ๆ นอกจากนี้ ยังเน้นการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2548)

องค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) พื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ บางแห่งรวมเอาลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ไว้ โดยเฉพาะแม้ว่าจะมีความคาบเกี่ยวกันในพื้นที่ก็ตาม ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ จึงไม่ใช่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการการท่องเที่ยวเหล่านั้น ๆ อาจเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ธรรมชาติที่นั้นอาจรวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ด้วย

2) การจัดการ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น มีการจัดการที่ยั่งยืน ครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน

3) กิจกรรมและกระบวนการ มีกระบวนการเรียนรู้โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจ ประสบการณ์ เพื่อปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักท่องเที่ยว ประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว จึงเป็นการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

4) การมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในปฏิบัติตามแผน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ บำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนนำกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ

องค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นสามารถสรุปได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ พื้นที่ หมายถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เชื่อมโยงกับระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างกลมกลืน การจัดการที่มุ่งเน้นความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น กิจกรรมและกระบวนการที่เน้นการเรียนรู้ การให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล จนถึงการรับผลประโยชน์ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถดำเนินไปอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น (Buckley, 1994)

2.2 การจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

2.2.1 การจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติของต่างประเทศ

แนวทางการปฏิบัติในการจัดการพื้นที่คุ้มครองของสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN-WCPA) อ้างอิงเชิงนโยบายสำหรับผู้จัดการพื้นที่คุ้มครอง แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการจัดการพื้นที่คุ้มครอง ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการว่าด้วยพื้นที่คุ้มครองของสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ ถือเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่มีความเชื่อถือในระดับโลกสำหรับผู้บริหารจัดการพื้นที่คุ้มครอง โดยแนวทางดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่มุ่งมั่นในการสนับสนุนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่ โดยสังเคราะห์จากองค์ความรู้และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ แนวทางเหล่านี้ เมื่อประยุกต์ใช้ในพื้นที่ จะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานและบุคลากรในด้านการจัดการระบบพื้นที่คุ้มครองให้มีประสิทธิภาพ ความเท่าเทียม และความยั่งยืน ตลอดจนการรับมือกับความท้าทายอันหลากหลายในการดำเนินงานในพื้นที่จริง นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนรัฐบาลแห่งชาติ หน่วยงานที่ดูแลพื้นที่คุ้มครอง องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการดำเนินงาน

ให้บรรลุพันธกิจและเป้าหมายตามพันธกรณีระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการปฏิบัติงานว่าด้วยพื้นที่คุ้มครอง ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Leung et al., 2018)

ประเทศนิวซีแลนด์ได้เริ่มประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ ตั้งแต่ ค.ศ. 1887 เมื่อ Te Heuheu Tukino ได้มอบของขวัญแก่ชาติ คือ ยอดเขาทองการีโรและรูเปฮูให้เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรก อุทยานแห่งชาติทองการีโร เพื่อประโยชน์ของประชาชน นับจากนั้นอุทยานแห่งชาติได้เติบโตทั้งด้านจำนวนพื้นที่และสถานะ ประชาชนของประเทศนิวซีแลนด์มองอุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ที่ประเมินค่าไม่ได้ เป็นตัวแทนมรดกของธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งต้องปกป้องคุ้มครองให้เป็นสมบัติของคนรุ่นต่อไปได้ใช้ประโยชน์ ชื่นชมและเพลิดเพลิน ความคาดหวังนี้ปรากฏใน พรบ. อุทยานแห่งชาติ 1980 ข้อกำหนดของกฎหมายนี้จะมีผลต่อวัตถุประสงค์ให้อุทยานแห่งชาติได้รับการดูแลรักษาไว้อย่างถาวรในคุณค่าอันแท้จริงของอุทยานแห่งชาติ เพื่อประโยชน์การใช้และความเพลิดเพลินของประชาชน พื้นที่ของประเทศนิวซีแลนด์มีลักษณะภูมิทัศน์ที่โดดเด่นและมีลักษณะทางธรรมชาติที่สวยงาม มีความเป็นเอกลักษณ์และมีความสำคัญทางวิทยาศาสตร์มาก จนทำให้การอนุรักษ์พื้นที่เหล่านี้เป็นผลประโยชน์ของชาติ ตามข้อกำหนดของกฎหมาย เงื่อนไข และข้อห้ามที่จำเป็นต่อการสงวนรักษานิเวศน์พื้นที่เมือง และสถานภาพอันดีโดยทั่วไปของอุทยานแห่งชาติ ประชาชนมีสิทธิ์ที่จะเข้าถึงอุทยานแห่งชาติ เพื่อพวกเขาจะได้รับกระบวนการที่เต็มไปด้วยแรงบันดาลใจ ความเพลิดเพลิน นันทนาการ และประโยชน์อื่นจากภูเขา ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเลสาบ แม่น้ำ และสภาพธรรมชาติอื่น ๆ ประชาชนตอบสนองต่ออุทยานแห่งชาติและทรัพยากรแตกต่างกันไป ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันในชีวิต และประสบการณ์ประโยชน์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น อุทยานแห่งชาติที่จัดเพื่อการผจญภัยที่ซึ่งให้ความเพลิดเพลินในกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง และความพึงพอใจลึกซึ้งต่อความท้าทายของธรรมชาติด้วยตัวเองหรือกับกลุ่มเพื่อน บางที่เป็นธรรมชาติเงียบสงบและปลูกจิตวิญญาณและพลังชีวิต สำหรับคนจำนวนมากโอกาสที่จะเห็น ได้ยิน รู้สึกถึงธรรมชาติในอุทยานแห่งชาตินั้น เสริมความเป็นชาวนิวซีแลนด์ สุขทริยภาพ ความพึงพอใจและปลดปล่อยจากชีวิตประจำวัน พลังของป่าในอุทยานแห่งชาติ คุณภาพทิวทัศน์ ดอกไม้ สัตว์ป่า สร้างแรงบันดาลใจอย่างสร้างสรรค์ในหลายทาง สำหรับผู้ที่ไม่มีโอกาสไปสัมผัส เยี่ยมเยือนอุทยานแห่งชาติก็ยิ่งรู้สึกพึงพอใจถึงความตึงตังที่รับรู้ว่ามีพื้นที่เหล่านี้ อยู่และยังคงอยู่ตลอดไป ทั้งหมดนี้ตอบสนองต่ออุทยานแห่งชาติในด้านประโยชน์การใช้และความเพลิดเพลิน ความสัมพันธ์ระหว่างคนพื้นเมืองกับพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติได้พัฒนาเป็นปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งยังคงความรู้และคุณค่าของวัฒนธรรมของพวกเขาอย่างยั่งยืน ชาวเมารีผู้ใช้ประโยชน์จากพืชและสัตว์ มีหน้าที่ตามธรรมเนียมที่จะปกป้องและเสริมสร้างความหลากหลายทางชีวภาพอุทยานแห่งชาติ ให้โอกาสการเรียนรู้ธรรมชาติและ การติดต่อสัมพันธ์กับธรรมชาติ การรักษาและฟื้นฟูแหล่งและชนิดพันธุ์ช่วยให้เราเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยาของนิวซีแลนด์ โดยบรรพบุรุษและขณะเดียวกันก็เติมเต็มความมั่นใจสัญญาต่อลูกหลานและคนรุ่นต่อไป (AUTHORITY, 2019)

2.2.2 การจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติของประเทศไทย

การกำเนิดอุทยานแห่งชาติของประเทศไทย ย้อนกลับไปเมื่อปี พ.ศ. 2502 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ในขณะนั้นได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการคุ้มครองรักษาธรรมชาติ โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว จึงได้ให้กระทรวงเกษตรและกระทรวงมหาดไทยร่วมมือกันเพื่อกำหนดจัดตั้งอุทยานแห่งชาติขึ้นในประเทศไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติจากการประชุมเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2502 กำหนดให้ป่าเขาใหญ่ จังหวัดนครนายก จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระบุรี และป่าอื่น ๆ ในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ รวม 14 ป่า เป็นอุทยานแห่งชาติ จากนั้น กรมป่าไม้ได้เริ่มเตรียมการและวางแผนการกำหนดอุทยานแห่งชาติขึ้น โดยได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือจาก นายแพทย์บุญส่ง เลขะกุล และ Dr.George C. Ruhle ผู้เชี่ยวชาญด้านอุทยานแห่งชาติของสหภาพสภากว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งต่อมา ในปี พ.ศ. 2504 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ผ่านความเห็นชอบให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ตามที่รัฐบาลสมัยนั้นนำเสนอเข้าพิจารณา ซึ่งถือว่าเป็นฐานรากทางกฎหมาย ประการแรกที่เอื้อให้แนวคิดในการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ และใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งในปีถัดไปพื้นที่ป่าด้านทิศตะวันตกของเทือกเขาตองพญาเย็น ก็ได้รับการประกาศกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และจัดได้ว่าเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศ ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 2,168.75 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,355,468.75 ไร่ ในวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2505 โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ รวมทั้งรับผิดชอบในการสำรวจเตรียมการแหล่งธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อเสนอให้มีการประกาศกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติเพิ่มเติม ในโอกาสต่อไปด้วย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2562 ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ให้มีความทันสมัยทั้งในเชิงการบริหารจัดการ การอนุรักษ์และการประยุกต์ใช้ข้อมูลตามหลักวิชาการ เพื่อการตัดสินใจ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับที่ทำกินและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ในที่สุดสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ผ่านความเห็นชอบให้ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562” โดยยังคงไว้ซึ่งเจตนารมณ์พื้นฐานดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 คือ การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ คุ้มครองบำรุง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ สัตว์ป่า พืชป่าประจำถิ่นที่หายากใกล้สูญพันธุ์ ความโดดเด่นด้านธรณีวิทยา มรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่ที่อยู่ในการดูแลของรัฐ โดยมีกฎหมาย ระบบการบริหารจัดการ และมาตรการต่าง ๆ ที่สามารถคุ้มครองรักษาความเป็นธรรมชาติเดิมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการและการศึกษาเรียนรู้ได้ แต่ต้องไม่สร้างความเสื่อมโทรมหรือความเสียหายต่อสภาพธรรมชาติและทรัพยากรที่เป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของพื้นที่ (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2564)

ระบบอุทยาน อุทยานเป็นพื้นที่คุ้มครองตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้ ประกอบด้วยพื้นที่ 3 ประเภทหลัก ได้แก่ อุทยานแห่งชาติทางบก อุทยานแห่งชาติทางทะเล และวนอุทยาน ซึ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ สามารถใช้นโยบายฉบับนี้เป็นกรอบและทิศทางการบริหารจัดการพื้นที่ทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวโดยอนุโลม พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ยังกำหนดให้สวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติ อยู่ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมาย

ดังกล่าวด้วย พื้นที่คุ้มครองหรือพื้นที่อนุรักษ์ เป็นพื้นที่บกและ/หรือพื้นที่ทางทะเลที่จัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะเพื่อการคุ้มครอง บำรุงรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งทรัพยากรทางวัฒนธรรม พร้อมมีระบบการจัดการที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายหรือวิธีการอื่นใดที่มีประสิทธิภาพ ระบบพื้นที่คุ้มครองที่จำแนกในระดับสากล โดยสหภาพระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ นี้ได้จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ 6 ประเภท ซึ่งได้สรุปเปรียบเทียบพื้นที่คุ้มครองในระบบอุทยานของประเทศไทยกับระบบพื้นที่คุ้มครองในระบบสากลของ IUCN โดยจัดพื้นที่อุทยานแห่งชาติอยู่ในประเภท National Park และวนอุทยานอยู่ในประเภท Natural Monument การเปรียบเทียบกับลักษณะและวัตถุประสงค์ของการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และวนอุทยานของประเทศไทยกับระบบสากลของ IUCN (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2564)

2.2.3 การจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล

อุทยานแห่งชาติทางทะเลจัดเป็นพื้นที่หนึ่งภายใต้ระบบพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ครอบคลุมพื้นดิน ผืนน้ำที่อยู่บนบก ทะเลและชายฝั่งหรือมีองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ประการ ข้างต้น ทั้งนี้ “พื้นที่” ของอุทยานแห่งชาติทางทะเล จะพิจารณาใน 3 มิติ คือ บนอากาศเหนือพื้นดินหรือผืนน้ำส่วนที่เป็นน้ำหรือทะเลอันเป็นผืนน้ำ ซึ่งรวมความลึกของน้ำในระดับที่กำหนด และพื้นใต้ทะเล หลักคิดในการประกาศกำหนดอุทยานแห่งชาติทางทะเลมีความแตกต่างไปจากอุทยานแห่งชาติทางบก แต่เป้าหมายสำคัญหรือเจตนารมณ์ยังคงเหมือนกัน โดยเน้นการจัดการเพื่อให้ทรัพยากร ระบบนิเวศและกระบวนการทางนิเวศได้รับการปกป้องคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟูและมีการใช้ประโยชน์เพื่อวิจัยและนันทนาการที่สมดุลยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 เช่นเดียวกับอุทยานแห่งชาติทางบก การจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเลต้องคำนึงถึงการดำเนินการให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรทั้งภายในอุทยานแห่งชาติทางทะเล และพื้นที่รอบนอกเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของระบบพื้นที่คุ้มครองทางทะเล พร้อมไปกับอำนาจประโยชน์แก่ประชาชนในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลให้เป็นไปอย่างเหมาะสมยั่งยืนตามเขตการจัดการที่กำหนด เป้าหมายเพื่อคุ้มครอง ป้องกันและอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศ และสนับสนุนให้สาธารณชนมีความเข้าใจ และเห็นถึงคุณค่า ตลอดจนใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนและนันทนาการอย่างยั่งยืน โดยไม่ทำให้ระบบนิเวศเสียหาย เพื่อคงไว้เป็นมรดกให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้และชื่นชมในสภาพที่ไม่ค่อยลดลง (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2564)

ส่วนจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอุทยานแห่งชาติ มีภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักอุทยานแห่งชาติ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ มีศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ 1-4 ดังนี้

1. ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ 1 รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล ฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง จำนวน 8 แห่ง ได้แก่

1.1 อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
1.2 อุทยานแห่งชาติหาดวนกร	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
1.3 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร	จังหวัดชุมพร

1.4 อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
1.5 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
1.6 อุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้	จังหวัดสุราษฎร์ธานีและ
จังหวัดนครศรีธรรมราช
1.7 อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว-เขาดันหยง	จังหวัดนราธิวาส
1.8 อุทยานแห่งชาติอ่าวสยาม	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ 2 รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล ฝั่งอันดามันตอนบน จำนวน 9 แห่ง ได้แก่
2.1 อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	จังหวัดระนอง
2.2 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะระนอง	จังหวัดระนอง
2.3 อุทยานแห่งชาติแหลมสน	จังหวัดระนอง
2.4 อุทยานแห่งชาติเขาหลัก - ลำรู่	จังหวัดพังงา
2.5 อุทยานแห่งชาติเขาลำปี - หาดท้ายเหมือง	จังหวัดพังงา
2.6 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	จังหวัดพังงา
2.7 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน	จังหวัดพังงา
2.8 อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	จังหวัดพังงา
2.9 อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	จังหวัดภูเก็ต
3. ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ 3 รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล ฝั่งอันดามันตอนล่าง จำนวน 7 แห่ง ได้แก่
3.1 อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี	จังหวัดกระบี่
3.2 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา	จังหวัดกระบี่
3.3 อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี	จังหวัดกระบี่
3.4 อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม	จังหวัดตรัง
3.5 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา	จังหวัดสตูล
3.6 อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	จังหวัดสตูล
3.7 อุทยานแห่งชาติทะเลบัน	จังหวัดสตูล
4. ศูนย์ปฏิบัติการอุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ 4 รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล ฝั่งตะวันออก จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
4.1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง	จังหวัดตราด
4.2 อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด	จังหวัดระยอง
- (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2564)

2.3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

2.3.1 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจะหันมาให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันอย่างแพร่หลายและได้มีการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ยังไม่มีความชัดเจนในข้อกำหนดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ชัดเจน สำหรับให้หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ ได้นำไปใช้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของตน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้รับความสนใจในเรื่องคุณภาพ ส่งผลให้คุณค่าเชิงการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวลดลง ดังนั้น การจัดทำดัชนีวัดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงมีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของตน และยังสามารถใช้เป็นสิ่งบ่งบอกให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ในคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจใช้บริการ ซึ่งนั่นหมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ของประเทศด้วย รวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2548)

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ยึดตามกรอบและแนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ศักยภาพความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง ความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่ โดยยึดตามหลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การจัดการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน หมายถึง ความสามารถในการควบคุม ดูแล การดำเนินงาน การจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างจิตสำนึก หมายถึง การกระทำที่ก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ สนใจ ใส่ใจและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของแหล่งธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการคิด การพิจารณาตัดสินใจ การดำเนินการและร่วมรับผิดชอบในการเรื่องต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนนั้น ๆ รวมทั้งการกระจายรายได้หรือผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2548)

การกำหนดดัชนีชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้ง 4 องค์ประกอบได้นำหลักการมาพิจารณากำหนดดัชนีชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1) ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ องค์ประกอบในเรื่องของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นับว่ามีความสำคัญที่สุด ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรจะเป็นแหล่งธรรมชาติที่สามารถก่อให้เกิดความพอใจในการเรียนรู้และสัมผัสกับระบบนิเวศ อาจจะมี ความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติหรือเป็นส่วนหนึ่งในระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ นอกจากนี้ การคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ

จากแนวคิดดังกล่าว ศักยภาพของแหล่งธรรมชาติในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงสามารถสรุปดัชนีมาตรฐานคุณภาพได้ 4 ดัชนี ได้แก่ แหล่งธรรมชาติมีจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยวและเรียนรู้ มีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ความปลอดภัยของแหล่งธรรมชาติในการท่องเที่ยว

2) การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

การประเมินมาตรฐานด้านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต้องพิจารณาการจัดการใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์ในแหล่งท่องเที่ยว โดยอาศัยหลักการจำแนกเขตการจัดการและการประเมินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ด้านการบริการนักท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จากแนวคิดดังกล่าว องค์ประกอบนี้จึงสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ดัชนี ได้แก่ การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านบริการนักท่องเที่ยว การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

3) การจัดการด้านการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก

การจัดการด้านการเรียนรู้และการสร้างจิตสำนึกจะพิจารณาจากการดำเนินงานขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ ในการสร้างเสริมจิตสำนึกและการเรียนรู้ในเรื่องคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งองค์ประกอบนี้ประกอบด้วย 4 ดัชนี ได้แก่ มีศูนย์ที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในด้านการประหยัดพลังงานและการกำจัดของเสียอย่างถูกวิธี มีการให้ความรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์กับพนักงานนำเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และชุมชน

4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว

การเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบต่าง ๆ จะช่วยให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติเป็นการช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วยองค์ประกอบนี้ประกอบด้วย 2 ดัชนี ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2548)

2.3.2 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ

เกาะเป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินจึงเป็นผลให้เกาะเป็นที่ตั้งของแหล่งธรรมชาติต่าง ๆ เช่นเดียวกับแผ่นดิน เกาะที่มีพื้นที่ราบขนาดใหญ่เพียงพอที่จะเกิดการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ได้ ประกอบกับสภาพภูมินิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลาย ทั้งชายหาด หน้าผา แลคมภูเขา ถ้ำ น้ำตก ลำธาร ฯลฯ จึงส่งผลให้เกาะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเกาะในประเทศไทยมีจำนวนมากมายกว่า 700 เกาะ ซึ่งเกาะส่วนมากในทะเลประเทศไทยยังคงมีสภาพที่สมบูรณ์ ยกเว้นเกาะที่มีที่ตั้งใกล้กับแผ่นดินและมีพื้นที่ใหญ่เพียงพอแก่การ

ดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ อย่างไรก็ตามพื้นที่เกาะบางแห่งถึงแม้จะอยู่ไกลจากแผ่นดิน แต่มีพื้นที่กว้างใหญ่พอในการประกอบกิจกรรมหรือมีทรัพยากรและความสวยงามของพื้นที่ ที่ดึงดูดในการท่องเที่ยว ก็ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์เช่นกัน โดยกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีลักษณะการขยายตัวของกิจกรรมอย่างรวดเร็วซึ่งมีทั้งที่ดำเนินการอย่างถูกต้องและไม่ถูกต้อง มีการบุกรุกพื้นที่ธรรมชาติก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ ทั้งทัศนียภาพที่ถูกทำลาย สภาพของระบบนิเวศที่เสียสมดุล ปัญหาด้านของเสีย ฯลฯ การพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ขาดการวิเคราะห์ถึงศักยภาพของพื้นที่ ขาดความเข้าใจถึงสภาพทางธรรมชาติของพื้นที่ และการขาดมาตรการที่เหมาะสมในการควบคุม ดูแลการขยายตัวของกิจกรรม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะเป็นอย่างมาก ประกอบกับนโยบายการเปิดพื้นที่เกาะใหม่ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยไม่ได้คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับที่มีอยู่อย่างจำกัดของพื้นที่เกาะแต่ละแห่ง ซึ่งประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะที่มีชื่อเสียงและมีความสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2552)

2.3.3 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด

แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติสัณฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษหรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการก็ได้ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ มีลักษณะเฉพาะคือเมื่อถูกทำลายแล้วก็จะหมดสภาพไปไม่สามารถฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมได้โดยง่ายหรือต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิม จึงต้องมีการดูแลรักษาทรัพยากรอย่างดี ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวแต่เป็นการนำการท่องเที่ยวเข้าไปผนวกกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นจึงเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เช่น เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ดูนก แมลง ส่องสัตว์ เล่นชายหาด เป็นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีสภาพและการเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลา มีระบบความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในตัวเองด้วยปัจจัยต่าง ๆ กัน และองค์ประกอบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจค่อยเป็นค่อยไปหรืออาจรวดเร็วมากจนเห็นได้ชัดเจนแล้วแต่กรณีไป ซึ่งผลจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์อาจทำให้เกิดการสูญเสียสภาพของแหล่งธรรมชาตินั้นได้ ถ้าปราศจากความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรนั้น ๆ ความสวยงามของแหล่งธรรมชาติที่มีอยู่มากมายในประเทศไทย เป็นจุดดึงดูดสำคัญด้านการท่องเที่ยว แต่การเปิดพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดการจัดการที่ดี ทำให้แหล่งธรรมชาติหลายแห่งเกิดความเสื่อมโทรม และส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวในที่สุด (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557)

2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การมีส่วนร่วมช่วยให้เจ้าหน้าที่มีความใกล้ชิดและรู้จักกับประชาชน ชุมชนท้องถิ่นได้รับทราบประเด็นปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้ง การต่อต้านและสร้างแนวร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดสิทธิของบุคคลและชุมชนท้องถิ่นให้สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดูแล บำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล ยั่งยืนได้ตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ สอดคล้องกับการกำหนดหน้าที่ของรัฐในการบริหารจัดการ อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ปันฟู โดยจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล และยั่งยืน โดยให้ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว เมื่อพิจารณาการนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของการประกาศจัดตั้งพื้นที่อุทยานแห่งชาติ รวมทั้งพื้นที่คุ้มครองประเภทอื่น ๆ แล้ว พบว่า ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติอย่างมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญของการบรรลุเป้าหมายของการประกาศกำหนดพื้นที่อุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และภาคส่วนต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เนื่องจากประชาชนในชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการดูแลรักษาพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความกังวลต่าง ๆ ได้ถูกรับฟังและพิจารณาเพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางปฏิบัติเพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2564)

กลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติอย่างมีส่วนร่วมที่ดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษาพื้นที่คุ้มครอง การส่งเสริมและพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน อาสาสมัครอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติและพื้นที่อนุรักษ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ยังได้กำหนดไว้ในกรณีที่มีการกำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติ การพิจารณาเพื่อขยายและหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ และการจัดทำแผนการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชน อีกทั้งในพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้ยังมีบทเฉพาะกาล ให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้ประโยชน์ในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตอุทยานแห่งชาติภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดไว้ด้วย อย่างไรก็ตามพบว่า การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติอย่างมีส่วนร่วม นั้น มีปัญหาและอุปสรรคในหลาย ๆ ด้านด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะความมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการที่ปรึกษาพื้นที่คุ้มครอง ความไม่เข้าใจถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน การขาดองค์ความรู้และแนวทางการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วม

สำหรับเจ้าหน้าที่ และขาดนโยบายและแผนงานในทุกระดับด้านการมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การกำหนดให้มีนโยบายการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและภาคส่วนต่าง ๆ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และมีนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จึงเป็นส่วนสำคัญเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ทุกระดับได้มีกรอบและแนวทางการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2564)

2.5 นโยบายการท่องเที่ยว

2.5.1 เกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก สำหรับแหล่งท่องเที่ยว

เกณฑ์สำหรับแหล่งท่องเที่ยว เกณฑ์ที่แหล่งท่องเที่ยวตั้งเป้าที่จะไปถึง โดยจำแนกเป็น 4 หัวข้อหลัก ได้แก่ การจัดการที่ยั่งยืน ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ผลกระทบทางวัฒนธรรม และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การใช้เกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก มีรายละเอียดดังนี้

- 1) เป็นพื้นฐานสำหรับการรับรองความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว
- 2) เป็นแนวทางพื้นฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการความยั่งยืน
- 3) ช่วยให้ผู้บริโภคทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
- 4) ทำหน้าที่ร่วมเป็นสื่อ ข้อมูลเพื่อให้รับรู้จุดหมายปลายทางและแจ้งให้สาธารณชนทราบ

เกี่ยวกับความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว

5) ช่วยสำหรับการรับรองและโปรแกรมระดับปลายทางอื่น ๆ ตรวจสอบให้แน่ใจว่ามาตรฐานของพวกเขาเป็นไปตามเกณฑ์พื้นฐานที่ยอมรับในวงกว้าง

6) เสนอโครงการของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาข้อกำหนดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

7) เป็นแนวทางพื้นฐานสำหรับหน่วยงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรม

8) แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

เกณฑ์เป็นสิ่งที่ระบุ “สิ่งที่ควรทำ” ไม่ใช่บอกว่าทำอย่างไรหรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่ โดยตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพ และการเข้าถึงเครื่องมือสำหรับการนำไปใช้งานของเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก

เกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก สำหรับแหล่งท่องเที่ยว จุดหมายปลายทางแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ขอบเขตนั่นกว้างและสามารถนำเกณฑ์ไปใช้กับปลายทางได้หลากหลาย โดยอาจอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของโลกและประเภทใดก็ได้ เช่น ในเมือง ชนบท ภูเขา ชายฝั่งทะเลหรือแบบผสมผสาน เป็นต้น เกณฑ์สามารถเกี่ยวข้องกับจุดหมายปลายทางขนาดใหญ่ เช่น เมืองหรือภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ และกับจุดหมายปลายทางขนาดเล็ก เช่น อุทยานแห่งชาติ กลุ่มชุมชนท้องถิ่น ฯลฯ เกณฑ์หลายข้ออาจถูกนำมาใช้และนำไปใช้ผ่านองค์กรการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งรับผิดชอบแนวทางการประสานงานเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในปลายทาง การดำรงอยู่ขององค์กรดังกล่าวเป็นข้อกำหนดกลางของเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก สำหรับแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นจะสังเกตได้ว่าองค์กรดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นหน่วยงานในพื้นที่หรือหน่วยงานภาครัฐ และ

ต้องมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐและเอกชน เกณฑ์บางส่วนหมายถึงวิสาหกิจ สิ่งเหล่านี้อาจเป็นธุรกิจส่วนบุคคล แต่อาจเป็นรูปแบบอื่น ๆ ของสิ่งอำนวยความสะดวกและการดำเนินการ เช่น พิพิธภัณฑสถาน งานเทศกาล อาคารสาธารณะ เป็นต้น (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และวิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยมหิดล, 2021)

ตารางที่ 2 การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก ตามเกณฑ์ GSTC-D Version 2.0

ด้าน A การจัดการความยั่งยืน	ด้าน B ความยั่งยืนด้านสังคม-เศรษฐกิจ
1) กรอบและโครงสร้างการจัดการ 2) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) การจัดการแรงกดดันและการเปลี่ยนแปลง	1) การนำผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมาสู่ชุมชน 2) ผลกระทบต่อชุมชนและสวัสดิภาพของชุมชน
ด้าน C ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม	ด้าน D ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
1) การปกป้องมรดกทางวัฒนธรรม 2) การเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1) การอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติ 2) การจัดการทรัพยากร 3) การจัดการของเสียและการปลดปล่อยมลพิษ

ที่มา: คู่มือการวางแผนการดำเนินงานของแหล่งท่องเที่ยว ตามเกณฑ์ GSTC-D Version 2.0

2.5.2 เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานจุดหมายปลายทางสีเขียว เป็นเครื่องมือในการวัด ติดตาม และปรับปรุงความยั่งยืน รายละเอียดของจุดหมายปลายทางและภูมิภาค จุดหมายปลายทางทั่วโลกสามารถปรับความยั่งยืนได้ ระบบการจัดการและการดำเนินการตามข้อกำหนดของมาตรฐานจุดหมายปลายทางสีเขียว (2016) มาจากมาตรฐานชายฝั่งคุณภาพ เปิดตัวในปี 2010 และได้รับแรงบันดาลใจจากมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น ETIS, ISO 14001, EMAS และ Global Reporting Initiative หลังจากได้รับสถานะ "เป็นที่ยอมรับ" จากทั่วโลก สภาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในปี 2559 ในห้วงปี 2020 มาตรฐานจุดหมายปลายทางสีเขียว ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ปลายทาง GSTC (V2)

ลักษณะของมาตรฐาน Green Destinations Standard V2 ประกอบด้วยเกณฑ์ 84 ข้อ (บังคับ 75 ข้อ ไม่บังคับ 9 ข้อ) ครอบคลุม 6 หัวข้อหลัก ได้แก่ การจัดการจุดหมายปลายทาง ธรรมชาติและทัศนียภาพ สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ประเพณีและวัฒนธรรม สุขภาวะทางสังคม ธุรกิจและการสื่อสาร (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและวิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยมหิดล, 2021)

2.5.3 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 70 ในปี 2558 ได้รับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งคาดว่าจะสำเร็จในปี 2573 เรียกว่า เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ เอาไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย เป็นกรอบความคิดที่มอง

การพัฒนาเป็นมิติ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างสังคมโลกที่มีความสุขให้มวลมนุษยชาติในอนาคต

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มี 17 เป้าหมาย ภายใต้หนึ่งเป้าหมายจะประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อย ๆ ที่เรียกว่า เป้าประสงค์ มีจำนวนทั้งหมด 169 เป้าประสงค์ และพัฒนาตัวชี้วัดจำนวน 232 ตัวบ่งชี้วัด รวมทั้งหมด 244 ตัวบ่งชี้แต่มีตัวที่ซ้ำ 12 ตัว เพื่อติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายดังกล่าว

เป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมาย คือ

- 1) ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- 2) ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
- 3) สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย
- 4) สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 5) บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้สตรีและเด็กหญิง
- 6) สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
- 7) สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา
- 8) ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน
- 9) สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- 10) ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- 11) ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิ탄านและยั่งยืน
- 12) สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- 13) ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- 14) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 15) ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
- 16) ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ
- 17) เสริมความเข้มแข็งให้กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อควรรู้สำคัญ 6 ประการ คือ

1) เป้าหมายการพัฒนาทั้ง 17 ข้อ สะท้อน 3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน คือ มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสิ่งแวดล้อม บวกกับอีก 2 มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติ ด้านหุ้นส่วนการพัฒนา ที่เชื่อมร้อยทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน รวมเป็น 5 มิติ องค์การ สหประชาชาติแบ่งเป้าหมาย 17 ข้อ เป็น 5 กลุ่ม เรียกว่า 5 Ps ประกอบด้วยมิติด้านสังคม ครอบคลุม เป้าหมายที่ 1 ถึง เป้าหมายที่ 5 มิติด้านเศรษฐกิจ ครอบคลุมเป้าหมายที่ 7 ถึง เป้าหมายที่ 11 มิติ ด้านสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมเป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 12 ถึง เป้าหมายที่ 15 มิติด้านสันติภาพและ สถาบัน ครอบคลุมเป้าหมายที่ 16 มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17

2) เนื้อหาของ SDGs ไม่ได้อยู่ที่ระดับเป้าหมาย แต่อยู่ที่ระดับเป้าประสงค์ เป้าประสงค์ เหล่านี้บอกถึงลักษณะของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในโลกที่บรรลุ SDGs ได้สำเร็จ มีนัยยะที่ บอกถึงฉากทัศน์ในฝันถึงวิสัยทัศน์ของการพัฒนาที่นำเสนออยู่ในวาระการพัฒนา 2030 ดังนั้น หาก ต้องการทราบว่า SDGs ครอบคลุมเรื่องใดต้องพิจารณาที่ระดับเป้าประสงค์

3) ตัวบ่งชี้ 232 ตัวนั้นเป็นตัวบ่งชี้ที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในระดับ โลก ซึ่งอาจไม่สามารถนำมาใช้ในประเทศได้อย่างเหมาะสมทั้งหมด และการใช้ตัวบ่งชี้แต่ละตัวนั้นก็ เพื่อให้สามารถสะท้อนสาระสำคัญของเป้าหมาย แต่อาจไม่ได้ครอบคลุมทุกมิติที่ระบุไว้ในเป้าประสงค์ ดังนั้น แต่ละประเทศต้องกลับมาพัฒนาตัวบ่งชี้ในประเทศและระดับท้องถิ่นเพื่อให้ SDGs สามารถใช้ ประโยชน์ได้จริงในระดับพื้นที่ มิเช่นนั้น ประเทศไทยอาจทำได้เพียงบรรลุทุกตัวบ่งชี้ แต่ไม่บรรลุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนก็เป็นได้ นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงได้ ในขณะที่เป้าหมาย และเป้าประสงค์จะไม่มี การแก้ไขในระดับโลกแล้ว

4) SDGs ไม่ใช่ข้อตกลงที่มีการบังคับสัญญาและลงโทษ แต่เป็นการเข้าร่วมโดยสมัครใจของ ประเทศต่าง ๆ และมีการทบทวน ประจำปีผ่านการนำเสนอ รายงานผลทบทวนการดำเนินงานตาม วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ระดับชาติโดยสมัครใจ ในการประชุมระดับสูงทางการเมืองว่าด้วย การพัฒนาที่ยั่งยืนที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในห้วงเดือนกรกฎาคม ที่สำนักงานใหญ่องค์การ สหประชาชาติ กรุงนิววยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทุกประเทศสามารถเสนอตัวเพื่อนำเสนอ รายงานหรือไม่ก็ได้

5) ต้องทำความเข้าใจหลักการเบื้องต้นของ SDGs เพื่อไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมายที่เน้นการพัฒนาที่ครอบคลุม มุ่งการเปลี่ยนแปลง และบูรณาการที่ทุก ประเทศต่างมีเจตจำนงที่ต้องไปปฏิบัติไม่ใช่เฉพาะแค่ประเทศยากจน แต่ในขณะเดียวกันก็เน้นการปฏิบัติ และแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงว่าแม้เป้าหมายทั้งหมดจะจำแนกเป็น 17 เป้าหมาย แต่การ พิจารณาและดำเนินการต้องเป็นไปอย่างบูรณาการ เห็นความเชื่อมโยง มุ่งผลลัพธ์ และให้ความสำคัญ กับคนกลุ่มที่เปราะบาง คนยากจน และคนกลุ่มต่าง ๆ ที่มีถูกทิ้งไว้ข้างหลัง และแม้ว่า SDGs จะเป็น เป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้ ท้องถิ่นมีความเป็นเจ้าของและร่วมผลักดัน มีการให้ความหมายแก่เป้าประสงค์ และตัวบ่งชี้ที่

เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น โดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานราก ขึ้นสู่ระดับนโยบาย และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ

6) ทางปฏิบัติ SDGs มีฐานะเป็นเครื่องมืออื่น นอกเหนือจากการเป็นตัวบ่งชี้สถานการณ์ความยั่งยืน เช่น SDGs ในฐานะที่เป็นคำศัพท์การพัฒนาที่ใช้ร่วมกัน: SDGs กลายเป็นคำศัพท์ในการพัฒนาที่ใช้ร่วมกันในทุกระดับ ทั้งระดับโลกไปจนถึงระดับท้องถิ่น เอื้อให้ทุกพื้นที่ในโลกสามารถเรียนรู้จากกันและกันได้ ชุมชนในไทยที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาบางประเด็นจะไม่ได้เป็นเพียงตัวอย่างให้ชุมชนในประเทศไทยเท่านั้น แต่เป็นตัวอย่างให้ระดับโลกด้วย SDGs ในฐานะที่เป็น Action Framework: SDGs สามารถถูกใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการทบทวนอนาคตของท้องถิ่น งานที่ทำกันอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาที่เผชิญ และใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในอนาคตของท้องถิ่นอย่างบูรณาการและยั่งยืน SDGs ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการต่อรอง: เนื่องจากภาครัฐทุกประเทศให้คำมั่นกับวาระการพัฒนา 2030 ในภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคเอกชนขนาดใหญ่ก็อยู่ภายใต้กฎกติกาและการชี้วัดที่มี SDGs เป็นองค์ประกอบสำคัญ ดังนั้น ภาคประชาสังคมและคนกลุ่มต่าง ๆ สามารถใช้ SDGs เป็นเครื่องมือในการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนา และ/หรือสะกิดเตือนเมื่อเริ่มเห็นการดำเนินการที่ออกนอกกลุ่มนอกทางไปจาก SDGs ได้ (ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2566)

ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนามิติด้านสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมเป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 12 ถึง เป้าหมายที่ 15 ดังนี้

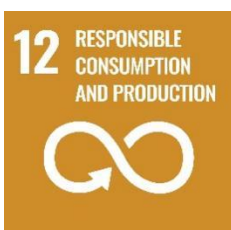
ภาพที่ 2 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 6 การจัดการน้ำสะอาดและสุขอนามัย

ที่มา: ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2566

สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน มีการจัดการที่ยั่งยืนมีเป้าประสงค์ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย

ภาพที่ 3 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 12 การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน

ที่มา: ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2566

สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็น การจัดการและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ภาพที่ 4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ที่มา: ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2566

ผลกระทบรุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาวะโลกร้อนส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบภูมิอากาศ ซึ่งหากไม่เริ่มดำเนินการอย่างทันท่วงทีจะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ว่าจะเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายที่ 13 มุ่งระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ ซึ่งควรดำเนินการควบคู่ไปกับการบูรณาการมาตรการด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และความมั่นคงของมนุษย์ เข้ากับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ การรักษาระดับอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ไม่เพิ่มขึ้นเกิน 2 องศาเซลเซียส จำเป็นต้องมีเจตจำนงทางการเมืองที่เข้มแข็ง การลงทุนและการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น และความร่วมมือในการดำเนินการอย่างเร่งด่วน

ภาพที่ 5 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 14 การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

ที่มา: ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2566

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทะเลและมหาสมุทร ทั้งด้านมลพิษ การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรประมง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าประสงค์ภายในเป้าหมายนี้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและลดมลพิษทางทะเลโดยเฉพาะที่เกิดจากกิจกรรมบนแผ่นดิน

ภาพที่ 6 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 15 การรักษาระบบนิเวศทางบก

ที่มา: ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2566

ปกป้อง ป่าไม้ และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียมลพิษทางชีวภาพ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นหลายประเด็น เช่น ด้านระบบนิเวศบนบกและป่าไม้ การอนุรักษ์ ป่าไม้ ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดในแผ่นดินและการใช้บริการทางระบบนิเวศนั้นอย่างยั่งยืน (ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2566)

2.5.4 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566-2570

การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการปรับตัวเติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม คือ วิสัยทัศน์แผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ 3 ซึ่งมีกรอบการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ภายหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยจะมีทั้งมิติการพัฒนา การแก้ไข ปัญหาภาคการท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับความปกติถัดไป แผนมีระยะเวลา 5 ปี

การท่องเที่ยวไทยต้องมีความเข้มแข็งและสมดุล สามารถยกระดับการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว สร้างความเชื่อมั่นและมอบประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าสูง และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือ เป้าหมายหลักและการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพทุกกลุ่ม ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลส่งเสริมภาคการท่องเที่ยว มีความพร้อมในการรับมือ จัดการความเสี่ยงทุกรูปแบบเสมอ คือ เป้าหมายรอง ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 มีตัวบ่งชี้สำคัญในระยะ 5 ปี ได้แก่ สัดส่วนจีดีพีด้านการท่องเที่ยวต่อจีดีพีประเทศต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 จำนวนธุรกิจบริการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย และอาเซียนเพิ่มขึ้นปีละไม่ต่ำกว่า 3,000 ราย ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ต้องไม่ต่ำกว่า 10 วัน และค่าใช้จ่ายโดยเฉพาต้องเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ระยะเวลาการพำนักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต้องไม่ต่ำกว่า 3 วัน และค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต้องเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7 ต่อปี สัดส่วนนักท่องเที่ยวกลุ่มเดินทางครั้งแรกและกลุ่มเดินทางซ้ำเป็น 40:60 และอันดับการดำเนินงานภาพรวมตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน อยู่ใน 35 อันดับแรก

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายและบรรลุตัวบ่งชี้ข้างต้น ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย พัฒนาปัจจัยพื้นฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูง ยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

สำหรับการขับเคลื่อนผ่าน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับชาติ ผ่านคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) ระดับพื้นที่ ผ่านคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยว คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ และคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ระดับท้องถิ่น ผ่านกลุ่ม องค์กรหรือเครือข่ายองค์กร เช่น วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น การติดตามและประเมินผลตามแผนนั้น จำแนกเป็น 2 ระยะ การประเมินผลรายปี ในส่วนของการดำเนินการตามเป้าหมายและตัวบ่งชี้หลัก รายยุทธศาสตร์ และรายโครงการ รวมถึงการประเมินผลในแต่ละระยะจำแนกเป็น ระยะที่ 1 สำหรับการดำเนินการตามแผนในปีที่ 1-2 พ.ศ. 2566-2567 และระยะที่ 2 สำหรับการดำเนินการตามแผนในปีที่ 3-5 พ.ศ. 2568-2570 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)

2.6 การวิเคราะห์ SWOT สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อยหรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต SWOT Analysis เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ธุรกิจที่ถูกสร้างโดย อัลเบิร์ต ฮัมฟรี ในปี 1960-1970 หลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อม และวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถ ด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรที่เหมาะสมต่อไป (Puyt et al., 2023)

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT

วิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างไร จุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนขององค์กรจะเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจจะทำลายการดำเนินงานโอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ทางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปทางที่เหมาะสม ขั้นตอน วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กร ทำให้มีข้อมูล ในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นบนจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลด

จุดอ่อนขององค์กรให้มีน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น ต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแหล่งที่มาเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร ที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) รวมถึงการพิจารณาการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กร เพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้านี้ด้วย จุดแข็งขององค์กรเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั่นเอง ว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร จุดอ่อนขององค์กรเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรนั้น ๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงินงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและอัตรารู้หนังสือของประชาชน การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึง กรรมวิธีใหม่ ๆ และพัฒนาการด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ โอกาสทางสภาพแวดล้อมเป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาคและองค์กรสามารถฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้ อุปสรรคทางสภาพแวดล้อมเป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาค ทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญ แรงกระทบดังกล่าวได้

3) ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็งจุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับโอกาส อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าองค์กรกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น องค์กรควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ องค์กรจะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบ ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 จุดแข็ง โอกาส สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากองค์กรค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ 2 จุดอ่อน ภัยอุปสรรค สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัย อุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

สถานการณ์ที่ 3 จุดอ่อน โอกาส สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้นทางออกคือ กลยุทธ์การพลิกตัว เพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้

สถานการณ์ที่ 4 จุดแข็ง อุปสรรค สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ แทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบข่ายกิจการ เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน (Puyt et al., 2023)

ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ SWOT สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ สรุปได้ดังนี้

จุดแข็ง ท่าเลที่ตั้งเป็นชายฝั่งทะเล เกาะ สามารถเชื่อมโยงได้ทั้งฝั่งอันดามันและอ่าวไทย และตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของกลุ่มจังหวัดอันดามัน สามารถเชื่อมโยงและกระจายการท่องเที่ยวไปยังจังหวัดอื่นได้อย่างสะดวก มีทรัพยากรธรรมชาติทางการท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม อุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลาย มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก เช่น หมู่เกาะพีพี เกาะลันตา โดยเฉพาะอ่าวไร่เลย์ มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นดี มีคุณภาพ เป็นตลาดท่องเที่ยวดาวรุ่งเป็นที่จับตามองและมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของนักท่องเที่ยวและนักลงทุนจากทั่วทุกมุมโลก มีตลาดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่มีคุณภาพและมีกำลังจ่ายในการท่องเที่ยวสูง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้รักธรรมชาติ มีระบบการขนส่งทางอากาศที่มีประสิทธิภาพรองรับการเดินทางทั้งภายในและต่างประเทศ จังหวัดกระบี่มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้เป็นที่รู้จักในประเทศและระดับโลก จังหวัดกระบี่มีการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เพื่อสร้างทางเลือกในการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว นอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และสุขภาพ ประชาคมมีความเข้มแข็งในการรักษาจุดยืนและกติกา ในการสงวนพื้นที่ชายหาดและท้องทะเลมิให้ผู้ประกอบการวางสิ่งกีดขวางบนชายหาดหรือประกอบกิจกรรมและเล่นกีฬาในทะเลที่ขัดต่อทัศนียภาพและการพักผ่อนอย่างสงบของนักท่องเที่ยว ลักษณะทางสังคมด้านประชากร เป็นสังคมที่มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ ทั้งชาวไทยพุทธ มุสลิม ชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข และยังร่วมกันทำหน้าที่ในการเป็นเจ้าของบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกประทับใจ ปลอดภัย และเชื่อมั่นในการเดินทางมาท่องเที่ยวและพักอาศัย

จุดอ่อน ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว เกษตรกรรม โดยเฉพาะขยะ นำเสีย การบุกรุกทำลายป่า รวมถึงภัยธรรมชาติ ขาดระบบการบริหารจัดการในกลุ่มผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ขาดความร่วมมืออย่างบูรณาการของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ภาคเอกชนที่เป็นแกนนำในแต่ละกลุ่มอาชีพ ยังไม่สามารถสร้างพลังความร่วมมือในกลุ่มสมาชิกได้มากเท่าที่ควร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหายังดูแลจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไม่ครอบคลุม ขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อผู้ฝ่าฝืนและกระทำความผิด โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน เพียงพอรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่สูง การสร้างความปลอดภัยและการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอและไม่ทันเหตุการณ์ มีโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอรองรับมลภาวะที่เพิ่มสูง เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย ที่กำจัดขยะ สถานประกอบการที่พัก โรงแรม ร้านค้า ขาดการจัดการบำบัดของเสียที่ดีพอและปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ขาดฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว สำหรับการตัดสินใจในเชิงนโยบายเพื่อพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญน้อยต่อการพัฒนาและส่งเสริม ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของพื้นที่ ซึ่งมุ่งเน้นให้น้ำหนักการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาการก่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวทางลพทั้งในประเทศและระดับโลก การให้บริการทางการแพทย์ของจังหวัด ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวอยู่ระหว่างการยกระดับคุณภาพการให้บริการ ขาดแคลนแรงงานภาคการท่องเที่ยวทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

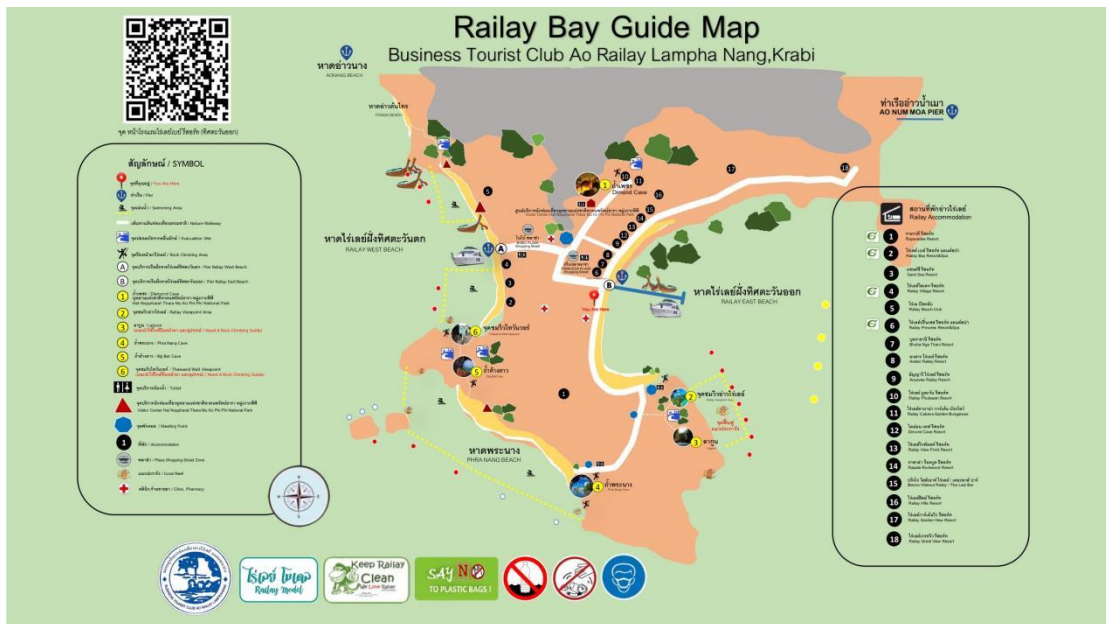
โอกาส กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นกระแสการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นที่นิยมในระดับโลก ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนจังหวัดกระบี่ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดใหม่ มีความนิยมและต้องการเดินทางมายังจังหวัดกระบี่ กลุ่มนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนมีความนิยมแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ ซึ่งในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะทำให้นักท่องเที่ยวและนักลงทุนกลุ่มนี้หลั่งไหลเข้าสู่จังหวัดกระบี่จำนวนมาก จังหวัดกระบี่ได้รับการประชาสัมพันธ์และยกย่องจากสื่อระดับโลก ในการเป็นสุดยอดจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว สื่อมวลชนทั้งในประเทศและระดับโลก ให้ความสนใจใช้จังหวัดกระบี่เป็นสถานที่ถ่ายทำเพื่อเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ ทำให้จังหวัดกระบี่ได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง รัฐบาลให้ความสำคัญกับพื้นที่จังหวัดกระบี่ กลุ่มจังหวัดอันดามัน ซึ่งเป็นแหล่งสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยว จึงมีโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

อุปสรรค ความขัดแย้งทางการเมือง และเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว ภาวะตกต่ำของระบบเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ทำให้นักท่องเที่ยวในบางภูมิภาคลดการเดินทาง นักท่องเที่ยวเริ่มแสวงหาและเปลี่ยนจุดหมายการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวทะเลเชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม เช่น ชาวรัสเซีย จีน ไม่สอดคล้องนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มลูกค้าเดิมที่รักความสงบ เช่น ชาวสแกนดิเนเวีย ทำให้นักท่องเที่ยวที่รักความสงบเปลี่ยนเป้าหมายการเดินทางจากจังหวัดกระบี่ เพื่อแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ธุรกิจท่องเที่ยวมีการแข่งขันสูงมากขึ้นทั้งภายในพื้นที่และระหว่างประเทศ โดยมีการ

ตัดราคาและการแข่งขันเสนอเงื่อนไขที่ดีกว่าให้นักท่องเที่ยว การดำเนินโครงการพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำลายคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.7 พื้นที่วิจัยอ่าวไรเลย์ จังหวัดกระบี่

ภาพที่ 7 แผนที่อ่าวไรเลย์ จังหวัดกระบี่

ที่มา: ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไรเลย์-แหลมพระนาง, 2567

อ่าวไรเลย์ ตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เป็นอ่าวที่มีหาดทรายสีขาวละเอียดริมโตรกผา ซึ่งหาดไรเลย์เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีในหมู่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้ที่ชื่นชอบกิจกรรมปีนผา อ่าวไรเลย์จำแนกเป็น อ่าวไรเลย์ตะวันออก (หาดน้ำเมา) และ อ่าวไรเลย์ตะวันตก มีโขดหินคั่นระหว่างอ่าวทั้งสอง บริเวณหาดมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวหลายแห่ง เดินทางเข้าถึงได้โดยทางเรือจากอ่าวนางใช้เวลาประมาณ 10 นาที หาดไรเลย์ หลายคนอาจเข้าใจว่าเป็นเกาะ แต่จริง ๆ แล้วหาดไรเลย์ ตั้งอยู่บนพื้นแผ่นดิน แต่ที่ต้องเดินทางด้วยเรือ เพราะหาดไรเลย์ถูกภูเขาล้อมรอบทุกด้าน ทำให้ผู้คนที่จะเดินทางมาเที่ยวหาดไรเลย์ ต้องนั่งเรือเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งนี้อาจเป็นอีกผลหนึ่งทำให้ชาวบ้านที่หาดไรเลย์ ยังไม่ถูกเทคโนโลยีหรือความเจริญกลืนกิน รวมถึงวิถีชีวิตของหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ที่ปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย โดยที่ยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และการใช้ชีวิตได้อย่างลงตัว

อย่างไรก็ตาม นอกจากน้ำใส ทะเลสวยแล้ว หาดไรเลย์ยังได้ชื่อว่ามีพระอาทิตย์ตกที่สวยงามบาดตา เพราะเมื่อพระอาทิตย์ตก แสงแดดจะสะท้อนเงาจากหินลงไปให้อ่าว ภาพต้นมะพร้าวเรียงกันเป็นทิวแถว เรือประมงจอดเรียงรายที่ชายฝั่ง ภาพดังกล่าวเป็นเหมือนแดนสวรรค์ นอกจากนี้ หาดไรเลย์ยังมีจุดเด่นที่กิจกรรมการปีนผา เพราะที่หาดไรเลย์มีผาหินปูนมากมาย ซึ่งการปีนผาที่ไรเลย์สามารถ

ทำได้ทั้งปี โดยในห้วงเดือนเมษายนของทุกปี จะมีการจัดกิจกรรมปีนผาและบริเวณที่นิยมปีนผาคือ บริเวณไร่เลย์ตะวันออก อ่าวตันไทร และเขาแถวถ้ำพระนางใน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2567)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Issarapong Poltanee et al. (2021) ได้ศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางทะเลตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่เกาะล้าน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่าผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว ส่งผลให้ธุรกิจการท่องเที่ยวมีการขยายตัว ทำให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้และอาชีพให้คนในชุมชน แต่เมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นค่าครองชีพก็สูงเช่นกัน ด้านสังคมการท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล ทำให้ชาวบ้านมีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากอาชีพการทำประมงดั้งเดิมมาเป็นการประกอบอาชีพให้บริการด้านการท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณประโยชน์น้อยลง การคมนาคมเกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อยครั้ง เนื่องจากเส้นทางส่วนมากเป็นทางลาดชัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ชำนาญการใช้เส้นทาง ด้านวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย เพราะชาวบ้านยังคงมีการแต่งกาย การดำเนินชีวิตและการเคารพบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สถานที่สำคัญทางศาสนาตามเดิม และด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเกิดขึ้นจากการมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้ปะการังเสื่อมโทรม นอกจากนี้ยังพบปัญหาขยะล้นเกาะ เนื่องจากการจัดการขยะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ แต่ในอนาคตมีโครงการที่จะทำศูนย์การกำจัดขยะ โดยวิธีการเผาทำลายเพื่อลดปริมาณจำนวนขยะบนเกาะล้าน

Sangkhaduang et al. (2021) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ความยั่งยืนของจุดหมายปลายทางและคุณภาพชีวิต มุมมองชุมชนอุทยานแห่งชาติทางทะเล แนวปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม หลักการที่สำคัญที่สุดสำหรับแนวความคิดพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสมัยใหม่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ยั่งยืนแก่นักท่องเที่ยวและยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตอย่างมีจริยธรรมในทุกภาคส่วน การศึกษานี้เพื่อกำหนดผลกระทบของแนวปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวที่รับรู้โดยชุมชนที่รับผิดชอบ รับผิดชอบต่อความยั่งยืนของจุดหมายปลายทางและคุณภาพชีวิตตลอดจนผลกระทบของเจ้าบ้าน ความยั่งยืนปลายทางที่ชุมชนรับรู้ต่อการรับรู้คุณภาพชีวิต จากการศึกษา พบว่าผู้เข้าร่วม 355 คน จากชุมชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ประเทศไทย ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้างผลปรากฏว่า แนวปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวที่รับรู้อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจุดหมายปลายทางที่รับรู้ความยั่งยืนและคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้ การรับรู้ปลายทางที่ยั่งยืน ส่งผลต่อการรับรู้คุณภาพชีวิต ด้วยเหตุนี้ การปลูกฝังแนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม แผนการพัฒนาจุดหมายปลายทางสามารถช่วยให้ปลายทางมีความยั่งยืนและมีคุณภาพชีวิตเจ้าบ้าน ชุมชนดีขึ้น และทำให้อุทยานประสบความสำเร็จในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Adrianto et al. (2021) ได้ศึกษาการประเมินความสามารถในการรองรับระบบนิเวศและสังคมสำหรับการท่องเที่ยวเกาะเล็กในเมือง กรณีเกาะติง เมืองหลวงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย การใช้เกาะขนาดเล็กเพื่อการท่องเที่ยวทางทะเลเป็นหนึ่งในกลยุทธ์การพัฒนาของอินโดนีเซีย ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ของเกาะเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ความสามารถในการรองรับของพื้นที่สามารถรวมกับรูปแบบนโยบายและกลยุทธ์การจัดการเพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยว การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของการใช้แบบจำลองความสามารถในการรองรับของพื้นที่ของระบบนิเวศทางสังคม ในการคำนวณความสามารถในการรองรับของพื้นที่ที่เหมาะสม โดยใช้เกาะติง ของจาการ์ตา เมืองหลวงของอินโดนีเซีย ได้รับการประเมินต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้มุมมองผลกระทบของระบบสังคมและระบบนิเวศของเกาะผ่านแบบจำลองความสามารถในการรองรับของพื้นที่ทางสังคม และความสามารถในการรองรับของพื้นที่ทางนิเวศ ค่าความสามารถในการรองรับของพื้นที่ทางสังคมได้รับการประเมินโดยใช้การรับรู้ของนักท่องเที่ยว และค่าความสามารถในการรองรับของพื้นที่เชิงนิเวศได้รับการประเมินโดยใช้ค่าความสามารถในการรองรับของพื้นที่ทางกายภาพ จากนั้นความสามารถในการรองรับของพื้นที่จริง และความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ที่ใช้งานจริงจะถูกประเมินตามปัจจัยการแก้ไข สุดท้ายวิธีการให้น้ำหนักแอดพริวิตต์แบบคู่ง่าย ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาระบบนิเวศทางสังคมแบบคู่ขนานความสามารถในการรองรับของพื้นที่เกาะในเมืองเล็ก ๆ ของเมืองหลวงจาการ์ตา คือ หมู่เกาะติง ถูกนำมาใช้ในการทดสอบวิธีนี้ ผลลัพธ์ที่ได้จะถูกนำมาใช้เพื่อปรับปรุงการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในหมู่เกาะ โดยเฉพาะนโยบายการท่องเที่ยวชายฝั่งและทางทะเลระดับชาติ

Pittman et al. (2019) ได้ศึกษาอุทยานทางทะเลสำหรับเมืองชายฝั่ง แนวคิดเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน ความเจริญรุ่งเรืองและชีวิตเมืองที่ยั่งยืน เมืองชายฝั่งยังคงประสบกับการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็วและการเติบโตของประชากรทั่วโลก ซึ่งเชื่อมโยงกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายที่หลั่งไหลมาจากความใกล้ชิดกับทะเล ความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบของมนุษย์ที่มีต่อหาน้ำชายฝั่งและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ระดับโลกสำหรับเมืองที่มีสุขภาพดีขึ้น ทำให้เมืองชายฝั่งต้องพัฒนาวิธีการที่สร้างสรรค์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเสริมพลังให้ชุมชนยอมรับและวางแผนทัศนียภาพของเมือง ชุมชนเมืองชายฝั่งได้รับประโยชน์มากมายจากความสัมพันธ์ที่ดีกับทะเล เอกสารนี้เสนอแนวคิดอุทยานทางทะเลที่นำโดยชุมชนที่ร่วมมือกัน ซึ่งเฉลิมฉลองความเชื่อมโยงของเมืองกับสิ่งแวดล้อมทางทะเล ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจ คุณค่า การดูแล และความพลิตเพลินของทัศนียภาพเมืองให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น อุทยานทางทะเลในเมืองไม่ใช่พื้นที่คุ้มครองทางทะเลเนื่องจากไม่มีการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและมรดก หรือการกำกับดูแลระบบนิเวศเป็นเป้าหมายหลัก และไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อจำกัดกิจกรรมของมนุษย์ ช่วยให้ชุมชนเมืองสามารถทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกันเกี่ยวกับสถานะที่สูงส่งและมูลค่าของทัศนียภาพเมือง พิจารณาบริบททางเศรษฐกิจสังคมและภูมิศาสตร์ รวมถึงความเชื่อมโยงทางบกและทางทะเล และบูรณาการเข้ากับการวางผังเมืองเชิงกลยุทธ์ของเมืองชายฝั่ง บทความนี้เน้นประเด็นหลักและประโยชน์ที่หลากหลายจากกิจกรรมที่ประสานกัน ซึ่งเชื่อมโยงชุมชนเมืองกับทิวทัศน์ทะเลได้ดียิ่งขึ้น หากร่วมกันสร้างโดยชุมชนเมืองชายฝั่ง

และผู้นำของประชาชนจะสร้างการเชื่อมโยงเชิงพื้นที่ที่ยั่งยืนสำหรับความคืบหน้าสู่เมืองที่มีสุขภาพดี โดยจัดการกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั่วโลกที่เชื่อมโยงกันหลายข้อ

Khusaini et al. (2024) ได้ศึกษาแบบจำลองการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน สำคัญหรือไม่ ผลการวิจัยหมู่บ้านท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้ในพื้นที่ตะปิลกูดตา ซึ่งครอบคลุมจังหวัดปาเซอรัน โพรโบลิงโก บอนโดไวโซ และบันยูวาจี จากผลการระบุปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว การเข้าถึง แง่มุมของชุมชนและสิ่งแวดล้อม ตลาด การจัดการและการบริการ ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบของการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการประเมินผล พบว่า เกือบทุกตัวชี้วัดได้รับการตอบสนองแล้ว การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องคำนึงถึงหลากหลายมิติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนควรเน้นการเพิ่มทุนมนุษย์ผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบูรณาการแหล่งท่องเที่ยว และการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของความยั่งยืนในการท่องเที่ยว

Zainal et al. (2024) ได้ศึกษาการนำความรู้ในท้องถิ่นไปปฏิบัติจริงเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ข้อมูลเชิงลึกจากชาวกายอนีในอาเจห์เต็งกะห์ ประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านในพื้นที่ปอร์ตะละ มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการป่า เช่น การเข้าสู่ป่าอย่างมีจริยธรรมและการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างเหมาะสม ระบบความรู้นี้ได้ถูกนำมาปฏิบัติจริงผ่านการจัดตั้งกิจการชุมชนซึ่งเป็นของหมู่บ้าน และได้รับการเสริมความเข้มแข็งด้วยคุณค่าและบรรทัดฐานดั้งเดิมที่ถูกบัญญัติไว้ในข้อบังคับหมู่บ้านที่เรียกว่า กานูนาว่าด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังพบว่า พิธีกรรมดั้งเดิมและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเน้นถึงความสำคัญของการตระหนักและการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงคุณค่าดั้งเดิมมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลจากการศึกษานี้สามารถเป็นบทเรียนและแรงบันดาลใจที่มีคุณค่าสำหรับทั้งหน่วยงานภาครัฐและชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวผ่านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

Febrina et al. (2024) ได้ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเซินดิง ซอมโบเมอร์ตี การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้เทคนิคการสุ่มแบบลูกโซ่ และข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่ง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเซินดิง ซอมโบเมอร์ตี โดยชุมชนท้องถิ่นในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถจัดอยู่ในระดับที่ดี เนื่องจากสอดคล้องกับหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่งผลให้การสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมสามารถบรรลุผลและคงไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืนได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

Habibulloev et al. (2024) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ การศึกษาครั้งนี้ได้ตรวจสอบปัจจัยกำหนดการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายในอุทยานแห่งชาติและชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ทาจิกิสถานและเทือกเขาฟานนีนในสาธารณรัฐทาจิกิสถาน ตลอดจนอุทยานแห่งชาติซามินและเขตอนุรักษ์แห่งรัฐอิซาร์ในสาธารณรัฐอุซเบกิสถาน ข้อมูลปฐมภูมิล้วนมาจากการสำรวจที่ดำเนินการใน

ชุมชนที่แตกต่างกันสี่แห่งในประเทศเหล่านี้ และการวิเคราะห์ที่ตามมาใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ปัจจัย และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ระดับของการพัฒนาอย่างยั่งยืนแตกต่างกันไปในชุมชนทั้งสี่แห่ง ปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งจากหน่วยงานท้องถิ่นและประชากร ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่สูง และแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูด ผลการศึกษาครั้งนี้มีความหมายสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุทยานแห่งชาติและชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทาจิกิสถานและอุซเบกิสถาน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากลยุทธ์ต่อไปนี้มีประสิทธิผลสูงสุดในการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งจากหน่วยงานท้องถิ่นและประชาชน การให้บริการที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวและการปกป้องสิ่งแวดล้อม

Junaidi et al. (2024) ได้ศึกษาแบบจำลองนวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ศึกษาพื้นที่เตลุก ปากู ตังกามูส รีเจนซี การพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลต้องการนวัตกรรมในภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชายฝั่งทะเล นวัตกรรมดังกล่าวเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่น่าสนใจสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในภาคการท่องเที่ยว และกลายเป็นจุดกึ่งกลางระหว่างมนุษย์และธรรมชาติในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการโดยใช้วิธีเชิงคุณภาพเชิงพรรณนา วิธีการนี้จะให้คำอธิบายและภาพรวมของแนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมในโลกของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชายฝั่งทะเล การศึกษานี้ได้รับการสนับสนุนข้อมูลจากวารสารและเว็บไซต์หลายแห่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง ดังนั้น การศึกษานี้จะช่วยเสริมแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบนวัตกรรมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังได้รับการสนับสนุนข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาจากเทคนิคการสังเกตและสัมภาษณ์กับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อเป็นการศึกษาเพิ่มเติมในบริบทของความเป็นจริง การสังเกตในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในเตลุกปากู ในขณะที่มีการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและชุมชนรอบชายฝั่งของเตลุก ปากู งานวิจัยนี้สร้างรูปแบบนวัตกรรมใหม่สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยสร้างขึ้นจากแนวคิดเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ นวัตกรรมนี้สามารถอยู่ในรูปแบบของคำอธิบายของรูปแบบการพัฒนาที่จะนำไปสู่ปฏิบัติในพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั้งในเตลุก ปากู และพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะภูมิประเทศเหมือนกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลเตลุก ปากู

Chaudhary (2024) ได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนและการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกรณีศึกษาสถานที่ต่างๆ ในแคว้นปัญจาบ ประเทศอินเดีย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ธรรมชาติและมุ่งหวังที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและปรับปรุงสวัสดิการของชุมชนท้องถิ่น การสำรวจครั้งนี้สำรวจขอบเขตของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเทือกเขาชิวาลิกของแคว้นปัญจาบ ประเทศอินเดีย ซึ่งดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลประชากร การทำแผนที่ และการสำรวจพืชและสัตว์ในเชิงลึกในภูมิภาค โดยเน้นเป็นพิเศษที่สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อาศัยอยู่ในน้ำ สายพันธุ์ที่พบในพื้นที่ชุ่มน้ำ และนก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเทือกเขาชิวาลิกมีความหลากหลายทางชีวภาพที่น่าทึ่ง โดยมีพืชมากกว่า 420 สายพันธุ์และสัตว์หลากหลายชนิด รวมถึงสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในน้ำ 200 สายพันธุ์ และนก 200 สายพันธุ์ การศึกษานี้ประเมินประสิทธิผลของวิธีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเน้นที่การ

จัดการน้ำเชิงกลยุทธ์โดยใช้เขื่อน แนวทางการก่อสร้างที่รับผิดชอบ และโครงการฟื้นฟูธรรมชาติที่ประสบความสำเร็จ และแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของกลยุทธ์การฟื้นฟูธรรมชาติอย่างยั่งยืน กล่าวคือ ในบทบาทในการรักษาสมดุลทางนิเวศวิทยาและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยรวมแล้ว การวิจัยนี้ส่งเสริมพฤติกรรมการเดินทางที่รับผิดชอบต่อซึ่งอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างบรรทัดฐานสำหรับโครงการในอนาคต และปฏิสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันระหว่างผู้เยี่ยมชม ชุมชนท้องถิ่น และการอนุรักษ์สัตว์ป่า

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Kamel (2020) ได้ศึกษาการใช้คนดั่งเป็นตัวกลางในโฆษณาเชิงสิ่งแวดล้อมว่าส่งผลต่อเจตนาของคนรุ่นมิลเลนเนียลชาวอียิปต์ ในการแสดงพฤติกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างไร โดยมีแนวคิดพื้นฐานว่าทั้งการใช้คนดั่งในโฆษณาและการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อม ต่างมีอิทธิพลต่อผู้บริโภครุ่นใหม่โดยเฉพาะกลุ่มมิลเลนเนียล งานวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันผ่านโปรแกรม SPSS และ Amos ผลการศึกษา พบว่า การรับรองโดยคนดั่งมีบทบาทเป็นตัวแปรสื่อกลางอย่างมีนัยสำคัญระหว่างโฆษณาเชิงสิ่งแวดล้อมกับเจตนาของคนรุ่นมิลเลนเนียลที่จะประพฤติตนอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยว

Phoochinda and Patthanacharoen (2021) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาชุมชนบ้านสะน้า ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี การวิจัยนี้ถอดบทเรียนการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสะน้า พร้อมกับประเมินความสำเร็จของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสะน้า และเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรกับชุมชนท่องเที่ยว พบว่า ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวจะมีการห้ามนักท่องเที่ยวนำขยะมูลฝอยเข้ามาในชุมชน มีการคัดแยกขยะของร้านค้า ธารรงค์ให้ใช้ใบตองเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มีหน่วยงานสนับสนุนการรักษาความสะอาด มีการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ และธารรงค์การปลูกต้นไม้ ผลสำเร็จของการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปริมาณขยะลดลง มีการใช้ภาชนะที่ทำจากใบกาบหมากและใบตอง มีการทำปุ๋ยหมักจากขยะเศษอาหาร ไม่มีการตัดต้นไม้ ทำลายป่า แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรกับชุมชนท่องเที่ยว ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นกับภาคีเครือข่าย นำเสนอด้านบวกของการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น ทำบุญผ้าป่าขยะ ไม่ทิ้งขยะในชุมชน เป็นต้น

Dolnicar (2020) ได้ศึกษาการออกแบบเพื่อการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวทางที่กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น คือ การออกแบบโดยเจตนาเพื่อความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ตัวอย่าง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถผลักดันการลดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ในลักษณะที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นในอนาคต

Bahja and Hancer (2021) ได้ศึกษาความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวตั้งใจปฏิบัติตนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และจะกลับมาอีกไหม แม้ว่าบทบาทของความรู้สึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับในวรรณกรรมเกี่ยวกับการประพฤติตนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่การวิจัยเชิงประจักษ์ได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากสิ่งพิมพ์ล่าสุดเกี่ยวกับความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวทั่วโลก คำถามคือ อิทธิพลของความรู้สึกในการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม ในบริบทของพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งผลต่อความตั้งใจในการมาเยือนของนักท่องเที่ยวอย่างไร เพื่อตอบคำถามนี้ ข้อมูลถูกรวบรวมด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างที่สะดวก วิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ตั้งสมมติฐานไว้ ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาแสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญและเป็นบวก ส่วนผลกระทบต่อความตั้งใจ ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์โดยตรงนี้ไม่มีนัยสำคัญ สรุปวรรณกรรม การท่องเที่ยวพร้อมกับข้อมูลเชิงลึกสำหรับผู้จัดการและนักการตลาดด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวพร้อมกลับมาท่องเที่ยวอีก

Park et al. (2022) ได้ศึกษาพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร และการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยใช้ทฤษฎีคุณค่า ความเชื่อ บรรทัดฐาน บทบาทการกลั่นกรองของความเห็นแก่ผู้อื่น เกาะเชจูในเกาหลีใต้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมที่กำหนดให้เป็นเขตสงวน การหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวเข้ามาบนเกาะอย่างรวดเร็วทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจลดลงได้ด้วยการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร การศึกษารวบรวมคำตอบ 308 รายการ ผลการวิจัยยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ความเชื่อ และบรรทัดฐานส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวว่า พฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ความเห็นแก่ผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญแรงจูงใจในการเป็นอาสาสมัคร ส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว การศึกษาก่อให้เกิดทำความเข้าใจบทบาทของนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและให้คำแนะนำให้องค์กรบริหารจัดการจุดหมายปลายทางในการพัฒนาโครงการอาสาสมัครที่จูงใจนักท่องเที่ยวความเห็นแก่ผู้อื่น เพื่อมีส่วนร่วมในพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Hashim et al. (2013) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้เยี่ยมชมต่อแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและความตั้งใจกลับมาอีกครั้งในสถานที่ท่องเที่ยว การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและความตั้งใจที่จะกลับมาอีกครั้งในหมู่นักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศมาเลเซีย มีการโต้แย้งว่าความตั้งใจกลับมาอีกครั้ง ที่อาจส่งผลให้เกิดผลทางการเงินและการทำกำไรให้อุตสาหกรรมให้มีความยั่งยืนแบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งหมด 85 ข้อ มีอัตราการตอบร้อยละ 27 ผลการวิจัย พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างทัศนคติต่อแนวทางปฏิบัติสีเขียวและความตั้งใจกลับมาอีกครั้ง อย่างไรก็ตามสถิติเชิงพรรณนาเปิดเผยว่าผู้เข้าชมจำนวนมากเห็นพ้องกันว่าโครงการริเริ่มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญ และอีกทั้งควรเป็นการเปิดเผยต่อสังคมส่วนรวมด้วย การศึกษานี้แสดงถึงผู้กำหนดนโยบายที่พวกเขาควรมุ่งเน้นจุดหมายปลายทางสีเขียวในประเทศมาเลเซีย การศึกษาในอนาคตควรพิจารณารูปแบบอื่นของการสอบถาม เช่น การใช้แนวทางวิธีการออกแบบรวบรวมข้อมูลและการสำรวจทั่วประเทศครอบคลุมตัวอย่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ในประเทศมาเลเซียว่าจะมีความสำคัญมากขึ้นในภาพรวม

Yuliawati et al. (2017) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการเยี่ยมชมจุดหมายปลายทางสีเขียวในอินโดนีเซียจากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การท่องเที่ยวให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในระดับสูงสำหรับอินโดนีเซีย แต่ในขณะเดียวกันก็อาจทำให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมลงได้ การเดินทางอย่างกว้างขวางโดยใช้ยานพาหนะขนส่งและการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ด้วยธรรมชาติสามารถทำลายระบบ

นิเวศในท้องถิ่นและมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกในปัจจุบันนี้เพิ่มมากขึ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท่องเที่ยวมีความกังวลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และมักจะมองสถานที่ท่องเที่ยวสีเขียว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวมีความพยายามเชิงรุกในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญ เช่น การปล่อยคาร์บอน ความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ การจัดการของเสีย และการจัดหาน้ำ พวกเขาได้สังเกตเห็นว่าความชอบของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมที่พวกเขาจะทำในวันหยุด ความชอบในการคมนาคมและที่พัก การท่องเที่ยวสีเขียวไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างดีแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความพึงพอใจในการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวสีเขียวในอินโดนีเซีย การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา และได้ดำเนินการสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลสะท้อนกลับแสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมองว่านักท่องเที่ยวซึ่งชอบจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวสีเขียวในอินโดนีเซีย

Leonidou et al. (2015) ได้ศึกษาปัจจัยขับเคลื่อนและผลลัพธ์ของนักท่องเที่ยวสีเขียว ทศนคติและพฤติกรรม ผลลัพธ์การรองทางสังคมและประชากรศาสตร์ รายงานผลการศึกษาที่ดำเนินการในหมู่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 234 คน ที่ไปเยือนไซปรัส มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวขับเคลื่อนและผลลัพธ์ของทศนคติและพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้การสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้าง ผู้เขียนยืนยันว่าสถานะการเชื่อฟังกฎหมายและการดำเนินการทางการเมืองของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการยอมรับทศนคติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทางกลับกันผลกระทบเหล่านี้เอื้อต่อพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในที่สุด ความพึงพอใจ ลักษณะทางสังคมและประชากรบางประการของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ มีผลกระทบในระดับปานกลางต่อความเชื่อมโยงระหว่างสถานะ การเชื่อฟังกฎหมาย และการดำเนินการทางการเมืองในด้านหนึ่งและทศนคติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอีกด้านหนึ่ง สัญชาตินักท่องเที่ยวด้วยที่มีผลควบคุมทศนคติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว

Lee et al. (2010) ได้ศึกษาคุณภาพของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ผู้เข้าร่วมประชุมรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสีเขียวและความสามารถในการแข่งขันในขณะที่อุตสาหกรรมไมซ์กำลังได้รับความนิยมกับกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและจะเป็นเช่นนั้น ซึ่งเป็นเรื่องปกติไม่มีคำจำกัดความของสีเขียว การศึกษาครั้งนี้จะนำมาซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการที่ผู้เข้าร่วมประชุมรับรู้ถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและแนวปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมไมซ์ ปลายทางการศึกษาพบความแตกต่างทางสถิติในการรับรู้ความเป็นสีเขียวระหว่างออร์แลนโดและจุดหมายปลายทางอีกสองแห่ง พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการทำให้เป็นสีเขียวกับความสามารถในการแข่งขัน ภายในกรอบความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง การวัดผล การรับรู้สีเขียวของผู้เข้าร่วมอาจปูทางสู่การวิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิผลของนโยบายและแนวปฏิบัติสีเขียว การศึกษาครั้งนี้อาจมีนัยสำคัญต่อแบบแผน นักวางแผนที่สนใจเรื่องสีเขียว นอกจากนี้องค์กรจัดการปลายทางอาจพิจารณาผลลัพธ์ที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับความพยายามในการพัฒนาจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผู้วางแผนการประชุมและเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีเป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน

Buckley (2020) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับสุขภาวะทางจิต ความสัมพันธ์ระหว่างอุทยาน ความสุขและกลไกทางเหตุผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 82 เชื่อว่าความสุขเกิดขึ้นจากการมาเยือนอุทยาน นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 87.5 รายงานว่าการเยือนอุทยานทำให้เกิดประโยชน์ต่ออารมณ์ในระยะสั้น ร้อยละ 60 รายงานว่าช่วยฟื้นตัวจากความเครียดในระยะกลาง และร้อยละ 20 รายงานว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองต่อชีวิตในระยะยาว ซึ่งประโยชน์ที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาดังกล่าว ชี้ให้เห็นถึงโอกาสเชิงพาณิชย์ในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับธุรกิจการท่องเที่ยวธรรมชาติ งานวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ขนาดของผลกระทบทางเศรษฐกิจ องค์ประกอบของประสบการณ์เชิงสุขภาพที่ส่งผลจริงในแต่ละกลุ่มตลาด การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติให้เหมาะกับลักษณะบุคลิกภาพของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม และการทดสอบประโยชน์ทางสุขภาพจิตจากการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นนอกเหนือจากในอุทยานธรรมชาติ

2.8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Putjorn and Visuthismajarn (2017) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลในประเทศไทย จากผลการศึกษาที่ผ่านการประชุมระดมความคิดเห็นถึงสภาพปัญหาของการจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเลในประเทศไทย และข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถพัฒนาและกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลในประเทศไทยขึ้นใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยรูปแบบย่อยทั้งสิ้น 11 ด้าน ได้แก่ การจัดการนโยบายและการวางแผนการท่องเที่ยว การจัดการพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดการบริหารงานบุคลากร การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการสื่อความหมายและการสื่อสาร การจัดการบริการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว การจัดการผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม การจัดการด้านมีส่วนร่วมขององค์กร ชุมชนและเครือข่าย การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่

Forje et al. (2021) ได้ศึกษาปัจจัยกำหนดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่ใกล้เคียง กรณีของอุทยานแห่งชาติ คัมโป มาอัน ในแคเมอรูน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้รับการยกย่องว่าเป็นกิจกรรมและเครื่องมือที่ยั่งยืน ในและรอบ ๆ พื้นที่คุ้มครองที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตของประชากรในท้องถิ่นในอุทยานแห่งชาติ คัมโป มาอัน มีการคาดการณ์กลยุทธ์นี้ในเป้าหมายโดยรวมของแผนการจัดการฉบับที่ 2 ซึ่งหมดอายุในปลายปี 2019 นำเสียดายที่งานวิชาการมีช่องว่างในการอธิบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เพื่อให้แน่ใจว่ามีการทำงานร่วมกัน การศึกษานี้ดำเนินการเพื่อประเมินปัจจัยของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในและรอบ ๆ อุทยานแห่งชาติ คัมโป มาอัน เก็บข้อมูลจากการสำรวจครัวเรือน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 124 คน สนทนากลุ่มและสังเกตการณ์ในชุมชนตัวอย่างทั้ง 9 ชุมชน ข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ AHP-SWOT เปิดเผยว่า ความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ ถนนที่พัฒนาไม่ดี ความเคยชินของกอริลลา และการบุกรุกของนักร้องและผู้ล่า เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามตามลำดับต่อการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การศึกษานี้เสนอแนะความจำเป็นในการปรับใช้และดำเนินการแผนการพัฒนา และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน การบำรุงรักษา ถนนและทางเดินในและรอบ ๆ อุทยาน และการปฏิรูปกลไกการแบ่งปันผลประโยชน์เป็นกลยุทธ์ที่ หลีกเลียงไม่ได้ สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่ที่สามารถส่งเสริมบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

Chen et al. (2020) ได้ศึกษาอุทยานทางทะเลกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ หรือไม่ หลักฐานการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับความเหมาะสม การประเมินทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับความเหมาะสมของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกป้องระบบนิเวศ และการพัฒนาอุทยานทางทะเลในอนาคต การศึกษานี้ใช้วิธีการประเมินหลายเกณฑ์เพื่อสร้างระบบ ดัชนีการประเมินความเหมาะสมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและรูปแบบการประเมิน และใช้เกาะตง ซานในประเทศจีนเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ ด้วยแนวคิดและปริมาณความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับความเหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานทางทะเล บทความนี้วิเคราะห์ความแตกต่างของกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงความแตกต่างระหว่างคน ในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว กลุ่มอาชีพที่แตกต่างกัน และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้เข้าใจ ปัญหาได้ชัดเจนขึ้น การพัฒนาของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานทางทะเลและการอ้างอิงสำหรับการ พัฒนาและการจัดการต่อไปของอุทยานทางทะเล ผลปรากฏว่า เกาะตงซานมีความสามารถในการ รองรับที่ดีและมีพื้นฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับหนึ่ง ซึ่งสามารถเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยว จำนวนมากได้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อย่างไรก็ตามความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมที่ยัง น้อยของชาวเกาะตงซานจะกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะ ใน แห่งของการพัฒนาในอนาคต การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการการ ท่องเที่ยวและการศึกษาด้านการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ

Samal and Dash (2023) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพและการดำรงชีวิต ทำความเข้าใจการบรรจบกันและความแตกต่าง การท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการดำรงชีวิตในท้องถิ่นเป็นหนึ่งในประเด็นที่มีการพูดถึง กันมากที่สุดทั่วโลก ถูกมองว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่กล่าวถึงคุณลักษณะหลัก 2 ประการ ได้แก่ การปรับปรุงการดำรงชีวิตและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การศึกษาคั้งนี้เป็น การทบทวนวรรณกรรมเชิงบูรณาการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อทำความเข้าใจมุมมองที่ หลากหลาย โดยระบุช่องว่างสำหรับการวิจัยในอนาคต การศึกษาบรรลุเป้าหมายการวิจัยใน 2 วิธี ประการแรก การวิเคราะห์เชิงพรรณนาของงานวิจัยดำเนินการโดยใช้กรอบการจัดหมวดหมู่ที่มี บทความที่ดีที่สุดปีระหว่างปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2564 ประการที่สอง การวิเคราะห์เนื้อหาได้รับการ ระบุว่า เป็นวิธีการเชิงสังเกตุ เพื่อประเมินทรัพยากรอย่างเป็นระบบ และใช้การวิเคราะห์เฉพาะ ประเด็นเพื่อตอบคำถามการวิจัย การค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงในห่วงวงหลายปี ที่ผ่านมา แต่แนวโน้มโดยรวมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก็กำลังเติบโต การวิจัยการท่องเที่ยว เชิงนิเวศส่วนใหญ่ดำเนินการในประเทศกำลังพัฒนา และผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าพวกเขายังคง ประสบปัญหาในการจัดการทรัพยากรของตนเอง การทบทวนพบว่า มีหลักฐานไม่เพียงพอสำหรับการ ทำงานที่แท้จริงของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นอกจากนี้ การศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

บางส่วนได้พิจารณาถึงความสำคัญของธรรมาภิบาล บทบาทของมัคคุเทศก์ และผลกระทบของปัจจัยทางจิตวิทยา ทางเทคนิค และการเมือง ประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการปล่อยคาร์บอนยังเป็นประเด็นเพิ่มเติม การศึกษาแนะนำให้เพิ่มประโยชน์ที่เป็นไปได้ของการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้วยความช่วยเหลือของ "รูปแบบการอยู่ร่วมกัน" เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน นอกจากนี้การวัดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์และการฝึกอาชีพให้ชุมชนท้องถิ่นที่ไร้ทักษะจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของภาคการท่องเที่ยวอนุรักษ์ สุดท้ายนี้ จะเป็นการก้าวไปข้างหน้าในการสร้างความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการใช้ใบรับรองเชิงอนุรักษ์สำหรับธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ประสบความสำเร็จ

Mallick et al. (2020) ได้ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน โดยใช้แนวทาง SWOT และ QSPM การศึกษาเกี่ยวกับรามศวรัมย์ รัฐหมินนาซู การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในรามศวรัมย์ ได้คำนึงถึงประวัติอันยาวนานและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ รวมถึงการผ่อนคลายโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวตามแนวชายฝั่งของรัฐหมินนาซูที่อยู่มุมทางใต้สุด วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้ คือ การนำเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอนุรักษ์อย่างยั่งยืน การศึกษานี้อาศัยการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ของคนในท้องถิ่น ผู้ดูแลร้าน โรงแรม และผู้มาติดต่อในประเทศและต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม และจากผลที่ได้จึงใช้แนวทางการวางแผนกลยุทธ์เชิงปริมาณ (QSPM) เพื่อจัดการความยั่งยืนที่เหมาะสมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการวิจัยพบว่า รามศวรัมย์กำลังเผชิญกับความยากลำบากเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้มาเยือนเกี่ยวกับพฤติกรรมมารยาท ที่พัก และบริการที่ไม่เหมือนใคร รวมถึงมลพิษ ดังนั้นกลยุทธ์การจัดการในปัจจุบันจึงชัดเจนว่ารามศวรัมย์ ควรดำเนินการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน หากรัฐบาลท้องถิ่นต้องการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนด้วยกลยุทธ์ที่เหมาะสมหรือเป็นรูปธรรม พวกเขาต้องทำงานในจุดอ่อนและโอกาสที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้บริการที่มีคุณภาพและทำให้สถานที่ดังกล่าวเป็นจุดท่องเที่ยวเชิงกลยุทธ์

Kunjuraman et al. (2022) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนในฐานะเครื่องมือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสำหรับชุมชนในชนบท ชัยชนะหรือหล่ม การศึกษานี้ยอมรับบทบาทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนในฐานะเครื่องมือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สำหรับชุมชนท้องถิ่นในบริบทของประเทศกำลังพัฒนา นี่คือการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์ได้ดำเนินการและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของผู้บุกเบิกในการพัฒนาการท่องเที่ยวอนุรักษ์และสมาชิกชุมชนในรัฐซาบาร์ ประเทศมาเลเซีย จากการวิเคราะห์เฉพาะประเด็น พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเน้นที่ประเด็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การศึกษา พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนได้ส่งผลเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมแก่ชุมชนท้องถิ่นมากกว่าผลกระทบทางลบ แม้จะมีผลกระทบเชิงบวกของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนต่อชุมชนท้องถิ่น แต่การศึกษานี้เตือนว่าผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนอาจทำลายศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในฐานะเครื่องมือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสำหรับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งทำให้ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวลดลง นัยทางการจัดการ การศึกษายอมรับว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน

ในพื้นที่ศึกษาได้เพิ่มความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งจะเป็นการเพิ่มมูลค่าของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนในชนบท อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเชิงลบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยังคงต้องได้รับการแก้ไขโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะมีความยั่งยืนในอนาคต พื้นที่ชนบทในซาบ่าห์เป็นที่นิยมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และแหล่งท่องเที่ยวทางสัตว์ป่า นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก็เห็นได้ชัดเนื่องจากผลกระทบเชิงบวกของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ช่วยยกระดับการดำรงชีวิต ดังนั้น รัฐบาลท้องถิ่นควรกระตุ้นชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป โดยแนะนำมาตรการและความคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้อง การศึกษาเน้นความท้าทายหลายประการที่ชุมชนท้องถิ่นต้องเผชิญเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริการและการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นนโยบายการท่องเที่ยวในท้องถิ่นอาจเน้นย้ำถึงความปรารถนาและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นผ่านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Hunt and Harbor (2019) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บทเรียนจากการผจญภัย สุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในคออสตาริกา การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กำลังเติบโตเร็วกว่าอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวทั่วโลก มีหลักฐานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ว่ารูปแบบการเดินทางเหล่านี้มีผลในเชิงบวกอย่างไม่สมส่วนต่อการไตร่ตรอง ความหมายส่วนตัว และผลลัพธ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเมื่อเทียบกับรูปแบบอื่น ๆ ของการท่องเที่ยว กรณีศึกษาเชิงสำรวจเกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นี้ขับเคลื่อนโดยคำถามหลัก 3 ข้อ คือ ประสบการณ์การผจญภัย สุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีลักษณะเฉพาะใดที่นักท่องเที่ยวรู้สึกว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมากที่สุดเมื่อเทียบกับประสบการณ์การเดินทางอื่น ๆ ผู้เยี่ยมชมอธิบายอิทธิพลของการผจญภัย สุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีต่อทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรมของพวกเขาอย่างไร และมีลักษณะใดของการผจญภัย สุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สามารถปรับเปลี่ยน นำไปใช้และขยายขนาดเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดพฤติกรรมที่สนับสนุนสิ่งแวดล้อมทั่วทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในวงกว้างมากขึ้นหรือไม่ เพื่อตอบคำถามเหล่านี้ ข้อมูลการสัมภาษณ์จากนักเดินทาง การผจญภัย สุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะได้รับการวิเคราะห์แบบอุปนัย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงกลไกหลัก 3 ประการที่กระตุ้นให้นักเดินทางทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีต่อสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยมสัญญาในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ที่ดื่มด่ำ การเสริมสร้างเอกลักษณ์และโอกาสในการทบทวนความหมายระหว่างและหลังการเดินทาง การศึกษานี้เป็นส่วนเสริมเชิงประจักษ์สำหรับการวิจัยเชิงแนวคิดที่เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับสารตั้งต้นของพฤติกรรมที่สนับสนุนสิ่งแวดล้อมหลังการเดินทางตามธรรมชาติ การวิเคราะห์ที่น่าเสนอได้กล่าวถึงทฤษฎีที่ยังไม่ได้นำไปใช้อย่างเต็มที่กับการเดินทางของการผจญภัย สุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเขียนที่ประเมินองค์ประกอบของประสบการณ์การท่องเที่ยว จากข้อบ่งชี้ที่ว่า การผจญภัย สุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการกระทำที่สนับสนุนสิ่งแวดล้อม

Treephan et al. (2019) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยมีส่วนร่วมของชุมชนและการอนุรักษ์ป่าชายเลนในบ้านหัวทาง ประเทศไทย พบว่า ชุมชนบ้านหัวทางเป็นชุมชนที่มีลักษณะความเป็นเครือญาติ ใช้หลักคำสอนทางศาสนาอิสลามในการดำเนินชีวิต และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการป่าชายเลนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายร่วม การระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการแบบมีส่วนร่วม การร่วมกันปฏิบัติ การได้รับประโยชน์ และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่เป้าหมายร่วมกันรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์ป่าชายเลนโดยมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 1) เป้าหมายร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม โดยเน้นการสร้างภาคภูมิใจของชุมชน พัฒนาระบบการเรียนรู้ และเพิ่มรายได้ของชุมชน 2) การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านการบริหารของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยครอบคลุมโครงสร้าง ระเบียบ การเงิน การประเมินผล ความปลอดภัย การกำหนดแหล่งท่องเที่ยว การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านกับนักท่องเที่ยว และการบริการนักท่องเที่ยว 3) การประเมินผลและสะท้อนกลับต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 4) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความสามัคคีในชุมชน ความสอดคล้องของกลยุทธ์การบริหารจัดการกับทุนของชุมชน โดยเฉพาะความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลน มรดกทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายของหน่วยงานท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน การเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแนวโน้มความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว

Brandt and Buckley (2018) ได้ศึกษาการทบทวนอย่างเป็นระบบระดับโลกจากหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อป่าไม้ในพื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพ การทบทวนวรรณกรรมที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีต่อป่าไม้ นำไปสู่ข้อสรุปที่ทั้งน่ากังวลและน่าหวังในเวลาเดียวกัน โดยทั่วไปแล้วการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันยังคงมีแนวโน้มก่อให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่า แต่ในกรณีที่มีการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับการสนับสนุนด้วยกลไกการอนุรักษ์ที่เหมาะสม เช่น การกำหนดให้เป็นพื้นที่คุ้มครอง ระบบการจ่ายค่าตอบแทนบริการระบบนิเวศ และการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมาย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงสามารถมีบทบาทในการปกป้องและฟื้นฟูป่าไม้ นอกจากนี้ ยังพบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถนำไปสู่การฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่เกษตรกรรมได้ในบางกรณี อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อแลกเปลี่ยนที่อาจเกิดขึ้น เช่น การตัดไม้ทำลายป่าดั้งเดิมหรือมลพิษทางน้ำ ซึ่งเป็นความท้าทายที่ต้องพิจารณาในการออกแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีงานศึกษาที่ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อป่าไม้เพียง 17 ชิ้นเท่านั้น และไม่มีการใช้วิธีการประเมินผลกระทบแบบมีทางเลือกเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นข้อบกพร่องที่สำคัญในฐานความรู้ บทสรุปของการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ ที่จะสรุปผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อป่าไม้ได้อย่างแน่ชัด ดังนั้น จำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ อย่างไรก็ตาม เมื่อไร และ ที่ไหน จึงจะสามารถดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างมีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ป่าไม้

Wardle et al. (2018) ได้ศึกษาการมีส่วนสนับสนุนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อการอนุรักษ์ การวิเคราะห์รูปแบบในงานวิจัยที่ตีพิมพ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มักถูกเสนอให้เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติผ่านหลายแนวทาง เช่น การระดมการสนับสนุนทางการเงิน การเมือง การเงิน และสังคมต่อกิจกรรมอนุรักษ์ การเพิ่มความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม การปกป้องระบบนิเวศที่เปราะบางและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม รวมถึงการสร้างทางเลือกด้านรายได้ให้ชุมชนแทนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มข้นหรือการใช้ที่ดินในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรม แม้ว่าในบางกรณีการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะประสบความสำเร็จในการสนับสนุนการอนุรักษ์ แต่เมื่อพิจารณาในระดับกว้าง ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีต่อการอนุรักษ์ยังคงไม่ชัดเจน งานศึกษานี้ได้ทำการระบุบทความทางวิชาการจำนวน 70 ฉบับที่ตีพิมพ์ก่อนเดือนมกราคม ปี 2016 ในวารสารภาษาอังกฤษ ซึ่งตรวจสอบการดำเนินการและผลลัพธ์ด้านการอนุรักษ์จากกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการวิเคราะห์ พบข้อค้นพบหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นการศึกษาการดำเนินการด้านการอนุรักษ์มากกว่าการวัดผลลัพธ์ของการอนุรักษ์ที่แท้จริง 2) แนวทางการอนุรักษ์ที่ศึกษาโดยมากเป็นแนวทางทางอ้อม เช่น การให้การศึกษาแก่ผู้เยี่ยมชมและการดำเนินงานโดยชุมชน แต่กลับมีงานวิจัยที่ตรวจสอบผลกระทบโดยตรงต่อประชากรสัตว์ป่า หรือองค์ประกอบทางชีวภาพอื่นของธรรมชาติน้อยมาก 3) แม้ว่าสถานที่ศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา แต่ผู้เขียนส่วนใหญ่ของบทความกลับอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว จากการระบุช่องว่างและรูปแบบดังกล่าว งานทบทวนนี้มีส่วนสำคัญในการชี้แนวทางและสนับสนุนการกำหนดวาระวิจัยในอนาคต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในฐานะเครื่องมืออนุรักษ์ที่แท้จริงและยั่งยืน

Huo et al. (2023) ได้ศึกษาการนำความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและจุดหมายปลายทางมาใช้ในทฤษฎีพฤติกรรมเชิงวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ด้านนิเวศวิทยา ทัศนคติ และการควบคุมพฤติกรรมที่รับรู้มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความตั้งใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภาพลักษณ์ของจุดหมายปลายทางส่งผลโดยตรงต่อทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทัศนคติและบรรทัดฐานเชิงอัตนัยของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นตัวกลางในความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและความตั้งใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การศึกษาครั้งนี้ขยายทฤษฎีพฤติกรรมที่วางแผนไว้เพื่อวิเคราะห์ความตั้งใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและภาพลักษณ์ของจุดหมายปลายทาง ผลการศึกษาครั้งนี้ช่วยเสริมสร้างวรรณกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและพฤติกรรมผู้บริโภค และยังมีนัยสำคัญทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ต้องการออกแบบประสบการณ์สำหรับนักท่องเที่ยว รวมถึงสำหรับรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหากำไรที่พยายามส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Badruddoza Talukder et al. (2024) ได้ศึกษาการกำหนดบทบาทของคุณภาพบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และความภักดีต่อจุดหมายปลายทาง การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าผลกระทบของคุณภาพบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความเชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและความภักดีต่อจุดหมายปลายทาง การค้นพบเผยให้เห็นความสัมพันธ์ที่มั่นคงระหว่างผลกระทบของคุณภาพบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และความมุ่งมั่นต่อจุดหมายปลายทางเฉพาะ การศึกษานี้มีความหมายทางปฏิบัติ

สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรัฐบาล องค์กรกึ่งรัฐบาล และองค์กรนอกภาครัฐในผลกระทบของคุณภาพบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในบังกลาเทศ และผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่สามารถออกแบบ ผลกระทบของคุณภาพบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อจัดเตรียมเครื่องมือสร้างความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและแนะนำจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยว

Duong and Ngo (2024) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การก่อสร้างสีเขียว การศึกษาสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมที่ยั่งยืนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนหรือไม่ แนวทางการใกล้เคียง ความพอประมาณ ประเทศต่าง ๆ กำลังประสบกับการขยายตัวและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากผลกระทบของโลกาภิวัตน์และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของการพัฒนานี้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไม่สามารถย้อนกลับได้ต่อสิ่งแวดล้อม การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมได้ปลูกให้ชุมชนและประเทศชาติตระหนักถึงความอ่อนไหวต่อสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มมากขึ้นเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ปรับใช้แนวทางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม การอภิปรายนี้มีความน่าสนใจและต้องการหลักฐานเชิงประจักษ์สูงสุด ดังนั้น การศึกษานี้จึงสำรวจการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในบริบทของเวียดนาม บทความนี้ยังศึกษาบทบาทการใกล้เคียงของการก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและบทบาทการบรรเทาของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้ทฤษฎีค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐาน กรอบงานได้รับการออกแบบมาเพื่อจับภาพผลกระทบโดยรวมของโครงสร้างเหล่านี้ที่มีต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน วิธีการแบบกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วนเผยให้เห็นว่าการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนำไปสู่ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การก่อสร้างสีเขียวยังเป็นตัวกลางที่มีศักยภาพระหว่างการศึกษาสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมทางสังคมสีเขียว และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีส่วนช่วยอย่างมากระหว่างพฤติกรรมทางสังคมสีเขียวและการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเวียดนาม การศึกษานี้ยืนยันถึงความสำคัญของการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมที่ยั่งยืนซึ่งอาจมีส่วนสนับสนุนการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์ นอกจากนี้ยังเผยให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการก่อสร้างสีเขียวเป็นพารามิเตอร์ที่สำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน

Fionasari (2024) ได้ศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน การวิจัยประเภทนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเชิงพรรณนาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าด้านเศรษฐกิจไม่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ขณะเดียวกันด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ด้านเศรษฐกิจไม่ใช่ปัจจัยหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นด้านเศรษฐกิจจึงไม่มีผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ด้านสังคม ได้แก่ ปัจจัยด้านมรดกทางวัฒนธรรม ปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และปัจจัยด้านการยอมรับทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยหลักในการรักษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็น

ปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเมื่อมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากทั้งสองปัจจัยเป็นปัจจัยสำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องการ

Wiyono et al. (2024) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศอินโดนีเซีย มุมมองความร่วมมือระหว่างองค์กรตามแนวคิดห้าเกลียว รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตบังกาลี โดยเฉพาะในอำเภอลาบังและอำเภอกามัล ไม่สามารถดำเนินการในรูปแบบเดิมได้อีกต่อไป แต่จำเป็นต้องมีการสร้างสรรค์แนวทางใหม่และนวัตกรรมร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน สังคม และการรักษาความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม บทความนี้ใช้มุมมองความร่วมมือระหว่างองค์กรตามแนวคิดห้าเกลียว เพื่อวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเน้นย้ำระดับความสำเร็จ รวมถึงการระบุปัญหาหลายประการในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณสะพานสุรามาดู ในเขตบังกาลี การเก็บข้อมูลดำเนินการผ่านการสังเกต การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง และการทบทวนเอกสาร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกิดขึ้นในสองอำเภอดังกล่าวในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามมุมมองของความร่วมมือระหว่างองค์กรห้าเกลียวยังไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนจากการที่มีปัจจัยเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในการร่วมมือกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวคิดความร่วมมือระหว่างองค์กรห้าเกลียวในสองอำเภอดังกล่าวยังไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เนื่องจากมีอุปสรรคบางประการ ได้แก่ การมีอยู่ของผู้นำที่ไม่เป็นทางการและสถาบันงา ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้นในการเชิญชวนให้เข้าร่วมพูดคุยหรือประสานงานเพิ่มเติม

Ferretti et al. (2023) ได้ศึกษาแนวทางการฟื้นฟู การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล และเศรษฐกิจการฟื้นฟู ฟื้นฟูวาระด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษาครั้งนี้ เสนอแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเลเพื่อสำรวจผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการรวมการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเลเข้ากับโครงการฟื้นฟูทางทะเล การฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลกลายเป็นสิ่งสำคัญในวาระด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ และภาคส่วนนี้จำเป็นต้องมีกลยุทธ์การจัดการใหม่ ๆ เพื่อเอาชนะความท้าทายหลัก ๆ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเลเป็นโอกาสในการเชื่อมโยงกิจกรรมทางธุรกิจกับการฟื้นฟูระบบนิเวศในแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ทะเลในรูปแบบที่สร้างประโยชน์ทั้งต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ทะเลและชุมชนท้องถิ่น

Refat et al. (2024) ได้ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างความหลากหลายทางชีวภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และความเป็นอยู่ของชุมชนพื้นที่ชุ่มน้ำ กรณีศึกษาป่าพรุราตาร์กูล ประเทศบังกลาเทศ พื้นที่ชุ่มน้ำมีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ ของสังคม นิเวศวิทยา เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการพึ่งพาทรัพยากรพื้นที่ชุ่มน้ำ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศถือเป็นหนึ่งในกลยุทธ์หลัก การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงในกลยุทธ์การค้าปลีกภายในป่าพรุ ประเทศบังกลาเทศ ข้อมูลรวบรวมระหว่างเดือนกันยายน 2021 ถึงเดือนตุลาคม 2021 โดยใช้ค่ากำลังสองน้อยที่สุด เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการค้าปลีกในชนบทอันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ ยังมีการใช้แบบจำลองโพรบิตแบบมีลำดับเพื่อสำรวจผลกระทบของการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพที่รับรู้ ข้อมูลที่สังเกตได้ชี้ให้เห็นว่าแม้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะมีผลกระทบต่อเชิงบวกต่อการดำรงชีพของชุมชนท้องถิ่น แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็ยังสามารถทำลายต่อความยั่งยืนทางนิเวศวิทยาและวัฒนธรรมของภูมิภาคอีกด้วย หลักฐานเชิงประจักษ์ บ่งชี้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในป่าพรุ ถูกกำหนดโดยแง่มุมต่าง ๆ มากมายที่มีผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งมักเรียกกันว่า "ดาบสองคม" ในขณะที่การเปลี่ยนงานและรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศช่วยเพิ่ม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ชุมชนท้องถิ่น แต่ก็เพิ่มความเสี่ยงต่อการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมด้วย การนำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาใช้เพียงเพื่อผลประโยชน์ทางการเงินโดยไม่คำนึงถึงโครงสร้างทางนิเวศวิทยาของพื้นที่ชุ่มน้ำและผลที่ตามมาทางสังคมและวัฒนธรรมอาจให้ผลประโยชน์ในระยะสั้น แต่มีแนวโน้มที่จะทำให้สภาพเศรษฐกิจของชุมชนแอ่งในระยะยาว

Dooranova et al. (2024) ได้ศึกษาอุทยานแห่งชาติในฐานะแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและมรดกทางวัฒนธรรม ความท้าทายในการประเมินประสิทธิผลและการจัดการระหว่างการปฏิรูปที่ดิน ความเกี่ยวข้องของหัวข้อนี้อยู่ที่ความจำเป็นในการรักษาสมดุลระหว่างเสถียรภาพทางนิเวศวิทยาและความสมบูรณ์ทางวัฒนธรรมในอุทยานแห่งชาติ ระหว่างการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งมีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน เช่น จีนและศรีลังกา ซึ่งการปฏิรูปที่ดินอาจนำไปสู่ผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการอุทยานแห่งชาติโดยอาศัยการวิเคราะห์ประสบการณ์ระดับโลกและระบุผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน การวิจัยใช้วิธีการเชิงระบบโครงสร้างการทำงานและการคาดการณ์ ผลลัพธ์บ่งชี้ว่าประสบการณ์ระหว่างประเทศ สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลที่มีค่าสำหรับแนวคิดในการจัดการอุทยานแห่งชาติระหว่างการปฏิรูปที่ดิน ผู้เขียนระบุความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการปฏิรูปการเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งต้องใช้แนวทางการจัดการแบบบูรณาการ การศึกษานี้แนะนำว่าควรมีการวิจัยเพิ่มเติมที่เน้นไปที่การพัฒนาเครื่องมือเฉพาะเพื่อปรับกลยุทธ์ระดับโลกให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจีนและศรีลังกา ผลการศึกษานี้มีความหมายทางปฏิบัติต่อการบริหารจัดการของรัฐบาล การกำหนดนโยบาย และการพัฒนาอุทยานแห่งชาติอย่างยั่งยืน

Zhang and Fukami (2024) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณของจรรยาบรรณเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในญี่ปุ่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นทั่วโลก แต่ผลที่ตามมาเชิงลบอาจเป็นผลมาจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้แน่ใจว่ามีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนาคต จรรยาบรรณเป็นวิธีการโดยสมัครใจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในญี่ปุ่น การศึกษานี้จะสำรวจเนื้อหาของจรรยาบรรณเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในญี่ปุ่นโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณ โดยใช้ทฤษฎีห่วงโซ่ผลลัพธ์วิธีการเพื่อศึกษาคุณลักษณะ ประโยชน์ที่อาจได้รับ และคุณค่าพื้นฐานของจรรยาบรรณเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษา ระบุว่าจรรยาบรรณเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในญี่ปุ่นเน้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติมากเพียงพอ แต่ละเลยแง่มุมทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ จรรยาบรรณยังมุ่งเน้นไปที่มีคฤหาสน์และนักท่องเที่ยวเป็นหลักใน

ขณะที่ไม่ได้รับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรายสำคัญอื่น ๆ ไว้ทั้งหมด รวมถึงผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นและธุรกิจ การท่องเที่ยวขอแนะนำว่าการออกแบบจรรยาบรรณควรดำเนินไปตามรูปแบบตั้งแต่จุดจบไปจนถึงวิธีการ การค้นพบเหล่านี้อาจให้แนวทางในการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนและปรับปรุงเนื้อหาของจรรยาบรรณการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศญี่ปุ่น และส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย

Zhao (2024) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบใหม่ขององค์กรการท่องเที่ยว การจัดการภายใต้แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการท่ามกลางปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้น และผู้บริหารมีความตระหนักรู้ด้านนิเวศวิทยามากขึ้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้กลายมาเป็นกระแสหลักในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลกอย่างต่อเนื่อง การจัดการองค์กรการท่องเที่ยวต้องเผชิญกับความท้าทายและโอกาสที่ไม่เคยมีมาก่อน ความจำเป็นในการสร้างสมดุลระหว่างการแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมเชิงนิเวศถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่อุตสาหกรรมจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถสร้างรูปแบบการจัดการที่สร้างสรรค์ภายใต้การชี้นำของปรัชญาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างไร ซึ่งไม่เพียงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสีเขียวของภาคการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังมีส่วนสนับสนุนอย่างแข็งขันในการส่งเสริมการสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศอีกด้วย บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอชุดกลยุทธ์การจัดการที่ครอบคลุมและสร้างสรรค์แก่ธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นของตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกำหนดหลักการพื้นฐานและวัตถุประสงค์การจัดการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Salma and Ayu (2024) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลกระทบหรือผลสืบเนื่องของทัศนคติและอัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ผู้เขียนกรอบแนวคิดจึงอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม อัตลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความสุขในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและความตั้งใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในงานวิจัยนี้ ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้จะถูกวิเคราะห์โดยใช้วิธีแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) ซึ่งเป็นแบบสำรวจออนไลน์บน Google Form โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 135 คนที่รู้จักจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติอุจุงกูลอนและอุทยานแห่งชาติโคโมโด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลโดยตรงต่อนักท่องเที่ยวต่อจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยตรง นอกจากนี้ อัตลักษณ์ของนักท่องเที่ยวยังเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม อย่างไรก็ตาม ความสุขนิยมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อความเข้มข้นในการเยี่ยมชมจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการวิจัยนี้สามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อออกแบบกลยุทธ์ส่งเสริมการขายที่เหมาะสม

Hidayat et al. (2024) ได้ศึกษาศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนด้วยแนวคิดบริการระบบนิเวศ กรณีศึกษาหมู่บ้านกาลิวาลิงจิ จังหวัดเบรเบส ประเทศอินโดนีเซีย หมู่บ้านท่องเที่ยวมั่งโกรฟซารี เป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ตั้งอยู่ในเขตเบรเบส จังหวัดชวากลาง ประเทศอินโดนีเซีย การก่อตั้งหมู่บ้านท่องเที่ยวแห่งนี้เริ่มต้นจากความร่วมมือของชุมชนในหมู่บ้านพันตันซารี ซึ่งร่วมกันฟื้นฟูพื้นที่ชายฝั่งที่ประสบปัญหาการกัดเซาะด้วยการปลูกป่าชายเลนจนสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ในที่สุด วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้คือ การประเมินศักยภาพของ

ชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน และการใช้ประโยชน์จากบริการระบบนิเวศของป่าชายเลน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนาแบบคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การเก็บข้อมูลเอกสาร และการทบทวนวรรณกรรม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในหมู่บ้านมังก์โกรฟซารี โดยได้คะแนนรวม 34 คะแนน จากเกณฑ์การประเมินด้านแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม การเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ชาวบ้านในหมู่บ้านกาลิลิงงิได้มีการยอมรับและนำแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่มังก์โกรฟซารี โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นหลัก 3) การดำรงอยู่ของระบบนิเวศป่าชายเลนในหมู่บ้านพันตันซารีได้มอบบริการด้านสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและสังคมแก่ชุมชน ซึ่งครอบคลุมบริการ 4 ด้าน ได้แก่ บริการจัดหา บริการควบคุม บริการเชิงวัฒนธรรม และบริการสนับสนุน

Surya (2024) ได้ศึกษาบทบาทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในประเทศอินโดนีเซีย งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาบทบาทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและมรดกทางวัฒนธรรมอันโดดเด่น ด้วยความท้าทายสองประการคือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและควบคู่กับการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ อินโดนีเซียจึงเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจสำหรับการพิจารณาศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการพัฒนาอย่างยั่งยืน การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเข้ากับการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพและการศึกษากรณีจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหลากหลายแห่งในประเทศอินโดนีเซีย วิธีการดังกล่าวเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมอย่างรอบด้าน โดยเน้นวิเคราะห์ตัวชี้วัดสำคัญ เช่น การสร้างรายได้ การสร้างงาน ความพยายามในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีส่วนช่วยอย่างมากต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกล ผ่านการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน เสริมสร้างศักยภาพในชุมชน และส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการในท้องถิ่น นอกจากนี้ โครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านการดำเนินงานในระดับชุมชน เช่น การปกป้องสัตว์ป่า และการอนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตสำคัญที่งานวิจัยนี้เน้นย้ำคือ บทบาทของกรอบนโยบายและความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเพิ่มประสิทธิภาพของผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความสำคัญของงานวิจัยนี้อยู่ที่การช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในฐานะเครื่องมือที่มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในประเทศกำลังพัฒนา โดยมีประเทศอินโดนีเซียเป็นแบบอย่าง และยังเป็นแหล่งข้อมูลเชิงลึกที่มีประโยชน์สำหรับผู้กำหนดนโยบาย นักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และนักอนุรักษ์ที่ต้องการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โดยการชี้ให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จและอุปสรรคที่ต้องเผชิญ งานวิจัยนี้จึงเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งในประเทศอินโดนีเซียและบริบทอื่น ๆ ทั่วโลกที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

2.8.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

Charoensheep (2017) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รับรู้ข้อมูลข่าวสารบ่อยครั้งในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 มีการเสนอแนะให้มีการจัดตั้งกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวและศึกษาดูงานร่วมกับเครือข่ายสถาบันการศึกษาในพื้นที่

Chaiyakot et al. (2022) ได้ศึกษาความยืดหยุ่นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในทะเลอันดามัน ในช่วงโควิด 19 ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ในภาวะปกติการท่องเที่ยวถือเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้สูงกว่าอาชีพหลักของคนในชุมชน อย่างไรก็ตาม ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมช่วงการระบาดมีทั้งด้านบวกและลบ โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่ใกล้เมืองใหญ่ได้รับผลกระทบมากที่สุด สมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประสบปัญหาหนี้สินและสูญเสียรายได้หลักที่เคยได้รับ อย่างไรก็ตาม เมื่อภาครัฐเริ่มผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด ชุมชนบางแห่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่เข้ามาได้ งานวิจัยนี้เสนอว่า การฟื้นฟูการท่องเที่ยวโดยชุมชนหลังโควิด-19 ควรมุ่งเน้นการฟื้นฟูศักยภาพของชุมชน เช่น การออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ การตลาดออนไลน์ การยกระดับคุณภาพสินค้าในท้องถิ่น การฝึกอบรมทักษะที่จำเป็น รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและมาตรฐานสุขอนามัยของชุมชนเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

Heck et al. (2022) ได้ศึกษาความผันแปรในลำดับความสำคัญของบริการระบบนิเวศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล พื้นที่คุ้มครองทางทะเล มีความสำคัญกับการบูรณาการบริการระบบนิเวศในการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลมากขึ้น การทำความเข้าใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล มีความสำคัญและพึงพาบริการระบบนิเวศทางทะเลอย่างไร จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงลำดับความสำคัญของท้องถิ่นในการออกแบบและจัดการการอนุรักษ์ และเพื่อระบุว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ อาจได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจในการจัดการของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล อย่างไร การศึกษานี้สำรวจความสำคัญของบริการระบบนิเวศในพื้นที่คุ้มครองทางทะเลในอ่าวมอนเทอร์เรย์ แคลิฟอร์เนีย สำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางทะเล 4 ใน 8 ชุมชน เพื่อตั้งลำดับความสำคัญของบริการระบบนิเวศของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเพื่อระบุว่าตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมเกี่ยวข้องกับความสำคัญของบริการระบบนิเวศอย่างไร พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มให้คะแนนบริการสนับสนุนและควบคุมว่ามีความสำคัญมากกว่าบริการด้านวัฒนธรรมและการจัดหา ซึ่งบ่งชี้ว่าความพยายามในการอนุรักษ์ทะเล สามารถให้ความสำคัญกับการปกป้องบริการในระบบนิเวศที่สังเกตและสัมผัสได้ง่ายกว่า ระบุความแตกต่างในความสำคัญของบริการระบบนิเวศใน 4 กลุ่ม แสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับระบบนิเวศทางทะเลในรูปแบบที่แตกต่างกัน และอาจได้รับผลกระทบที่แตกต่างจากการดำเนินการจัดการที่กำหนดเป้าหมายบริการระบบนิเวศเฉพาะ ความแตกต่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างชาวประมง เพื่อการ

พักผ่อนหย่อนใจและเพื่อการพาณิชย์ ซึ่งบ่งชี้ว่ากลุ่มเหล่านี้มีความเข้าใจที่แตกต่างกันว่าพื้นที่คุ้มครองทางทะเล มีส่วนส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของพวกเขาอย่างไร นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสำคัญของบริการที่yakต่อการสัมผัสและสังเกต รวมถึงบริการสนับสนุนและการควบคุม และคุณค่าที่แท้จริงของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมส่วนใหญ่ที่บ่งชี้ว่าบริการเหล่านี้เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมน้อยกว่าภาพลักษณ์ของผู้ใช้พื้นที่คุ้มครองทางทะเล เทียบกับบริการด้านวัฒนธรรม

Broszeit et al. (2019) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบจำลองแนวคิดที่เชื่อมโยงบริการระบบนิเวศที่หลากหลายเข้ากับการวิจัยทางนิเวศวิทยา เพื่อช่วยในการจัดการและนโยบาย ตัวอย่างทางทะเล สหราชอาณาจักร ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทางนิเวศวิทยาที่นำไปสู่การบริการของระบบนิเวศยังคงมีการพัฒนา แต่การวิจัยทางนิเวศวิทยามีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างระบบนิเวศและบริการ การเชื่อมโยงเหล่านี้อาจส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนระหว่างบริการระบบนิเวศต่าง ๆ การทำความเข้าใจความเชื่อมโยงเหล่านี้ โดยการพิจารณาบริการของระบบนิเวศหลาย ๆ อย่างพร้อม ๆ กันจะช่วยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน สภาพแวดล้อมทางทะเลสหราชอาณาจักรค่อนข้างอุดมไปด้วยทรัพยากร แต่ความเชื่อมโยงระหว่างระบบนิเวศกับบริการของระบบนิเวศต่าง ๆ และความเชื่อมโยงระหว่างบริการต่าง ๆ นั้นอธิบายได้ไม่ดีนัก การประชุมเชิงปฏิบัติการกับนักวิทยาศาสตร์ทางทะเล 35 คน ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างแบบจำลองแนวคิดที่เชื่อมโยงส่วนประกอบของระบบนิเวศและกระบวนการหลักกับ 4 บริการที่พวกเขาขอให้ และเพื่อนเน้นการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน โมเดลได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในภายหลัง เพื่อรวมแรงกดดันและมาตรการจัดการบรรเทา แบบจำลองถูกกล่าวถึงในแง่ของการประยุกต์ใช้กับข้อมูลทางทะเล เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการทางทะเลตามหลักฐานและประโยชน์ในการสื่อสารมาตรการการจัดการกับผู้จัดการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Tussadiah et al. (2021) ได้ศึกษาการประเมินบริการของระบบนิเวศชายฝั่งและสภาพของระบบนิเวศสำหรับแผนการจัดการเชิงนโยบาย ณ ภูเขาเต็งการาตะวันออก ประเทศอินโดนีเซีย ในฐานะประเทศกำลังพัฒนาและเป็นประเทศหมู่เกาะ ประเทศอินโดนีเซีย คาดว่าจะประเมินบริการระบบนิเวศชายฝั่งเพื่อปลดปล่อยศักยภาพชายฝั่งของอินโดนีเซียและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย ด้วยเหตุผลนี้ การนำแนวคิดของบริการระบบนิเวศ และเงื่อนไขของระบบนิเวศมาใช้เพื่อวัดศักยภาพทางธรรมชาติที่มีอยู่ในระบบนิเวศชายฝั่ง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีกรอบการทำงานที่ครอบคลุมเกี่ยวกับวิธีการบริการระบบนิเวศ และเงื่อนไขแบบองค์รวม เพื่อจุดประสงค์ดังกล่าวได้บุกเบิกการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อประเมินการกระจายเชิงพื้นที่ของบริการระบบนิเวศ การป้องกันชายฝั่งและนันทนาการทั่วทั้งเขตต่าง ๆ ของจังหวัดนูซาเต็งการาตะวันออก และสภาพของพื้นที่ต่อที่อยู่อาศัยโดยใช้แบบจำลอง แบบจำลองการลงทุนจะรับทราบศักยภาพของบริการระบบนิเวศที่มีอยู่ในระบบนิเวศชายฝั่งและสภาพของพื้นที่ นอกจากนี้ เรายังแนะนำรูปแบบของนโยบายการจัดการชายฝั่งในภูเขาเต็งการาตะวันออกที่จำเป็นต้องใช้ตามข้อมูลบริการระบบนิเวศที่มีอยู่ ผลลัพธ์ระบุว่า มังการีตะวันตกและซุมบาตะวันตกเฉียงใต้มีบริการระบบนิเวศ สูงสุดและต่ำสุดสำหรับการป้องกันชายฝั่งและบริการด้านการท่องเที่ยว แบบจำลองแสดงให้เห็นว่าสภาพของระบบนิเวศชายฝั่งมังการี ตะวันตกมีความเสี่ยงปานกลาง อย่างไรก็ตาม หมู่เกาะส่วนใหญ่มีความเสี่ยงสูง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า พื้นที่

อนุรักษ์ใน มังการีตะวันตกได้เพิ่มบริการระบบนิเวศที่มีอยู่ให้เข้มข้นขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็สร้างแรงกดดันต่อสภาพที่อยู่อาศัยด้วย ดังนั้นจึงมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการชายฝั่งในอุดมคติในภูเขาเต็งกา ราวตะวันออกอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องพิจารณาด้านนิเวศวิทยา สังคม เศรษฐกิจ และเกี่ยวข้องกับรัฐบาลทุกระดับเพื่อกำหนดนโยบายที่เสริมฤทธิ์กันและครอบคลุม พร้อมกันนี้ยังมีความโดดเด่นในการให้ความสนใจกับความสามารถในการรองรับของแต่ละพื้นที่ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบนิเวศ

Francolini et al. (2023) ได้ศึกษามุมมองของผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับความท้าทายทาง เศรษฐกิจและสังคมและข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการที่ดีขึ้นของพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโอลิวาล โซล ในแอฟริกาใต้ พื้นที่คุ้มครองทางทะเล ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ภายในขอบเขตเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเลในระยะยาวและผลประโยชน์ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้อง ในฐานะที่เป็นระบบ ทางสังคมและนิเวศวิทยาที่ซับซ้อน ความสำเร็จของพื้นที่คุ้มครองทางทะเลนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือ การสนับสนุน และการปฏิบัติตามของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นพื้นฐาน การใช้พื้นที่คุ้มครอง ทางทะเลของโอลิวาล โซลในแอฟริกาใต้เป็นกรณีศึกษา การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 48 ราย ดำเนินการเพื่อสำรวจการรับรู้ถึงความท้าทายที่มีอยู่และแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้เกี่ยวกับการจัดการ ของพื้นที่คุ้มครองทางทะเล การวิเคราะห์ระบุความท้าทายหลายประการ ได้แก่ การไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายที่มีอยู่ การบังคับใช้กฎหมายทางทะเลไม่เพียงพอ การทุจริตระดับชาติ โครงสร้างพื้นฐาน ทางกายภาพที่ไม่ดี และการรับรู้ถึงข้อบังคับพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ที่มีอคติทางเชื้อชาติ เพื่อรับมือ กับความท้าทายเหล่านี้ และผู้ให้สัมภาษณ์ได้เน้นวิธีแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ต่อไป การพัฒนาความคิด ริเริ่มที่สร้างความตระหนัก เพื่อส่งเสริมการดูแลทางทะเลและการสนับสนุนพื้นที่คุ้มครองทางทะเล การปรับปรุงทัศนวิสัยของกิจกรรมการอนุรักษ์ทางทะเลและการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล การ ลงทุนทางการเงินที่สร้างขึ้นโดยกฎระเบียบพื้นที่คุ้มครองทางทะเลของโอลิวาล โซล เช่น ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตดำน้ำ โดยตรงในการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล การระบุและเสริมสร้างทักษะและ ความรู้ในท้องถิ่นที่สามารถนำไปสู่การส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์ และสำรวจโซลูชันด้านเทคนิคที่ เป็นนวัตกรรมใหม่ที่สามารถปรับปรุงการรับรู้ของชุมชนและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของพื้นที่ คุ้มครองทางทะเล แม้ว่าจะไม่ได้เป็นตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด แต่บทความนี้ให้ข้อมูลเชิง ลึกที่เป็นประโยชน์ซึ่งหน่วยงานที่ดำเนินการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ระดับชาติ หน่วยงานจัดการ ท้องถิ่น และองค์กรอนุรักษ์สามารถนำไปใช้ได้ ในขณะที่พวกเขาพยายามปรับปรุงการมีส่วนร่วมกับผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม เศรษฐกิจ และระบบนิเวศ และนำไปสู่ การปรับปรุงการปกครอง นอกจากนี้ เอกสารยังสนับสนุนการเรียกร้องให้ทั่วโลกปรับปรุงการสื่อสาร และการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับ พื้นที่คุ้มครองทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ พิจารณาถึงการเน้นย้ำที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการป้องกันพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์โลก

Burbano et al. (2022) ได้ศึกษา “คิดใหม่และรีเซ็ต” การท่องเที่ยวในหมู่เกาะกาลาปาโกส มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับความยั่งยืนของการพัฒนาการท่องเที่ยว การเติบโตของการ ท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ นำเสนอทั้งความท้าทายและโอกาสสำหรับ ความยั่งยืน การระบาดใหญ่ของ COVID-19 ทำให้ทั้งคู่สนใจในกาลาปาโกส การศึกษานี้มีส่วนร่วมกับผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวและหน่วยงานกำกับดูแลในเปอร์โต อาโยรา เกาะซานตาครูซ เพื่อสำรวจ

ว่าความยั่งยืน ได้รวมกับการเชื่อมโยงที่มีการพัฒนาระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์อย่างไร นับตั้งแต่มีการดำเนินการตามแบบจำลองการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเมื่อทศวรรษที่แล้ว ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ลำดับความสำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นในวิสัยทัศน์ร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยว จัดการกับข้อกังวลของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับบริการพื้นฐาน สุขภาพ และการศึกษา การประเมินและจัดการความสมดุลระหว่างการท่องเที่ยวที่มีการควบคุมระดับไฮเอนด์ และการท่องเที่ยวมวลชนที่มีต้นทุนต่ำ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความท้าทายและโอกาสในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกาลาปาโกสและที่อื่น ๆ

Sattayapanich et al. (2022) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม หลักฐานจากโครงการจัดการป่าชายเลน การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมสามารถช่วยให้องค์กรธุรกิจพัฒนาโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของชุมชนและใช้ทรัพยากรของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม โครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมที่สำรวจในการศึกษานี้คือ โครงการจัดการป่าชายเลนอย่างยั่งยืนในตำบลปากประแส จังหวัดระยอง ในประเทศไทย การศึกษานี้ได้ทดสอบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วม เช่น ความรู้ด้านระบบนิเวศ การรับรู้คุณค่าของระบบนิเวศ และผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการทั้งสองอย่าง ผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน สามารถทำนายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมที่ริเริ่มโดยองค์กรธุรกิจ จัดทำแบบสอบถามกับสมาชิกชุมชน จำนวน 355 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม 2565 ข้อมูลที่รวบรวมได้รับการตรวจสอบและวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทางสถิติเชิงอนุมาน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามโครงการ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้คุณค่าของระบบนิเวศเป็นตัวทำนายการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของโครงการที่แข็งแกร่งที่สุด รวมถึงการวางแผน การดำเนินการ และการติดตามโครงการ ความน่าเชื่อถือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมที่รับรู้และคุณภาพคุณภาพความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและสาธารณะ ยังส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ความรู้ด้านนิเวศวิทยาส่งผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในขั้นตอนการติดตามเท่านั้น การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งสำคัญคือต้องทำให้สมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงคุณค่าของระบบนิเวศ และสมาชิกในชุมชนควรได้รับการศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศน์เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

Katikiro et al. (2021) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการอนุรักษ์ในพื้นที่คุ้มครองทางทะเล บทเรียนจากอุทยานทางทะเลปากแม่น้ำ มนาซี เบย์-รูมา ในแทนซาเนีย พื้นที่คุ้มครองทางทะเล ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเครื่องมือในการจัดการทรัพยากรมหาสมุทรและชายฝั่งของโลกอย่างยั่งยืนมากขึ้น ในห้วงที่ผ่านมา กระบวนทัศน์การจัดการพื้นที่คุ้มครอง ซึ่งรวมถึงการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ได้เริ่มส่งเสริมการปฏิบัติที่ครอบคลุมและร่วมมือกัน การเปลี่ยนแปลง

นี้และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายและความร่วมมือที่มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงนี้ ควรนำไปสู่ผลลัพธ์ของการอนุรักษ์ที่ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็รับประกันว่าผู้คนที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการอนุรักษ์สามารถเข้าถึงทางเลือกอื่นหรือโอกาสในการทำมาหากินเสริม ในความเป็นจริง จุดมุ่งหมายของการศึกษานี้คือ เพื่อตรวจสอบการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความร่วมมือในการดำเนินการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ที่เกิดขึ้นในอุทยานทางทะเลปากอ่าวมนาซี เบย์- รูมา ทางตอนใต้ของแทนซาเนีย เพื่อสำรวจว่าความร่วมมือที่มีอยู่มีอิทธิพลต่อการอนุรักษ์หรือไม่ การปฏิบัติงานที่เกิดจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก การสังเกตของผู้เข้าร่วม การอภิปรายกลุ่มเฉพาะเจาะจง และการสำรวจ แสดงให้เห็นว่าการติดต่อและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปตามกระบวนการของระบบราชการ โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและใช้ร่วมกัน ซึ่งอาจทำให้วัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และการดำรงชีวิตเข้ากันได้ กระบวนการที่ไม่ชัดเจนและการประสานงานที่ไม่ดี ทั้งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการอนุรักษ์ เช่น การบังคับใช้กฎระเบียบของอุทยาน และที่เกี่ยวข้องกับโครงการการดำรงชีวิต ชัดขวางการทำงานที่เหมาะสมของอุทยานทางทะเลปากอ่าวมนาซี เบย์-รูมา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แท้จริงและเป็นไปได้ เป็นผลให้ทั้งการอนุรักษ์และผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัญหา การวิจัยในอนาคตจำเป็นต้องตรวจสอบเพิ่มเติมว่าการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ไม่สมบูรณ์และการขาดการเตรียมการร่วมกันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่คุ้มครองทางทะเลอย่างไร และจะจัดการกับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างไร

Tong (2022) ได้ศึกษาการพัฒนาที่ยั่งยืนและความร่วมมือแบบได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายในการท่องเที่ยวทางทะเลของเอเชีย รายงานการประชุมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกและการแพร่ระบาดของโควิด 19 ในห้วงที่ผ่านมาทำให้การฟื้นตัวและการพัฒนาที่ยั่งยืนของการท่องเที่ยวทางทะเลเป็นหัวข้อสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชายฝั่งระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค ภายใต้หัวข้อ การพัฒนาของเอเชีย เศรษฐกิจมหาสมุทรที่ใช้ร่วมกัน ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และตัวแทนธุรกิจจากประเทศในเอเชียในสาขาการสร้างอารยธรรมทางทะเลและเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลมีส่วนร่วมในการอภิปรายที่มีผลในการประชุม Asia Conference on Marine Tourism, 2022 ซึ่งเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล สิ่งนี้ให้การสนับสนุนทางทฤษฎี รวมถึงการอ้างอิงเชิงปฏิบัติสำหรับการพัฒนานวัตกรรมของการท่องเที่ยวทางทะเลในเอเชีย และส่งผลให้เกิดฉันทามติในวงกว้างของความร่วมมือ การเจรจา และสถานการณ์ที่ทั้งสองฝ่ายได้ประโยชน์ การประชุมดังกล่าวเปิดตัวโครงการ หนึ่งไป เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลในเอเชีย ซึ่งสนับสนุนการแบ่งปันการพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนและความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับอารยธรรมทางทะเล ส่งเสริมการพัฒนา ร่วมกันของการท่องเที่ยวทางทะเล และสร้างชุมชนแห่งโชคชะตาทางทะเลร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีช่วงส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลหนึ่งไป ซึ่งนำเสนอผลงานการพัฒนาอุตสาหกรรม เช่น การจัดแสดงอุปกรณ์การท่องเที่ยวทางทะเลและการส่งเสริมโครงการท่องเที่ยวทางทะเล

Arnstein (1969) ได้เสนอแนวคิดบันไดแห่งการมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 3 ระดับหลัก เป็น 8 ขั้น ได้แก่ 1) การไม่มีส่วนร่วมที่แท้จริง ขั้นที่ 1 การชักนำ เป็นระดับที่ประชาชนถูกควบคุมโดยรัฐหรือองค์กรที่มีอำนาจ โดยมีการให้ข้อมูลที่จำกัดและมีเจตนาโน้มน้าว ขั้นที่ 2 การบำบัด ประชาชนถูกมองว่าเป็นผู้ที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือการปรับทัศนคติ โดยผู้มีอำนาจ

มากกว่าจะเป็นผู้ที่มีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมเชิงสัญลักษณ์ ประชาชนเริ่มมีบทบาทแต่ไม่มีอำนาจแท้จริง ขั้นที่ 3 การให้ข้อมูล ประชาชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหรือแผนงาน แต่ไม่มีโอกาสให้ข้อเสนอแนะที่มีผลต่อการตัดสินใจ ขั้นที่ 4 การปรึกษาหารือ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้ แต่ความคิดเห็นเหล่านั้นอาจไม่มีผลต่อการตัดสินใจจริง ขั้นที่ 5 การให้ประชาชนมีบทบาทบางส่วน ประชาชนอาจมีตัวแทนเข้าร่วมในคณะกรรมการหรือกระบวนการตัดสินใจบางส่วน แต่ยังขาดอำนาจที่แท้จริง 3) อำนาจของประชาชน การมีส่วนร่วมที่แท้จริง ขั้นที่ 6 การเป็นหุ้นส่วน ภาครัฐหรือองค์กรที่มีอำนาจทำงานร่วมกับประชาชนในฐานะหุ้นส่วน โดยประชาชนมีบทบาทสำคัญในการวางแผนและตัดสินใจ ขั้นที่ 7 การมอบอำนาจบางส่วนให้ประชาชน ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจในบางเรื่อง และมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายมากขึ้น ขั้นที่ 8 การควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วม ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจอย่างเต็มที่ และสามารถบริหารจัดการโครงการหรือกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

Makhanyela et al. (2024) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมอย่างครอบคลุม แนวทางที่ได้รับการยกย่องทางทฤษฎีแต่กลับถูกละเลยทางปฏิบัติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืน ความมุ่งมั่นและทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย รวมถึงการให้ความยอมรับในคุณค่าของพวกเขาในฐานะหุ้นส่วนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างหลักประกันการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ทฤษฎีความสามารถทางสังคม กำหนดว่าการนำเครือข่ายความสัมพันธ์มาใช้เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การวิจัยแสดงให้เห็นว่าการวางแผนและการจัดการโปรแกรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวนมากนั้นถูกขัดขวางโดยแนวทางจากบนลงล่าง การศึกษาครั้งนี้ตรวจสอบระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเทศบาล เพื่อพิจารณาว่ามีช่องว่างใด ๆ ในโครงสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรเศรษฐกิจหลักนี้หรือไม่ การออกแบบแบบผสมผสานเชิงสำรวจแบบคู่ขนานดำเนินการโดยใช้การสำรวจเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวบรวมจากผู้เข้าร่วมที่สุ่มตัวอย่างโดยตั้งใจได้รับการวิเคราะห์ตามหัวข้อ ในขณะที่ข้อมูลเชิงปริมาณที่รวบรวมจากผู้ตอบแบบสอบถามที่สุ่มตัวอย่างโดยสะดวกได้รับการวิเคราะห์โดยใช้ซอฟต์แวร์ SPSS ผลการศึกษาเน้นย้ำถึงการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางและภูมิภาคการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกแยกในพื้นที่ศึกษาซึ่งเต็มไปด้วยการมีส่วนร่วมที่ถูกละเลย การขาดความร่วมมือ การขาดการประสานงาน การขาดความตระหนักรู้ และความเฉยเมยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก

Utama et al. (2024) ได้ศึกษาปัจจัยกำหนดการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ในกรณีของอินโดนีเซีย แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่นำเสนอและโฆษณาคือป่าสงวน การวิจัยครั้งนี้มุ่งหาจุดสมดุลระหว่างสองความสนใจนี้ ดังนั้น จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือเพื่อพิจารณาปัจจัยกำหนดการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบาห์ลี การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณที่อธิบายในรูปแบบการบรรยายและปัจจัยตามผลการสำรวจกับผู้ให้ข้อมูลในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติบาห์ลีตะวันตก บูนัน ตัมบลิ้งัน ป่าชายเลนบาห์ลี บาตุร์กินตามณี และเล็มโบงัน ปัจจัยแปดประการที่กำหนดการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบาห์ลี ได้แก่ 1) บทบาทของผู้นำและโอกาสทางธุรกิจ 2) ปัจจัยของทัศนคติและความร่วมมือของอุตสาหกรรม 3) ปัจจัยของรายได้ การเข้าสังคม และความมุ่งมั่น 4) ปัจจัยของการตระหนักรู้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติ 5) ปัจจัยของการมองโลกในแง่ดีที่จะได้รับเงินและความรู้ 6) ปัจจัยของสิ่งอำนวยความสะดวกและความเป็นอิสระ 7) ปัจจัยของการฝึกอบรม ความสนใจ และการมีส่วนร่วม และ 8) ปัจจัยของทักษะและเงินทุน

Manuhutu and Ririhena (2024) ได้ศึกษาความร่วมมือในความยั่งยืน แผนงานสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการเสริมพลังชุมชนในเขตการปกครองเมอรากูเอ เอกสารฉบับนี้เสนอแผนงานที่ครอบคลุมเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างความยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการเสริมพลังชุมชนในเขตการปกครองเมอรากูเอ โดยตระหนักถึงความสมดุลที่ละเอียดอ่อนระหว่างการอนุรักษ์ธรรมชาติและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กลยุทธ์ที่ร่างไว้จึงบูรณาการหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเข้ากับความคิดริเริ่มในการมีส่วนร่วมของชุมชน ผ่านการวางแผนที่พิถีพิถันและความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบบจำลองที่เสนอนี้มุ่งหวังที่จะประสานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเข้ากับแรงบันดาลใจทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น โดยการเน้นย้ำถึงแนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการเสริมพลังกลุ่มชนพื้นเมือง แผนงานนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเร่งการเติบโตที่ครอบคลุมในขณะที่ปกป้องมรดกทางธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ของเมอรากูเอ กลยุทธ์ที่เสนอนี้ใช้ข้อมูลเชิงลึกจากกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืนและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อนำเสนอแนวทางการเปลี่ยนแปลงสู่การอนุรักษ์แบบองค์รวมและความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนในเขตการปกครองเมอรากูเอ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ และศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีวิธีการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

3.1 ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ประกอบด้วย

3.1.1.2.1 หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ตัวแทนอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จำนวน 1 คน ตัวแทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง จำนวน 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย จำนวน 1 คน ตัวแทนสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 8 คน

3.1.1.2.2 หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการเรือหางยาว จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์ แหลมพระนาง จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมป็นหน้าผาไร่เลย์ จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวนาง จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 6 คน

3.1.1.2.3 ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการโรงแรม จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 2 คน

3.1.1.2.4 ผู้นำและประชาชนในชุมชน ได้แก่ ตัวแทนผู้นำทางการปกครอง กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้นำทางการเมือง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้นำทางศาสนาหรือผู้นำทางจิตวิญญาณ จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้นำทางธรรมชาติ จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 4 คน

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.2.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ทำการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์หรือค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ได้แก่ ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช, ดร.ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ ดร.กิติพงษ์ เทพจิตรา

การตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้
ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์
คำนวณค่า IOC โดยการนำผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ มีค่า 0.66 อยู่ในเกณฑ์มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ นั้นแสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีคุณภาพเพียงพอที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.3.1 สัมภาษณ์แหล่งท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.1.3.2 สัมภาษณ์เชิงลึกผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ กับกลุ่มตัวอย่างตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว ตัวแทนผู้นำและประชาชนในชุมชน

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการศึกษานี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาจำแนกตามการให้ข้อมูลรายบุคคล หลังจากนั้นนำข้อมูลมาเรียบเรียง และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เห็นภาพรวมของแต่ละประเด็น จำแนกแจกแจงข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่อนำมาเรียบเรียง เขียนสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา

3.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลที่ สำคัญ ประกอบด้วย

3.2.1.2.1 หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ตัวแทนอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ ธารา หมู่เกาะพีพี จำนวน 1 คน ตัวแทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วน ตำบลอ่าวนาง จำนวน 1 คน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย จำนวน 1 คน ตัวแทนสำนักงาน เจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวน ทั้งหมด 8 คน

3.2.1.2.2 หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการเรือหางยาว จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์ แหลมพระนาง จำนวน 1 คน ตัวแทนชมรม ปีนหน้าผาไร่เลย์ จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทน สมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวนาง จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 6 คน

3.2.1.2.3 ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนผู้ประกอบการโรงแรม จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 2 คน

3.2.1.2.4 ผู้นำและประชาชนในชุมชน ได้แก่ ตัวแทนผู้นำทางการปกครอง กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้นำทางการเมือง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้นำทางศาสนาหรือผู้นำทางจิตวิญญาณ จำนวน 1 คน ตัวแทนผู้นำทางธรรมชาติ จำนวน 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 4 คน

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจาก การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.2.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ทำการหาค่าความเที่ยงตรงของ แบบสัมภาษณ์หรือค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ได้แก่ ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช, ดร.ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ ดร.กิติพงษ์ เทพจิตรา

การตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้
ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์
คำนวณค่า IOC โดยการนำผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญหารด้วยจำนวน ผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ในการตรวจคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ มีค่า 0.66 อยู่ในเกณฑ์มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ นั้นแสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีคุณภาพเพียงพอที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สัมภาษณ์เชิงลึกการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ จากกลุ่มตัวอย่างตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว ตัวแทนผู้นำและประชาชนในชุมชน

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการศึกษานี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาจำแนกตามการให้ข้อมูลรายบุคคล หลังจากนั้นนำข้อมูลมาเรียบเรียง และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เห็นภาพรวมของแต่ละประเด็น จำแนกแจกแจงข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่อนำมาเรียบเรียง เขียนสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา

3.3 ศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 262,889 คน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 890,626 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,153,515 คน (กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2566)

3.3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

$$n = \frac{1,153,515}{1+1,153,515 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{1,153,515}{1+1,153,515 \times 0.0025}$$

$$n = \frac{1,153,515}{1+2,883.7875}$$

$$n = \frac{1,153,515}{2,884.7875}$$

$$n = 399.86$$

$$n = 400$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

จากสูตรข้างต้น เมื่อคำนวณออกมาได้ขนาดตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวนทั้งสิ้น 400 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 200 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 200 คน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2.1 แบบสอบถามทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอน 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบตรวจรายการ

ตอน 2 ทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านธุรกิจและการสื่อสาร ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามเกณฑ์วัดของ ลิเคิร์ท มี 5 ระดับ กำหนด ค่าเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 หมายถึง มีทัศนคติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อคำถามเป็นแบบตรวจรายการ

ตอน 3 ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด

3.3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามกระทำ 2 วิธี โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิธีที่ 1 ทำการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามหรือค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ได้แก่ ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช, ดร.ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ ดร.กิติพงษ์ เทพจิตรรา การตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์

คำนวณค่า IOC โดยการนำผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้

2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามครั้งนี้ มีค่า 0.66 อยู่ในเกณฑ์มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ นั่นแสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพเพียงพอที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีที่ 2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการสำรวจจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค

ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านธุรกิจและการสื่อสาร จำนวนทั้งสิ้น 25 ข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค และพิจารณาข้อคำถามที่มีค่ามากกว่า 0.7 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค

ด้าน	จำนวนข้อคำถาม	Cronbach's Alpha
1. ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง	4	0.762
2. ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ	4	0.900
3. ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ	5	0.906
4. ด้านประเพณีและวัฒนธรรม	4	0.813
5. ด้านสุขภาวะทางสังคม	4	0.845
6. ด้านธุรกิจและการสื่อสาร	4	0.920
รวม	25	0.957

ที่มา: พันจำเอก สุบิน รักษาการ, 2567

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของข้อคำถามในแบบสอบถามการวิจัย จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการสำรวจจริง จำนวน 30 คน พบว่า ค่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของข้อคำถามทั้งหมด เท่ากับ 0.957 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของด้านธุรกิจและการสื่อสาร มากที่สุด คือ 0.920 รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.906, 0.900, 0.845, 0.813 และ 0.762 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคโดยรวมและทุกด้าน มีค่ามากกว่า 0.7 การคำนวณ การตีความและการรายงานค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถืออัลฟาของครอนบาคสำหรับมาตราส่วนประเภทลิเคิร์ต (Giem & Gliem, 2003) ซึ่งถือว่ายอมรับได้และสามารถนำไปใช้สำหรับการวิจัยต่อไป

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ไปสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายทำให้ประชากรแต่ละคนมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน ซึ่งจะช่วยลดอคติในการเลือกให้เหลือน้อยที่สุด (Creswell & Creswell, 2018) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2567 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 200 คน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 200 คน จนครบ 400 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.4.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาผ่านโปรแกรม SPSS version IBM 29.0.0.0(241) ซอฟต์แวร์ IBM SPSS Statistics เป็นเครื่องมือที่สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้แทบทุกประเภทที่ใช้ในสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติหรือในโลกธุรกิจ คณิตศาสตร์เป็นภาษาของวิทยาศาสตร์ และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาษาถิ่นของการวิจัย หนังสือเล่มนี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเข้าใจได้ง่ายขึ้น (George & Mallery, 2024) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ค่าความถี่และร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว
- 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อยืนยันการเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ของทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอำเภอไร่เลย์ ได้แก่ ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านธุรกิจและการสื่อสาร

3.3.4.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบถามทัศนคติของนักท่องเที่ยวกับผลกระทบและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์

3.4 กำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

3.4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ประกอบด้วย

3.4.1.2.1 กลุ่มตัวแทนอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี กลุ่มตัวแทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง กลุ่มตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย กลุ่มตัวแทนสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ กลุ่มตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกระบี่

3.4.1.2.2 กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการเรือหางยาว กลุ่มตัวแทนชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอำเภอไร่เลย์ แหลมพระนาง กลุ่มตัวแทนชมรมป็นหน้าผาไร่เลย์ กลุ่มตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวแทนสมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวแทนสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวนาง

3.4.1.2.3 กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการโรงแรม กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ
ร้านอาหาร

3.4.1.2.4 กลุ่มตัวแทนผู้นำทางการปกครอง กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน กลุ่ม
ตัวแทนผู้นำทางการเมือง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น กลุ่มตัวแทน
ผู้นำทางศาสนาหรือผู้นำทางจิตวิญญาณ กลุ่มตัวแทนผู้นำทางธรรมชาติ

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.2.1 แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่
สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร

1. ด้านพื้นที่

1.1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

1.2 การพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ

นิเวศ

2. ด้านการจัดการ

2.1 การกำหนดโครงสร้างของผู้รับผิดชอบ นโยบายและแผนดำเนินงาน
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ

2.3 การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ

2.4 การควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยว ตามความสามารถในการรองรับ

ของพื้นที่

2.5 การตลาดทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. ด้านกิจกรรม

3.1 การจัดกิจกรรมและกระบวนการ

3.1.1 ให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ การ
เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์

3.1.2 สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว

3.1.3 สร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวและ

ผู้ประกอบการ

3.2 การให้บริการที่พักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.3 การให้บริการข้อมูลทางด้านระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม

3.4 สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า

4. ด้านการมีส่วนร่วม

4.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ในการดำเนินงาน
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลอดทั้งกระบวนการ

4.2 การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ (การกระจายรายได้และส่งเสริมคุณภาพชีวิต)

4.3 การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางสิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ท่านคิดว่าแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร

เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.4.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ทำการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์หรือค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ได้แก่ ดร.ปรัชญากรณ ไชยคช, ดร.ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ ดร.กิติพงษ์ เทพจิตรา

การตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์

คำนวณค่า IOC โดยการนำผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้

2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ มีค่า 0.66 อยู่ในเกณฑ์มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ นั่นแสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีคุณภาพเพียงพอที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย 4 กลุ่ม โดยใช้แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อยที่ได้กำหนดตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก มีคำถาม 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการความยั่งยืน ความยั่งยืนด้านสังคม เศรษฐกิจ ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมมาตรฐานจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6 หัวข้อหลัก ได้แก่ การจัดการจุดหมายปลายทาง ธรรมชาติและทัศนียภาพ สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ประเพณีและวัฒนธรรม สุขภาวะทางสังคม ธุรกิจและการสื่อสาร เป็นกรอบในการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย นำข้อมูลมาจำแนกตามการให้ข้อมูลรายกลุ่ม จัดกลุ่มข้อมูล หลังจากนั้นนำข้อมูล

มาเรียบเรียง และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เห็นภาพรวมของแต่ละประเด็น จำแนกแจกแจงข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่อนำมาเรียบเรียง เขียนสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ทำความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดกรอบและวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อยให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

3) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อยให้ละเอียดแล้วนำมาสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย พิจารณาการตั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิดให้เหมาะสม

4) นำแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อยที่ร่างไว้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อตรวจสอบข้อผิดพลาดและแก้ไขก่อนใช้ลงพื้นที่สำรวจ

การวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาโครงการวิจัยด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ รหัสโครงการ PSU-HREC-2024-013-1-3 จากสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว และจัดทำรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผลการศึกษาจำแนกเป็น 4 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ จากกลุ่มตัวอย่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในพื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 น้ำ

จากการสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบด้านน้ำในพื้นที่อ่าวไร่เลย์ พบว่า น้ำที่ใช้ในพื้นที่จำแนกเป็น 2 ส่วน โดยน้ำสำหรับการอุปโภค เป็นน้ำประปาที่ผลิตจากน้ำบาดาลในพื้นที่ มีความกร่อยเค็มของน้ำ คือ น้ำจืดที่มีการผสมกับทะเลหรือน้ำเค็ม ทำให้น้ำประปาเค็ม ซึ่งพบว่า ไม่เพียงพอในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก บางวันไม่ไหลหรือไหลปริมาณน้อย สถานประกอบการโรงแรมบางแห่งมีการกักเก็บน้ำฝนไว้ใช้ช่วงฤดูแล้ง ส่วนน้ำสำหรับการบริโภคเป็นน้ำจากภายนอก ซึ่งต้องอาศัยการขนส่งจากบึงสู่อ่าวไร่เลย์ เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว สำหรับคุณภาพของน้ำ พบว่า ทางผู้ประกอบการโรงแรมส่วนใหญ่มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทะเล แต่ในส่วนของร้านค้าและบ้านที่อยู่อาศัยยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากยังไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสียรวมในพื้นที่ การตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินคลองกระบี่ใหญ่ จังหวัดกระบี่ ดำเนินการโดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 15 กรมควบคุมมลพิษ พบว่า ปี พ.ศ. 2567 คุณภาพน้ำส่วนใหญ่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ค่า wqi เท่ากับ 68.71 อย่างไรก็ตาม มีบางจุดที่ค่าความสกปรก BOD (mg/L) เท่ากับ 1.12 และค่าออกซิเจนละลาย DO (mg/L) เท่ากับ 7.1 ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานซึ่งอาจเกิดจากกิจกรรมมนุษย์หรือการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ใกล้เคียง และคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งจังหวัดกระบี่ อยู่ในเกณฑ์ดี ค่า MWQI เท่ากับ 83.18 โดยมีการประเมินจากดัชนีคุณภาพน้ำทะเลหาดไร่เลย์ (MWQI) เท่ากับ 82 ค่าออกซิเจนละลาย DO (mg/L) เท่ากับ 6.2 (กรมควบคุมมลพิษ, 2567) นอกจากนี้ยังมีการปนเปื้อนของคราบน้ำมันจากเครื่องยนต์ของเรือหางยาวที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีการถ่าย เติมน้ำมันเครื่องเรือหางยาวหยดลงในทะเล ทำให้เกิดปัญหาน้ำมีการปนเปื้อนและมีความขุ่นในบริเวณท่าเรือ เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว ที่ผ่านมา

พบว่า นักท่องเที่ยวบางคนมีอาการเจ็บป่วยจากการเล่นน้ำ มีอาการเป็นผื่นแดงและคันตามผิวหนัง เป็นต้น

4.1.2 ดิน

จากการสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางดินในพื้นที่อ่าวไร่เลย์ พบว่า สภาพดินในพื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรม เนื่องจากการทิ้งขยะหรือการเผาขยะภายในพื้นที่ การปล่อยน้ำเสียของสถานประกอบการท่องเที่ยว ทำให้มีสารตกค้างในตะกอนดิน ส่งผลให้ดินมีคุณภาพเสื่อมและทำลายระบบนิเวศภายในดิน และการบุกรุกทำลายป่า เพื่อสร้างสิ่งปลูกสร้างสำหรับอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ทำให้ดินขาดสิ่ง ปกคลุมและเป็นสาเหตุหลักที่กระตุ้นให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านดินในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ฟื้นฟูหน้าดินและพืชพรรณ ปลูกพืชคลุมดินและไม้ท้องถิ่นในพื้นที่เสื่อมโทรม และส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ลาดชันหรือใกล้หน้าผา เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินและช่วยยึดดินให้มั่นคง ควบคุมการก่อสร้าง กำหนดข้อจำกัดในการก่อสร้างในพื้นที่เสี่ยงพังทลาย เช่น เขตลาดชัน และให้ดำเนินการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) สำหรับโครงการที่มีผลต่อสภาพดิน ป้องกันการชะล้างดินสู่ทะเล สร้างร่องระบายน้ำ พร้อมใช้หญ้าแฝกหรือแนวพุ่มไม้ริมฝั่งเพื่อชะลอการไหลของน้ำฝน จัดการขยะและสิ่งปฏิกูลอย่างเหมาะสม ควบคุมการทิ้งขยะและวัสดุก่อสร้างในธรรมชาติ และส่งเสริมระบบจัดเก็บและขนส่งของเสียจากธุรกิจท่องเที่ยวให้ถูกสุขลักษณะ ส่งเสริมความรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดิน และสนับสนุนบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการตรวจสอบพื้นที่เสี่ยง และร่วมฟื้นฟูสภาพแวดล้อม

4.1.3 อากาศ

จากการสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางอากาศจากการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่าวไร่เลย์ พบว่า คุณภาพอากาศไม่ค่อยดีในบางจุด มีการส่งกลิ่นเหม็นจากขยะที่ตกค้าง และการปล่อยมลพิษจากท่อไอเสียของเครื่องยนต์เรือหางยาว รถยนต์ รถสามล้อ รถมอเตอร์ไซด์ และรถจักรยานสามล้อ ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ควั่นจากการทำอาหาร เช่น ปิ้ง ย่าง เป็นต้น กลิ่นมูลสัตว์ตามจุดต่าง ๆ บริเวณทางเดินสาธารณะในอ่าวไร่เลย์ ข้อมูลจาก IQAir และกรมอุตุนิยมวิทยาระบุว่าในปี พ.ศ. 2567 จังหวัดกระบี่ มีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับดี โดยค่าฝุ่น PM2.5 เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 16.6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ซึ่งต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด (IQAir, 2567) และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 35–37°C และมีความชื้นสัมพัทธ์สูง โดยมีฝนตกเฉลี่ย 4–6 วันต่อสัปดาห์ (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2567) การลักลอบเผาขยะและไฟไหม้ป่าจากประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซียและพื้นที่ใกล้เคียงในห่วงโซ่อุปทาน แนวทางสำคัญในการลดมลพิษทางอากาศในอ่าวไร่เลย์ ได้แก่ ส่งเสริมพลังงานสะอาด โดยสนับสนุนการใช้เรือไฟฟ้า เรือไฮบริด และรถโดยสารไฟฟ้า พร้อมจัดตั้งสถานีชาร์จพลังงานในจุดที่เหมาะสม ควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษด้วยการตรวจสอบสภาพเครื่องยนต์เรือและรถอย่างสม่ำเสมอ ห้ามใช้เครื่องยนต์เก่า และจำกัดเวลาเดินเรือหรือรถบรรทุกเพื่อควบคุมการปล่อยมลพิษ จัดการจราจรทางน้ำ โดยกำหนดเขตปลอดเครื่องยนต์ กระจายจุดจอดเรือ และแยกเส้นทางเรือโดยสารออกจากเรือบรรทุก สร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชนและนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมรณรงค์ เช่น ไร่เลย์ปลอดควัน และการอบรมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแก่ผู้ขับเรือ กำกับดูแลโดยหน่วยภาครัฐ และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาระบบคมนาคมและการเดินเรืออย่างยั่งยืน

4.1.4 เสียง

จากการสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางเสียงจากการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่าวไร่เลย์ พบว่า ในการจัดกิจกรรมและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทำให้เกิดมลภาวะทางเสียง เช่น การให้บริการขนส่งนักท่องเที่ยวทั้งทางเรือหางยาว รถยนต์ รถสามล้อและรถมอเตอร์ไซด์ รวมถึงรถไถในการขนสัมภาระ ส่งเสียงดังรบกวนจากเครื่องยนต์ และการส่งเสียงดังรบกวนจากการให้บริการของสถานบันเทิงในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ ซึ่งบางแห่งเปิดเกินเวลาที่กำหนด รวมถึงการก่อสร้างและการต่อเติมอาคาร เป็นต้น แนวทางการแก้ไขมลภาวะทางเสียงจากเรือและรถในอ่าวไร่เลย์ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีลดเสียง ส่งเสริมการใช้เครื่องยนต์เรือแบบเงียบหรือไฟฟ้า และติดตั้งอุปกรณ์ลดเสียงในระบบท่อไอเสียของรถและเรือ จำกัดเวลาเดินทาง กำหนดช่วงเวลาเดินทางของเรือและรถไม่ให้เกิดรบกวนชุมชน โดยเฉพาะช่วงกลางคืน และจำกัดความเร็วเรือใกล้ฝั่ง จัดระเบียบเส้นทางและที่จอดแยกเส้นทางเดินเรือออกจากบริเวณที่พักผ่อน และจัดที่จอดรถนอกพื้นที่ท่องเที่ยวหลักเพื่อลดเสียงรบกวน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม จัดกิจกรรมรณรงค์ เช่น ไร่เลย์เงียบสงบ และอบรมผู้ขับขี่เกี่ยวกับผลกระทบของเสียงและแนวทางการลดเสียง ควบคุมและตรวจสอบเสียง ติดตั้งเครื่องวัดเสียงในพื้นที่เสียง กำหนดค่ามาตรฐานเสียง และออกบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับการฝ่าฝืน

4.1.5 ขยะ

จากการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาขยะในพื้นที่อ่าวไร่เลย์ พบว่า มีปริมาณขยะจำนวนมากทั้งจากผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ วันละประมาณ 3-5 ตัน ในปี 2560 มีขยะ 69,689 กุญ นำหนักเฉลี่ยถุงละประมาณ 15 กิโลกรัม เท่ากับ 1,045,335 กิโลกรัม หรือ ประมาณ 1,045 ตัน/ปี โดยเฉพาะปริมาณขยะเปียกจากสถานประกอบการโรงแรมทั้งเศษอาหารและเศษผักผลไม้ ที่มีสัดส่วนมากที่สุด เมื่อเทียบกับขยะประเภทอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 44.0 และ 33.0 ตามลำดับ (ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์-แหลมพระนาง, 2567) และบางส่วนเป็นขยะพลาสติกจากสถานประกอบการโรงแรม ร้านค้าและที่นักท่องเที่ยวนำมาเข้ามาเอง เช่น แก้วพลาสติก กล่องพลาสติก ถุงพลาสติก หลอดดูดน้ำ ถุงขนม และซองบุหรี่ เป็นต้น ไม่มีการจัดเตรียมถังขยะแยกตามประเภทของขยะให้นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาขยะตกค้างข้ามวันเนื่องจากในพื้นที่ไม่สามารถกำจัดตัวเอง ต้องขนขึ้นฝั่งไปกำจัดยังโรงไฟฟ้าขยะชุมชนเทศบาลเมืองกระบี่ เฉพาะในห้างที่มีกระแสน้ำขึ้นเท่านั้น ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบริษัทรับเหมากำจัดขยะที่มีอยู่หลายบริษัท หากวันไหนไม่ทันจะทำให้เกิดการตกค้าง ส่งกลิ่นเหม็น ซึ่งทางผู้ประกอบการโรงแรมบางแห่งได้มีการรวมกลุ่มในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางไปยังปลายทาง โดยการคัดแยกขยะคิดราคากำจัดขยะเปียก ราคาถุงละ 80 บาท ขยะแห้ง ราคาถุงละ 60 บาท และขยะรีไซเคิล เช่น ขวดพลาสติกจะแยกขาย เป็นต้น แล้วส่งยังโรงไฟฟ้าขยะชุมชนเทศบาลเมืองกระบี่ เพื่อลดปริมาณขยะและแก้ปัญหาขยะตกค้างในพื้นที่

4.1.6 ทรัพยากรชายฝั่ง

จากการสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเล พบว่า ในการจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวและให้บริการต่าง ๆ ทั้งด้านการขนส่ง ที่พัก และอาหาร ส่งผลให้ทรัพยากรทางชายฝั่งและในทะเลเกิดความเสื่อมโทรมและเสียหาย เช่น การบริการขนส่งสัมภาระของนักท่องเที่ยวโดยใช้รถไถในบริเวณชายหาด ทำให้เกิดอันตรายกับสัตว์ทะเลและปะการัง และการขยายตัวของแนว

ปะการังลดลง การปล่อยน้ำเสียของสถานประกอบการโรงแรมและร้านอาหารบางแห่ง ส่งผลต่อระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลาย การทิ้งสมอในการจอดเรือ อาจทำให้ปะการังเสียหาย และพฤติกรรมการดำน้ำของนักท่องเที่ยวและไกด์ที่ไม่ถูกต้อง เช่น การเหยียบปะการัง โดยเฉพาะในบริเวณที่น้ำตื้นหรือการเก็บหอยและปะการังออกมาให้นักท่องเที่ยวชื่นชม เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อปะการังและสัตว์น้ำบริเวณปะการังได้

4.1.7 ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

จากการสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช พบว่า มีการรुकล้ำพื้นที่ป่า เพื่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่รบกวนสัตว์ป่าในพื้นที่ ทำให้สัตว์ป่าหนีออกจากพื้นที่ เช่น นก กระรอก และค้างแวน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบปัญหาลิงที่มาแย่งหรือขโมยของนักท่องเที่ยว ทำลายทรัพย์สินของโรงแรมร้านอาหาร จนไปถึงทำร้ายนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.1 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านบวกและด้านลบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์

ด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
น้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบำบัดน้ำเสียโดยโรงแรมบางแห่งก่อนปล่อยลงทะเล - บางโรงแรมมีการเก็บน้ำฝนไว้ใช้ - การรณรงค์ลดการใช้น้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำประปาเค็ม ไม่เพียงพอช่วงนักท่องเที่ยวมาก - ไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสียรวม - น้ำเสียจากบ้านพักและร้านค้า - คราบน้ำมันจากเรือ - นักท่องเที่ยวบางคนป่วยจากน้ำทะเล
ดิน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการฟื้นฟูหน้าดินและปลูกพืชคลุมดิน - จัดเส้นทางเดินให้ลดการเหยียบย่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ดินเสื่อมโทรมจากการทิ้งขยะและเผาขยะ - การปล่อยน้ำเสียลงสู่ดิน - การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อสิ่งปลูกสร้าง - การชะล้างพังทลายของดิน
อากาศ	<ul style="list-style-type: none"> - ลดการใช้รถยนต์ - เพิ่มพื้นที่สีเขียวดูดซับคาร์บอน 	<ul style="list-style-type: none"> - มลพิษจากไอเสียเรือ รถ และการทำอาหาร - กลิ่นเหม็นจากขยะตกค้าง - ควันจากไฟป่าใกล้เคียง
เสียง	<ul style="list-style-type: none"> - บางกิจกรรมเชิงนิเวศสงบเงียบ เช่น เดินป่า พายเรือ 	<ul style="list-style-type: none"> - เสียงรบกวนจากยานพาหนะ - เสียงจากสถานบันเทิงตอนกลางคืน - เสียงจากการก่อสร้าง
ขยะ	<ul style="list-style-type: none"> - บางกลุ่มผู้ประกอบการจัดการขยะได้ดี เช่น แยกขยะตั้งแต่ต้นทาง - ส่งเสริม zero waste 	<ul style="list-style-type: none"> - ขยะเปียกและพลาสติกปริมาณมาก - ไม่มีถังขยะแยกประเภทเพียงพอ - ขยะตกค้างเพราะขนออกไม่ได้ทุกวัน - ส่งกลิ่นเหม็นและเกิดปัญหาสาธารณสุข

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านบวกและด้านลบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์

ด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ทรัพยากรชายฝั่ง	<ul style="list-style-type: none"> - การอนุรักษ์หาดและป่าชายเลนบางพื้นที่ - ส่งเสริมกิจกรรมไม่ทำลายสภาพชายฝั่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้รถไถที่ชายหาดทำลายสัตว์ทะเลและปะการัง - น้ำเสียจากโรงแรมส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ - ทิ้งสมอเรือทำลายแนวปะการัง - นักท่องเที่ยวเหยียบ/เก็บปะการัง
ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	<ul style="list-style-type: none"> - ฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายฝั่ง - รณรงค์ปลูกต้นไม้และห้ามบุกรุกป่า - มีการจัดทำป้ายเตือน ให้ความรู้ - ฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ - ส่งเสริมการอนุรักษ์พืชท้องถิ่น - มีการฟื้นฟูพืชพรรณในเส้นทางเดินป่า 	<ul style="list-style-type: none"> - การรุกรานพื้นที่ป่าสร้างสิ่งปลูกสร้าง - สัตว์ป่าถูกรบกวนและหนีออกจากพื้นที่ - ปัญหาลิงทำลายทรัพย์สินนักท่องเที่ยวและสถานประกอบการ

ที่มา: พันจำเอก สุบิน รักษาการ, 2567

4.2 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ จากกลุ่มตัวอย่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในพื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

จากการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนอ่าวไร่เลย์ ในการวางแผนการดำเนินการเพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว พบว่า หน่วยงานภาครัฐ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงมีการนำเสนอปัญหาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว เช่น อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี มีการนำเสนอข้อมูลเชิงวิชาการเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว เช่น การกัดเซาะชายฝั่ง และทางจังหวัดทำการรวบรวมความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชนในพื้นที่เพื่อกำหนดนโยบายการจัดการที่เหมาะสม และมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่เพื่อสะท้อนความต้องการของท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทำการวางแผน ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่ ร่วมวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกำหนดพื้นที่ควบคุมและส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่ วางแผนการจัดการการจราจรทางน้ำ เพื่อลดมลพิษจากเรือและป้องกันการรบกวนสัตว์น้ำ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดกระบี่ ส่งเสริมกิจกรรมที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ใช้เรือพลังงานสะอาด นอกจากนี้ทางภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้ร่วมกันแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น มลพิษทางน้ำและเสียงจากการใช้เรือ ความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวและความสะอาดของพื้นที่กิจกรรมปีนผา เป็นต้น และนำไปสู่การกำหนดแนวคิดในการจัดระเบียบพื้นที่อ่าวไร่เลย์ใหม่ภายใต้การมีส่วนร่วม เพื่อแก้ปัญหาจำนวนนักท่องเที่ยวล้นพื้นที่ โดยเน้นการจัดการ 5 เรื่อง ได้แก่ จำกัดจำนวนคน จัดระเบียบการเข้าออกเรือ การจัดการขยะ ความปลอดภัย และสร้างการปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวและเยาวชน

4.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน

จากการสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนอ่าวไร่เลย์ ในการดำเนินการช่วยเหลือ การจัดหาทรัพยากรในการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ พบว่า สมาชิกในชุมชนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้นำและประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินการเพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ หน่วยงานภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรน้ำสำหรับการบริโภคและอุปโภคให้เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละช่วงฤดูกาล ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรมและร้านอาหาร มีส่วนร่วมในการลดการใช้น้ำและบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง และผู้นำและประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งน้ำสาธารณะ ไม่ทิ้งขยะและ

ของเสียลงแหล่งน้ำและทะเล การจัดการดินหน่วยงานภาครัฐมีการนำกฎหมายหรือข้อกำหนดมาบังคับใช้ในการควบคุมการบุกรุกพื้นที่ป่า และการควบคุมการปลูกสิ่งก่อสร้างที่ถูกต้อง โดยผู้นำและประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการรุกรานพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี หรือพื้นที่สาธารณะ เพื่อลดปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน การพังทลายของหน้าดินและการกัดเซาะชายฝั่ง หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดการการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน โดยการคัดแยกขยะและบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อแก้ปัญหาสารพิษตกค้างในตะกอนดิน การจัดการอากาศหน่วยงานภาครัฐนำกฎหมายหรือข้อกำหนดมาบังคับใช้ในการควบคุมการปล่อยมลพิษจากเรือและรถยนต์ การต่อใบอนุญาตและตรวจสอบสภาพเรือและรถยนต์ หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาดในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้ยานพาหนะสำหรับขนส่งนักท่องเที่ยวแบบใช้พลังงานไฟฟ้า และพลังงานสะอาด เพื่อลดการปล่อยควันพิษจากการเผาไหม้ของเครื่องยนต์ ผู้นำและประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดทิ้งขยะของชุมชนและลดการเผาขยะ เพื่อแก้ปัญหาขยะตกค้างในพื้นที่ สงกิ้นเหม็นและลดปัญหาการปล่อยควันพิษ การจัดการเสียง หน่วยงานภาครัฐ ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเสียง หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวและอุปกรณ์ที่ไม่ทำให้เกิดมลภาวะทางเสียง ได้แก่ ร้านอาหาร บาร์กำหนดช่วงเวลาในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดเสียงดังรบกวนเวลาพักผ่อน การใช้ผนังที่สามารถเก็บเสียง งดใช้ยานพาหนะหรืออุปกรณ์เครื่องเสียงในช่วงเวลากลางวัน เป็นต้น ผู้นำและประชาชนในชุมชน มีการเฝ้าระวังและรายงานเสียงรบกวนต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน การจัดการขยะ หน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนการจัดหาจุดทิ้งขยะเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ และการขนขยะไปยังจุดกำจัดขยะในเมืองกระบี่ หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางไปยังจุดกำจัดขยะของเทศบาลเมืองกระบี่ โดยการลดปริมาณขยะและการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวไม่นำขยะเข้ามาในพื้นที่ การคัดแยกขยะ ขยะเปียก ขยะแห้ง และขยะรีไซเคิล และการขนขยะไปยังจุดกำจัดขยะของเทศบาลเมืองกระบี่ รวมถึงการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่ และผู้นำและประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชน ได้แก่ การกำหนดจุดทิ้งขยะของชุมชนที่ครอบคลุมพื้นที่ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ถูกต้อง ทรพยากรทางชายฝั่งและทะเล หน่วยงานภาครัฐ นำกฎหมายหรือข้อกำหนดมาบังคับใช้ในการปกป้องทรัพยากรทางทะเล ได้แก่ กฎระเบียบห้ามจับสัตว์ในฤดูวางไข่ กำหนดเขตการทำประมง และควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล เป็นต้น หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว สนับสนุนการดำเนินการเพื่อปกป้องทรัพยากรชายฝั่งและในทะเล โดยการกำหนดจุดเข้า-ออกและท่าจอดเรือเพียงแห่งเดียว และควบคุมเวลาในการเข้าออกของเรือ เพื่อลดผลกระทบต่อทรัพยากรในบริเวณชายฝั่ง และการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟู เช่น การทำปะการังเทียม ปลูกป่าชายเลน การเก็บขยะบริเวณชายฝั่ง การจัดกิจกรรมและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายพื้นที่ชายฝั่งและสัตว์ที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งและในทะเล โดยการปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ ผู้นำและประชาชนในชุมชน ให้ความ

ร่วมมือในการปกป้องทรัพยากรชายฝั่งและในทะเล ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพืชพันธุ์ หน่วยงานภาครัฐ มีการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์และควบคุมการรุกราน กำหนดการเข้า-ออก และใช้พื้นที่อุทยานหรือพื้นที่สาธารณะ หน่วยงานภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ดำเนินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ไม่รบกวนสัตว์ป่า และทำลายทรัพยากรป่าไม้ และพืชพันธุ์ต่าง ๆ และมีการชี้แจงถึงแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องให้นักท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและปกป้องพื้นที่ป่าจากการบุกรุกของนายทุน

4.2.3 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

หน่วยงานภาครัฐมีการควบคุมและเฝ้าระวังผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกระบี่ เฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น การตรวจวัดคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง และตรวจสอบสภาพปะการัง องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางตรวจสอบกิจกรรมของผู้ประกอบการในพื้นที่ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรม ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น การตรวจวัดน้ำเสียจากโรงแรม ผู้ประกอบการเรือหางยาว มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งน้ำ เช่น การจัดกิจกรรมเก็บขยะในทะเล ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยว มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวทางการอนุรักษ์ของสมาชิกในชมรม ผู้นำชุมชนและประชาชนในชุมชนร่วมมือในการตรวจสอบและบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บขยะ การดูแลทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ร่วมติดตามผลและการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ เพื่อให้แน่ใจว่าแหล่งท่องเที่ยวยังคงสภาพแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน

4.2.4 การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์

สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน โดยทางจังหวัดกระบี่และองค์กรส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการพัฒนาในท้องถิ่น เช่น การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ถนน เส้นทางศึกษาธรรมชาติในอ่าวไร่เลย์ และทางผู้ประกอบการสนับสนุนรายได้บางส่วนกลับสู่ชุมชน เช่น มีการสนับสนุนกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่น ชมรมและสมาคมต่าง ๆ จัดสรรผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้สมาชิกในชมรมอย่างเท่าเทียม รวมถึงสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับเยาวชนในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้เยาวชนเพื่อให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ และประชาชนได้รับประโยชน์จากการเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และมีรายได้จากการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมจากท่องเที่ยวในพื้นที่

ตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์แบ่งตามหน่วยงาน

ประเด็น/กลุ่มผู้มีส่วนร่วม	หน่วยงานภาครัฐ	หน่วยงานภาคเอกชน	ผู้ประกอบการท่องเที่ยว	ผู้นำและประชาชนในพื้นที่
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอปัญหาผลกระทบ - ใช้ข้อมูลวิชาการวางแผน - วางแผนควบคุมพื้นที่และกิจกรรม - ส่งเสริมเรือพลังงานสะอาด 	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอความคิดเห็นผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว - สนับสนุนแนวคิดไร่เลย์โมเดล 	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอแนวทางจัดระเบียบพื้นที่ - ร่วมออกแบบแผนจำกัดนักท่องเที่ยว - วางระบบความปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงความเห็นในเวทีวางแผน - สะท้อนความต้องการท้องถิ่น
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน	<ul style="list-style-type: none"> - บังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม - ควบคุมการก่อสร้างและปล่อยมลพิษ - สนับสนุนจุดทิ้งขยะ 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนทรัพยากร เช่น น้ำสะอาด - สนับสนุนพลังงานสะอาด - คัดแยกขยะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดการใช้น้ำและบำบัดน้ำเสีย - จัดกิจกรรมอนุรักษ์ เช่น ปะการังเทียม - ลดเสียงรบกวน 	<ul style="list-style-type: none"> - เผื่อระวังและรายงานปัญหา - ไม่ทิ้งขยะลงทะเล - จัดการขยะในชุมชน
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบคุณภาพน้ำ/อากาศ - ตรวจสอบสภาพปะการัง - ตรวจสอบผู้ประกอบการให้ปฏิบัติตามกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน - ตรวจสอบน้ำเสียจากโรงแรม 	<ul style="list-style-type: none"> - เก็บขยะในทะเล - ตรวจสอบสมาชิกให้ปฏิบัติตามแนวทาง 	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมเก็บขยะ/ดูแลสิ่งแวดล้อม - ติดตามผลการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดสรรรายได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน - สนับสนุนโครงการท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนกิจกรรมชุมชน/ทุนการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - กระจายรายได้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ - ส่งเสริมความรู้เยาวชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับรายได้จากกิจกรรม - พัฒนาศักยภาพด้านการจัดการทรัพยากร

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักรการ, 2567

4.3 ผลการศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไทรโยค จังหวัดกระบี่

จากการสอบถามทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในอำเภอไทรโยค จังหวัดกระบี่ จำนวน 400 คน ซึ่งมีข้อมูลทั่วไป ดังตารางที่ 4.3.1

ตารางที่ 4.3.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว (n = 400)

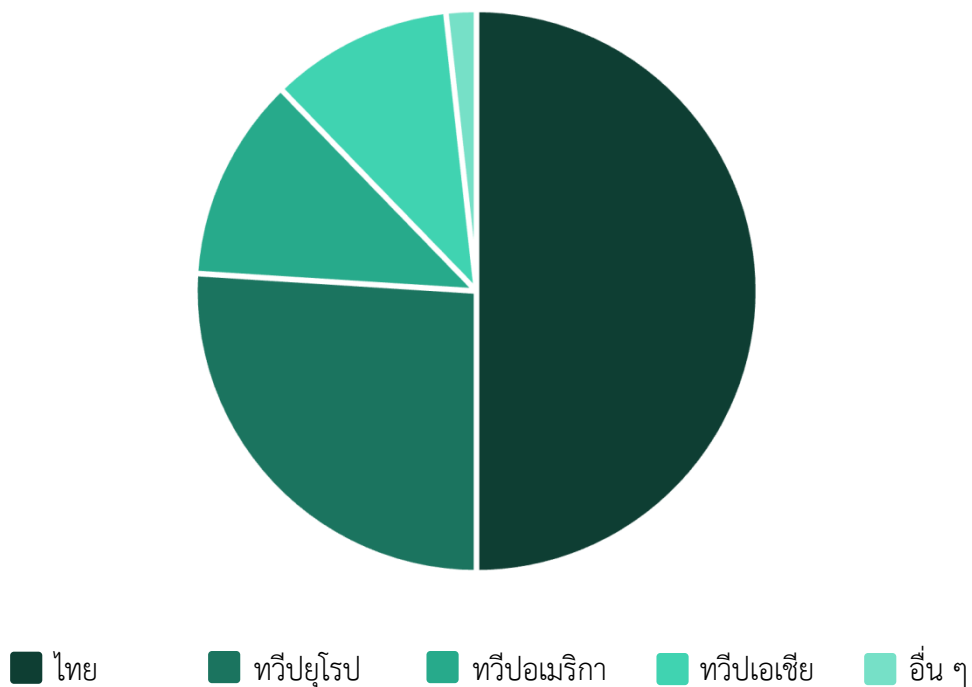
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	177	44.2
หญิง	223	55.8
สัญชาติ		
ไทย	200	50.0
ทวีปเอเชีย	42	10.4
ทวีปยุโรป	104	26.0
ทวีปอเมริกา	47	11.8
อื่น ๆ	7	1.8
สถานภาพ		
โสด	170	42.5
สมรส	202	50.5
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	21	5.3
อื่น ๆ	7	1.8
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ต่ำกว่า	64	15.1
ปวส./อนุปริญญา	84	21.0
ปริญญาตรี	158	39.5
สูงกว่าปริญญาตรี	94	23.5

ตารางที่ 4.3.1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว (n = 400)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	33	8.3
20 - 30 ปี	108	27.0
31 - 40 ปี	123	30.8
41 - 50 ปี	91	22.8
51 - 60 ปี	34	8.5
ตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป	11	2.8
รายได้		
น้อยกว่า 10,000 บาท	45	11.3
10,001 - 20,000 บาท	71	17.8
20,001 - 30,000 บาท	43	10.8
30,001 - 40,000 บาท	31	7.8
40,001 - 50,000 บาท	45	11.3
มากกว่า 50,000 บาท	165	41.3
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	59	14.8
พนักงานบริษัทเอกชน	155	38.8
ธุรกิจส่วนตัว	73	18.3
รับจ้างทั่วไป	29	7.2
แม่บ้าน	17	4.3
นักเรียน นักศึกษา	49	12.3
อื่น ๆ	18	4.5

จากตารางที่ 4.3.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว เพศชาย ร้อยละ 44.2 เพศหญิง ร้อยละ 55.8 เป็นชาวไทย (ร้อยละ 50) รอง ลงมาคือ ชาวต่างชาติจากทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา ทวีปเอเชีย และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 26.0, 11.8, 10.4 และ 1.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 30.8) รอง ลงมาคือ 20 – 30 ปี (ร้อยละ 27.0) มีสถานภาพแต่งงานแล้ว (ร้อยละ 50.5) รอง ลงมาคือ โสด (ร้อยละ 42.5) มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท (ร้อยละ 41.3) รอง ลงมาคือ 10,000 – 20,000 บาท (ร้อยละ 17.8) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 39.5) รอง ลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 23.5) มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 38.8) รอง ลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 18.3)

ภาพที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว (n = 400)

จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (55.8%) มีอายุ 31-40 ปี (30.8%) สถานภาพสมรส (50.5%) รายได้มากกว่า 50,000 บาท (41.3%) การศึกษาระดับปริญญาตรี (39.5%) และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (38.8%)

ที่มา: พันจำเอก สุบิน รักษาการ, 2567

4.3.2 ทศนติดต่อดูจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของทศนติดต่อดูจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอไร่เลย์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อยืนยันการเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัด (Measurement model) ของแต่ละองค์ประกอบ โดยกำหนดสัญลักษณ์ของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

GST	คือ จุดหมายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green destination)
GM	คือ การจัดการจุดหมายปลายทาง (Green management)
NS	คือ ธรรมชาติและทัศนียภาพ (Natural and scenery)
ENVIC	คือ สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ (Environment and climate)
CT	คือ ประเพณีและวัฒนธรรม (Culture and tradition)
SWB	คือ สุขภาวะทางสังคม (Social Well-being)
BSC	คือ ธุรกิจและการสื่อสาร (Business and Communication)

1) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้

จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของทศนติดต่อดูจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอไร่เลย์ 6 องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.3.2

ตารางที่ 4.3.2 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

Constructs	GM	NS	ENVIC	CT	SWB	BSC
GM	1					
NS	0.662**	1				
ENVIC	0.647**	0.619**	1			
CT	0.536**	0.496**	0.532**	1		
SWB	0.615**	0.561**	0.774**	0.605**	1	
BSC	0.569**	0.477**	0.640**	0.551**	0.649**	1

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.3.2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของแต่ละองค์ประกอบพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.477 – 0.774 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัด (Measurement model)

จากการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อยืนยันการเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัด (Measurement model) ของแต่ละองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.3.3 แสดงผลการวิเคราะห์ goodness-of-fit indices

goodness-of-fit indices	
χ^2	190.61
df	174
χ^2/df	1.09
p-value	0.05
GFI	0.96
RMSEA	0.02

จากตารางที่ 4.3.3 แสดงผลการทดสอบความเหมาะสมของโมเดลการวัด พบว่า โมเดลการวัดที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม โดยดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ $\chi^2 = 190.61$, $df = 174$, $\chi^2/df = 1.09$, $p\text{-value} = 0.05$, $GFI = 0.96$ และ $RMSEA = 0.02$ มีค่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า

ตารางที่ 4.3.4 แสดงค่าสถิติความเชื่อมั่นและน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปรสังเกตได้	Factor loading	α	CR	AVE
GM: การจัดการจุดหมายปลายทาง		0.86	0.87	0.55
1) มีผู้ประสานงานจุดหมายปลายทางที่ยั่งยืน	0.76			
2) ผู้เยี่ยมเยียนปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้	0.79			
3) การกำหนดและบังคับใช้กฎหมาย ข้อกำหนดหรือมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม	0.59			
4) การบริหารจัดการผู้เข้ามาเยี่ยมเยียนอย่างเป็นระบบ	0.81			
NS: ธรรมชาติและทัศนียภาพ		0.92	0.94	0.73
1) มีการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางธรรมชาติ แหล่งที่อยู่อาศัย และสายพันธุ์พืชและสัตว์ต่าง ๆ ในพื้นที่	0.82			
2) มีการปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบ และยั่งยืน	0.88			
3) การคุ้มครองทิวทัศน์ทางธรรมชาติและพื้นที่อาศัยของชาวบ้าน	0.87			
4) การอนุรักษ์สายพันธุ์สัตว์ป่า พืชและสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ โดยการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	0.84			
ENVI: สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ		0.90	0.90	0.61
1) การควบคุมมลภาวะทางอากาศและเสียงอย่างเพียงพอ	0.77			
2) ระบบขนส่งสาธารณะได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม	0.73			
3) ลดการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานหมุนเวียนในการให้บริการนักท่องเที่ยว	0.80			
4) การได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่คาดการณ์ไว้ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และสถานะในอนาคต	0.82			
5) การจัดการขยะ ได้แก่ การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะและจัดเตรียมถังขยะแยกประเภท	0.77			

ตารางที่ 4.3.4 (ต่อ) แสดงค่าสถิติความเชื่อมั่นและน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปรสังเกตได้	Factor loading	α	CR	AVE
CT: ประเพณีและวัฒนธรรม		0.90	0.94	0.68
1) การนำเสนอวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่น ให้แก่นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเข้าใจ	0.80			
2) การท่องเที่ยวที่ให้ความเคารพและไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีวัฒนธรรมของชาวบ้าน	0.73			
3) การได้สัมผัสวิถีวัฒนธรรมและประเพณีอย่างแท้จริงและถูกต้อง	0.87			
4) การร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	0.90			
SWB: สุขภาวะทางสังคม		0.88	0.88	0.64
1) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน	0.81			
2) ส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการในท้องถิ่นซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่	0.82			
3) ส่งเสริมการจ้างงานหรือการจัดการท่องเที่ยวของคนในท้องถิ่น	0.79			
4) มีการป้องกันอาชญากรรม ความปลอดภัย และอันตรายต่อสุขภาพสำหรับผู้มาเยือนและผู้อยู่อาศัย	0.80			
BSC: ธุรกิจและการสื่อสาร		0.91	0.94	0.69
1) การประชาสัมพันธ์ ข้อความ เอกสารข้อมูลสำหรับผู้มาเยี่ยมเยือน และการสื่อสารอื่น ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของจุดหมายปลายทางและแนวทางสู่ความยั่งยืน	0.73			
2) การได้รับแจ้งข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นด้านความยั่งยืนของจุดหมายปลายทาง รวมถึงประเด็นทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคมที่เกี่ยวข้อง	0.90			
3) การสื่อสารความสำคัญของสถานที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างถูกต้องและเห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อย่างชัดเจนในภาษาสากลและภาษาท้องถิ่น	0.86			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 4.3.4 แสดงผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่าสถิติความเชื่อมั่น พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α) ขององค์ประกอบของทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6 องค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.86 ถึง 0.92 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำคือ 0.70 (Nunnally, 1978) ค่าความเชื่อมั่นองค์ประกอบ (CR) อยู่ระหว่าง 0.87 – 0.94 และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (AVE) อยู่ระหว่าง 0.55 – 0.73 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำคือ 0.70 และ 0.50 ตามลำดับ (Hair et al., 2006) สามารถยืนยันได้ว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี และจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไถ่เลยทั้ง 24 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากกว่า 0.5 โดยแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

การจัดการจุดหมายปลายทาง ซึ่งมีข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ระหว่าง 0.59 – 0.81 โดยการบริหารจัดการผู้เข้ามาเยี่ยมชมอย่างเป็นระบบและมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้เยี่ยมชมปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

ธรรมชาติและทัศนียภาพ ซึ่งมีข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ระหว่าง 0.82 – 0.88 โดยการปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบและยั่งยืนมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ การคุ้มครองทัศนียภาพทางธรรมชาติและพื้นที่อาศัยของเจ้าบ้าน

สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ซึ่งมีข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 5 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ระหว่าง 0.73 – 0.82 โดยการได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่คาดการณ์ไว้ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และสถานะในอนาคตมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ ลดการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานหมุนเวียนในการให้บริการนักท่องเที่ยว

ประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งมีข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ระหว่าง 0.73 – 0.90 โดยการร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ การได้สัมผัสถึงวิถีวัฒนธรรมและประเพณีอย่างแท้จริงและถูกต้อง

สุขภาวะทางสังคม ซึ่งมีข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ระหว่าง 0.79 – 0.82 โดยการส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และการบริการในท้องถิ่นซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน

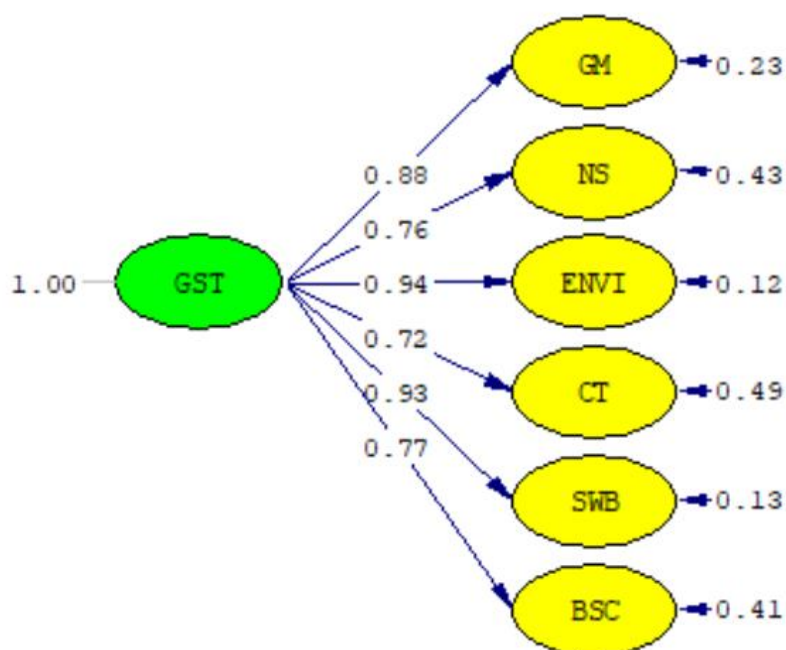
ธุรกิจและการสื่อสาร ซึ่งมีข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ระหว่าง 0.73 – 0.90 โดยการได้รับแจ้งข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นด้านความยั่งยืนของจุดหมายปลายทาง รวมถึงประเด็นทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม

และสังคมที่เกี่ยวข้อง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ การสื่อสารความสำคัญของสถานที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างถูกต้องและเห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อย่างชัดเจนในภาษาสากลและภาษาท้องถิ่น

3) โมเดลสมการโครงสร้าง

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อยืนยันการเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ของทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ขององค์ประกอบจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์

Chi-Square=205.07, df=174, P-value=0.05360, RMSEA=0.021

จากภาพที่ 9 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ของทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์ทั้ง 6 ด้าน เป็นองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยองค์ประกอบที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานมากที่สุด คือ สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ($\beta = 0.94$) แสดงให้เห็นว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศในพื้นที่อ่าวไร่เลย์มีผลต่อการเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมา คือ สุขภาวะทางสังคม ($\beta = 0.93$) การจัดการจุดหมาย

ปลายทาง ($\beta = 0.88$) ธุรกิจและการสื่อสาร ($\beta = 0.77$) ธรรมชาติและทัศนียภาพ ($\beta = 0.76$) และ
ประเพณีและวัฒนธรรม ($\beta = 0.72$)

ตารางที่ 4.3.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับของอิทธิพล ผลกระทบและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไฉ่เฉย

จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไฉ่เฉย			ผลกระทบ	การมีส่วนร่วม
ลำดับ	องค์ประกอบ	ประเด็นสำคัญ		
1	สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> ● การได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่คาดการณ์ไว้ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและสถานะในอนาคต ● การใช้พลังงานหมุนเวียนและลดการใช้พลังงานที่ใช้แล้วหมดไปให้เหลือน้อยที่สุด 	ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมจากการใช้พลังงานสิ้นเปลือง และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งผู้ประกอบการร้านอาหารและที่พัก ก่อให้เกิดสภาพปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอุทกภัย และเป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่	ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการเรือ ร้านอาหารและที่พัก มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม และลดการบริโภคพลังงานที่ใช้แล้วหมดไป

ตารางที่ 4.3.5 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับของอิทธิพล ผลกระทบและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไฉ่เลย

จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไฉ่เลย			ผลกระทบ	การมีส่วนร่วม
ลำดับ	องค์ประกอบ	ประเด็นสำคัญ		
2	สุขภาวะทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● การส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และการบริการในท้องถิ่นซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่ ● การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน 	จากผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบุกรุกพื้นที่ป่าและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว โดยประชาชนไม่สามารถเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่	ประชาชนในพื้นที่ขาดการมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อย่างทั่วถึง ทั้งการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและการจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นหรือให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.3.5 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับของอิทธิพล ผลกระทบและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไฉ่เลย

จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไฉ่เลย			ผลกระทบ	การมีส่วนร่วม
ลำดับ	องค์ประกอบ	ประเด็นสำคัญ		
3	การจัดการจุดหมายปลายทาง	<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารจัดการผู้เข้ามาเยี่ยมชมอย่างเป็นระบบ ● ผู้เยี่ยมชมปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ 	จากผลกระทบของจำนวนนักท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ รวมถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ส่งผลให้ทรัพยากรทางธรรมชาติถูกทำลายและมีความเสียหาย	ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบและจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางธรรมชาติ

ตารางที่ 4.3.5 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับของอิทธิพล ผลกระทบและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไฉ่เฉย

จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไฉ่เฉย			ผลกระทบ	การมีส่วนร่วม
ลำดับ	องค์ประกอบ	ประเด็นสำคัญ		
4	ธรรมชาติและทัศนียภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● การปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ● การคุ้มครองทัศนียภาพทางธรรมชาติและพื้นที่อาศัยของเจ้าบ้าน 	จากผลกระทบทางด้านทรัพยากรทางธรรมชาติบริเวณบนบก ชายฝั่งและในทะเล ถูกทำลายหรือเสียหายจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งการจัดกิจกรรมและการให้บริการด้านการขนส่ง ร้านอาหารและที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการทำลายทัศนียภาพทางธรรมชาติและพื้นที่อาศัยของคนในพื้นที่ จากสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ	ภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมการควบคุมการรุกร้าพื้นที่ป่า การปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติในพื้นที่ แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบของสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ ที่ไม่ทำลายทัศนียภาพของพื้นที่อาศัยของคนในพื้นที่

ตารางที่ 4.3.5 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับของอิทธิพล ผลกระทบและการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไฉ่เลย

จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไฉ่เลย			ผลกระทบ	การมีส่วนร่วม
ลำดับ	องค์ประกอบ	ประเด็นสำคัญ		
5	ธุรกิจและการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> ● การได้รับแจ้งข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นด้านความยั่งยืนของจุดหมายปลายทาง รวมถึงประเด็นทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และสังคมที่เกี่ยวข้อง ● การสื่อสารความสำคัญของสถานที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างถูกต้องและเห็นถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อย่างชัดเจนในภาษาสากลและภาษาท้องถิ่น 	<p>จากผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ มลภาวะทางอากาศและเสียง จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากการขาดความตระหนักและความรู้ความเข้าใจต่อผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ในพื้นที่</p>	<p>ขาดการมีส่วนร่วมในการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการจุดหมายปลายทางอย่างยั่งยืนและความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักต่อผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม และเห็นถึงคุณค่าของสถานที่ต่าง ๆ ในพื้นที่</p>

ตารางที่ 4.3.5 (ต่อ) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเรียงตามลำดับของอิทธิพล ผลกระทบและ การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์

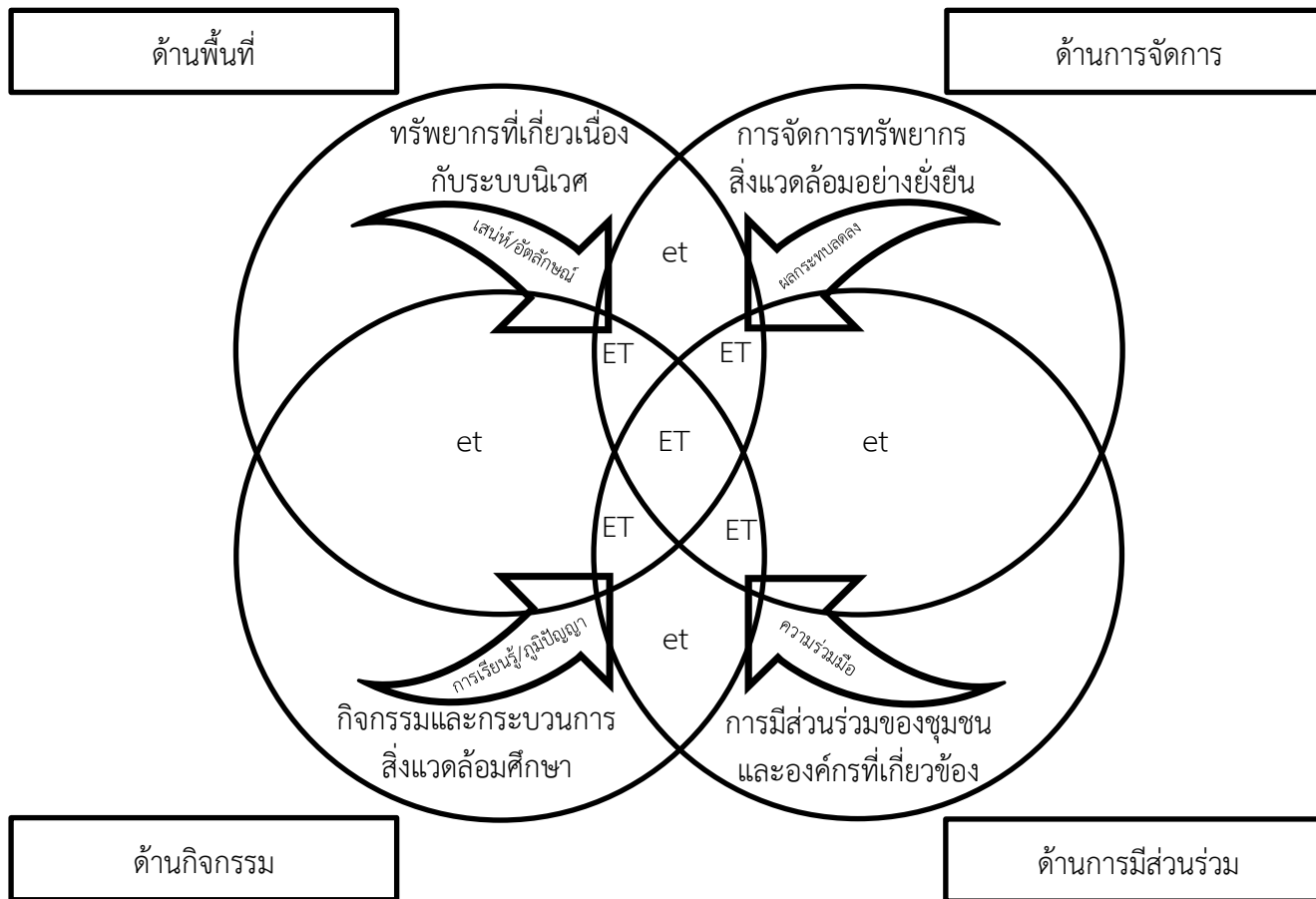
จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์			ผลกระทบ	การมีส่วนร่วม
ลำดับ	องค์ประกอบ	ประเด็นสำคัญ		
6	ประเพณีและวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● การอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ● การได้สัมผัสวิถีวัฒนธรรมและประเพณีอย่างแท้จริงและถูกต้อง และการมีส่วนร่วมและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน 	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ของที่ดินจากพื้นที่เกษตรกรรมเป็นสิ่งปลูกสร้างสำหรับนักท่องเที่ยว ทำให้การประกอบอาชีพ รวมถึงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมท้องถิ่น บางอย่างเกิดการสูญหาย	หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมของท้องถิ่น แต่ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการจัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงวิถีวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง และการได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่

ที่มา: พันจำเอก สุบิน รักการ, 2567

4.4 ผลการจัดทำรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากผลการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ ทศนคติของนักท่องเที่ยวต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการสนทนากลุ่มภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อระดมความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม ที่สามารถลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ สรุปแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ และการวิเคราะห์พื้นที่อำเภอไร่เลย์ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนี้

ภาพที่ 10 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ, 2567

4.4.1 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

4.4.1.1 ด้านพื้นที่

การจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ เสน่ห์ อัตลักษณ์ภายในพื้นที่อำเภอไร่เลย์โดยการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์และการฟื้นฟูทรัพยากรภายในพื้นที่ให้ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์และทัศนียภาพที่สวยงาม โดยอาศัยการบังคับใช้กฎหมายและความร่วมมือจากผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว การจัดการขยะ โดยการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ได้แก่ การลดปริมาณและการคัดแยกขยะจากผู้ประกอบการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และชุมชน ไปจนถึงการขนส่งไปยังจุดกำจัดขยะในเขตเทศบาลเมืองกระบี่ และมลภาวะทางอากาศ เสียงและกลิ่น ได้แก่ การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ การควบคุมเสียงดัง และการจัดการกลิ่นจากขยะหรือน้ำเสีย เป็นต้น

4.4.1.2 ด้านการจัดการ

การจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ผลกระทบลดลง การจัดกิจกรรมและการให้บริการที่นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยว โดยการได้สัมผัสถึงความสวยงามของทัศนียภาพทางธรรมชาติ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น และการจัดการจุดหมายปลายทางที่สามารถลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม วิถีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น สร้างความเป็นอยู่ที่ดีและกระจายรายได้ให้คนในชุมชนอย่างทั่วถึง

4.4.1.3 ด้านกิจกรรม

กิจกรรมและกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา การเรียนรู้ ภูมิปัญญา การจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่กระทบต่อทรัพยากรทางธรรมชาติทั้งบนบกและบริเวณชายฝั่งและทะเลในพื้นที่ โดยการควบคุมของหน่วยงานภาครัฐ และผู้ประกอบการนำเที่ยวสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ถูกต้องให้นักท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมที่ลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เช่น การพายเรือ การปั่นผา การเดินป่า การปั่นจักรยาน เป็นต้น และการให้บริการด้านที่พัก การขนส่ง ร้านอาหารและร้านค้า ที่คำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มลภาวะทางอากาศ การจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค และการจัดการน้ำเสียก่อนทิ้งลงสู่ลำน้ำในพื้นที่ และการให้บริการที่นำเสนอวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น เช่น อาหารพื้นถิ่น การแต่งกาย ศิลปกรรมหรือหัตถกรรมพื้นถิ่น เป็นต้น

4.4.1.4 ด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวควรส่งเสริมสนับสนุนทั้งวัตถุดิบ เช่น สัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมงของชาวบ้าน สินค้าและบริการจากชุมชนท้องถิ่น สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรง ได้แก่ การได้รับค่าจ้างหรือจากการขายสินค้าหรือวัตถุดิบให้ผู้ประกอบการโรงแรมหรือร้านอาหาร และได้รับผลประโยชน์ทางอ้อม ได้แก่ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทั้งนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่สามารถเข้าใช้บริการได้อย่างทั่วถึง เป็นต้น นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ และสมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ ปะการัง สัตว์น้ำ และทรัพยากรทางวัฒนธรรม ได้แก่ การร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมของท้องถิ่น และการนำเสนอให้

นักท่องเที่ยวที่นอกจากจะทำให้วัฒนธรรมในท้องถิ่นยังคงมีอยู่แล้ว ยังสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่

ตารางที่ 4.4.2 แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์

ผลกระทบ	สาเหตุ	แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม
น้ำ		
- ปริมาณน้ำดื่มและน้ำใช้ไม่เพียงพอ	- ในพื้นที่ไม่สามารถผลิตน้ำดื่มได้เอง ผู้ประกอบการต้องนำมาจากภายนอก	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ร่วมกันบริหารจัดการน้ำ ตั้งแต่การจัดการน้ำดื่มและน้ำใช้ ไปจนถึงการบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งลงสู่ทะเล - หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการ ร่วมกันจัดหา น้ำดื่มและน้ำให้เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ - การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่พักและร้านอาหาร รมรงค์ให้นักท่องเที่ยว ลดการใช้ น้ำ เช่น การใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำ หรือการไม่เปลี่ยนผ้าเช็ดตัวหรือผ้าปูที่นอนทุกวัน เป็นต้น - หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ร่วมกันอนุรักษ์น้ำและพื้นที่ป่า และจัดทำระบบการเก็บน้ำฝนและนำน้ำที่เหลือมาใช้ประโยชน์ เช่น รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น
	- ในห้วงฤดูกาลท่องเที่ยว มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาก	- หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ ควรร่วมกันกำหนดระบบในการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ เช่น กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่แต่ละวัน และระบบการจองก่อนเข้ามาในพื้นที่
- น้ำมีความขุ่นและมีการปนเปื้อนของคราบน้ำมันและสิ่งปฏิกูล	- ปริมาณเรือเข้า ออกจำนวนมาก	- หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการเรือในพื้นที่ เช่น ชมรมเรือหางยาวอ่าวนาง และวิสาหกิจชุมชนเรือหางยาวบ้านอ่าวน้ำเมา ร่วมกันจัดโซนจอดเรือและกำหนดจุดจอดเรือสำหรับรับ ส่งนักท่องเที่ยวเพียงจุดเดียว
	- การทิ้งน้ำเสียและขยะลงในบริเวณชายฝั่งและในทะเล	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐควบคุมให้ผู้ประกอบการโรงแรมและร้านอาหารบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยทิ้งลงสู่ทะเล และจัดทำระบบการบำบัดน้ำเสียให้ชุมชน - การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ไม่ทิ้งขยะบริเวณชายฝั่งและในทะเล และทำการคัดแยกขยะเศษอาหารและน้ำมันก่อนทำความสะอาด เพื่อลดการปนเปื้อนในน้ำ

ตารางที่ 4.4.2 (ต่อ) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์

ผลกระทบ	สาเหตุ	แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม
ดิน		
- ดินมีความ เสื่อมโทรม	- จากการทิ้งขยะ การเผาขยะ การปล่อยน้ำเสียของสถานประกอบการท่องเที่ยว	- หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดการการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน โดยการคัดแยกขยะและบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ เพื่อแก้ปัญหาสารพิษตกค้างในตะกอนดิน
- การพังทลายของหน้าดินและการกัดเซาะชายฝั่ง	- การบุกรุกพื้นที่ป่า	- หน่วยงานภาครัฐนำกฎหมายหรือข้อกำหนดมาบังคับใช้ในการควบคุมการบุกรุกพื้นที่ป่า และการควบคุมการปลูกสิ่งก่อสร้างที่ถูกต้อง - ผู้นำและประชาชนในพื้นที่มีการเฝ้าระวังการรุกป่าพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี หรือพื้นที่สาธารณะ

ตารางที่ 4.4.2 (ต่อ) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์

อากาศ		
<ul style="list-style-type: none"> - มลภาวะทางอากาศ 	<ul style="list-style-type: none"> - การปล่อยควันพิษจากเครื่องยนต์ของเรือและรถสำหรับขนส่งนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการขนส่งในพื้นที่ ได้แก่ ชมรมเรือหางยาว อ่าวนางและวิสาหกิจชุมชนเรือหางยาวบ้านอ่าวน้ำเมา สนับสนุนและส่งเสริมการใช้รถและเรือพลังงานไฟฟ้า พลังงานสะอาด หรือเครื่องยนต์ไฮบริด เป็นต้น - ควบคุมการต่อใบอนุญาตของเรือและรถ เพื่อลดปัญหาการปล่อยควันเกินปริมาณที่กำหนด - การจัดการจราจรเพื่อลดความหนาแน่นและรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่เดินทางแบบไม่ใช้เครื่องยนต์ เช่น การใช้จักรยานหรือการเดิน เพื่อลดการปล่อยควันพิษ
	<ul style="list-style-type: none"> - การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการจัดกิจกรรมและการให้บริการอาหารและที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เช่น การปั่นจักรยาน การพายเรือ และเดินป่าหรือเส้นทางศึกษาธรรมชาติและป่าชายเลน เป็นต้น - ผู้ประกอบการที่พัก ใช้พลังงานสะอาด เพื่อลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ - ร้านอาหารหรือผู้ให้บริการอาหาร ควรให้บริการอาหารที่มีวัตถุดิบในพื้นที่ เพื่อลดการขนส่งจากภายนอก
	<ul style="list-style-type: none"> - การเผาขยะของคนในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดจุดทิ้งขยะของชุมชนให้ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาขยะตกค้างในพื้นที่ ส่งกลิ่นเหม็น และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมลภาวะจากการเผาขยะ

ตารางที่ 4.4.2 (ต่อ) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์

เสียง		
- มลภาวะทางเสียง	- การส่งเสียงดังจากเครื่องยนต์ของเรือและรถสำหรับการให้บริการนักท่องเที่ยว	- หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการขนส่งในพื้นที่ เช่น ชมรมเรือหางยาวอ่าวนางและวิสาหกิจชุมชนเรือหางยาวบ้านอ่าวน้ำเมา ร่วมกันควบคุมเวลาในการเข้า ออกของเรือสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อลดเสียงรบกวนในช่วงเวลากลางคืน สนับสนุนและส่งเสริมการใช้รถและเรือพลังงานไฟฟ้า พลังงานสะอาด หรือเครื่องยนต์ไฮบริด เป็นต้น
	- การส่งเสียงดังรบกวนจากสถานบันเทิงในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ ซึ่งบางแห่งเปิดเกินเวลาที่กำหนด	- หน่วยงานภาครัฐและสถานประกอบการ ควรร่วมกันควบคุมเวลาในการเปิดปิดสถานบันเทิงอย่างเคร่งครัดและใช้ผนังที่สามารถเก็บเสียงได้เป็นอย่างดี
	- การส่งเสียงดังจากการก่อสร้าง การต่อเติมอาคาร	- หน่วยงานภาครัฐควรบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาการเกิดเสียงดังรบกวนจากการก่อสร้าง

ตารางที่ 4.4.2 (ต่อ) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์

ขยะ		
<p>- ปริมาณขยะจำนวนมากและตกค้างในพื้นที่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้บรรจุภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก - นักท่องเที่ยวนำขยะเข้ามา - ขยะเศษอาหารจากการให้บริการอาหารนักท่องเที่ยว - ในพื้นที่ไม่สามารถกำจัดขยะต้องขนขยะไปยังจุดกำจัดขยะในเขตเทศบาลเมืองกระบี่ ซึ่งเฉพาะช่วงกระแสน้ำขึ้นเท่านั้น หากไม่ทัน ทำให้ขยะตกค้างในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มคณะทำงาน ปัจจุบันในพื้นที่มีชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์ แทลมพระนาง ซึ่งเป็นการรวมตัวของผู้ประกอบการโรงแรม ในการจัดการขยะอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ควรเพิ่มภาคส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ และดำเนินการจัดการขยะภายในพื้นที่โดยใช้หลักการ 3R ตั้งแต่ต้นทางไปจนถึงจุดกำจัดขยะโรงไฟฟ้าขยะชุมชนเทศบาลเมืองกระบี่ เพื่อแก้ปัญหาขยะตกค้างในพื้นที่ - ตั้งเป้าหมายในการลดปริมาณขยะแต่ละประเภท วางแผนการดำเนินงานและจัดบันทึกข้อมูล เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน - การรณรงค์ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ลดปริมาณขยะและการนำขยะเข้ามาในพื้นที่ โดยใช้มาตรการจูงใจ ประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึก เช่น ลดการใช้พลาสติก ส่วนลดเมื่อนำแก้วมาเอง การใช้บรรจุภัณฑ์แบบใช้ซ้ำหรือจากธรรมชาติ เป็นต้น - สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ และจัดเตรียมถังขยะแยกประเภทให้นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่

ตารางที่ 4.4.2 (ต่อ) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์

ทรัพยากรชายฝั่งและทางทะเล		
- ปะการังแตกหักและแนวปะการังลดลง	- นักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการเหยียบหรือหักปะการัง หรือการดำน้ำที่ไม่ถูกต้อง	- หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์ในแนวปะการัง โดยใช้ทุ่นลอยในการกำหนดแนวเขตสำหรับการดำน้ำแบบผิวน้ำที่ระดับความลึกของน้ำมากกว่า 2 เมตร เพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่นักท่องเที่ยวเหยียบปะการัง - การสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมดำน้ำที่ไม่ส่งผลกระทบต่อปะการังและสัตว์น้ำ และการชี้แจงถึงแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง นักท่องเที่ยวก่อน ดำน้ำ - การฟื้นฟูและขยายแนวปะการัง เช่น การจัดทำปะการังเทียมและกำหนดพื้นที่การทำประมง
	- การบริการขนส่งสัมภาระของนักท่องเที่ยวโดยใช้รถไถในบริเวณชายหาด	- การห้ามการทำกิจกรรมที่บริเวณชายหาด อาจก่อให้เกิดอันตรายกับสัตว์ทะเลและปะการัง เช่น การใช้รถไถในการขนส่งสัมภาระของนักท่องเที่ยว เป็นต้น
	- การทิ้งสมอเรือในแนวปะการัง	- หน่วยงานภาครัฐ ควรกำหนดจุดจอดเรือและจัดทำทุ่นผูกเรือสำหรับเรือท่องเที่ยว และทุ่นสำหรับเรือประมง เพื่อลดการทำลายแหล่งปะการัง
- จำนวนปลาในแนวปะการังและจำนวนสัตว์น้ำในทะเลลดลง	- การทำกิจกรรมตกปลาในแนวปะการังของนักท่องเที่ยว - การจับสัตว์น้ำในห่วงอุทูลวางไข่	- หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดข้อห้ามตกปลาในบริเวณแนวปะการัง - หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ร่วมกันเฝ้าระวังการตกปลาในแนวปะการัง และการจับสัตว์น้ำในห่วงอุทูลวางไข่

ตารางที่ 4.4.2 (ต่อ) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์

ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช		
- พื้นที่ป่าไม้ลดลง	- การรुकกล้าพื้นที่ป่า เพื่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในการให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการปกป้องทรัพยากร โดยการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์และควบคุมการรุกกล้า กำหนดการเข้า-ออก และใช้พื้นที่อุทยานหรือพื้นที่สาธารณะ ผู้นำและประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและปกป้องพื้นที่ป่าจากการบุกรุกของนายทุน - หน่วยงานภาคเอกชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- จำนวนสัตว์ป่าและพืชพันธุ์ลดลง	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่รบกวนสัตว์ป่าในพื้นที่ ทำให้สัตว์ป่าหนีออกจากพื้นที่ เช่น นก กระจงอก และค้างแวน - การจำหน่ายสายพันธุ์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า 	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ไม่รบกวนสัตว์ป่า และทำลายพืชพันธุ์ต่าง ๆ และมีการชี้แจงถึงแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องให้นักท่องเที่ยว - ควบคุมการค้าสัตว์ป่า และการจำหน่ายสายพันธุ์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า

ที่มา: พันจำเอก สุบิน รักรการ, 2567

ตารางที่ 4.4.3 การวิเคราะห์พื้นที่อ่าวไร่เลย์ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เกณฑ์ความยั่งยืน	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่	จุดเด่นของพื้นที่	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/ พัฒนา
1. การจัดการความยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> - การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว - มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม - การบริหารจัดการผู้เยี่ยมชม 	มีการรับรู้เรื่องกฎหมายและมาตรการสิ่งแวดล้อมในระดับดี ($\bar{X}=3.61$) มีระบบควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว	การจัดการผู้เข้ามาเยี่ยมชมยังไม่เป็นระบบดีพอ ($\bar{X}=3.26$) ควรมีแผนจัดการนักท่องเที่ยวแบบกำหนดขีดความสามารถในการรองรับอย่างชัดเจน
2. ความยั่งยืนด้านสังคม เศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น - ความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการ 	มีการส่งเสริมสินค้าท้องถิ่น สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น ($\bar{X}=3.53$)	สิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เท่าเทียม ($\bar{X}=3.28$) ควรส่งเสริมการออกแบบสากลและกระจายรายได้ให้ชุมชนมากขึ้น
3. ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมผัสวัฒนธรรมแท้จริง - การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม 	นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าและมีทัศนคติดีต่อวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.76$) การมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนท้องถิ่นสูง ($\bar{X}=3.85$)	ยังขาดแผนอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.68$) ควรพัฒนาแผนอนุรักษ์ร่วมกับชุมชน
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - ทัศนียภาพ - คุณภาพสิ่งแวดล้อม - ข้อมูลภูมิอากาศ 	ธรรมชาติและทัศนียภาพยังคงงดงาม ($\bar{X}=3.64$) น้ำใช้มีคุณภาพดี ($\bar{X}=3.41$)	ขาดข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเสี่ยง ($\bar{X}=3.25$) ควรสื่อสารข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจนและต่อเนื่องมากขึ้น

ที่มา: พันจำเอก สุบิน รักษาการ, 2567

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ โดยการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ในปัจจุบัน และศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่นำไปสู่การกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ให้มีความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ และสอดคล้องกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ที่สามารถสร้างความยั่งยืนให้พื้นที่ทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ ปัจจุบัน โดยการสำรวจพื้นที่และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ ผลการศึกษา พบว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1.1.1 ด้านน้ำ

การใช้น้ำในพื้นที่แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ น้ำอุปโภคจากน้ำบาดาลที่มีความกร่อย และน้ำบริโภคที่ต้องขนส่งจากฝั่ง คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังพบปัญหาการปนเปื้อนน้ำเสียจากร้านค้าและที่อยู่อาศัยที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย รวมถึงน้ำมันจากเรือหางยาว ส่งผลต่อสุขภาพนักท่องเที่ยวบางรายมีอาการระคายเคืองผิวหนัง

5.1.1.2 ด้านดิน

พบปัญหาดินเสื่อมคุณภาพจากการทิ้งขยะ เผาขยะ และการปล่อยน้ำเสีย ทำให้เกิดการสะสมของสารตกค้างในดิน รวมถึงการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการก่อสร้าง ส่งผลให้เกิดการชะล้างและพังทลายของหน้าดิน

5.1.1.3 ด้านอากาศ

คุณภาพอากาศโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่มีมลภาวะบางจุด เช่น มีกลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอยจากเครื่องยนต์เรือหางยาวและรถ รวมถึงควันจากการทำอาหาร และกลิ่นมูลสัตว์ในพื้นที่สาธารณะ

5.1.1.4 ด้านเสียง

มลภาวะทางเสียงจากกิจกรรมคมนาคม เช่น เรือหางยาว รถขนส่งสัมภาระ และสถานบันเทิงในยามค่ำคืนที่เปิดเกินเวลา รวมถึงการก่อสร้าง

5.1.1.5 ด้านขยะ

พบปัญหาปริมาณขยะจำนวนมาก โดยเฉพาะขยะเปียกจากสถานประกอบการ โรงแรม และขยะพลาสติกจากนักท่องเที่ยว การแยกขยะยังไม่ทั่วถึง และการจัดเก็บขยะมีข้อจำกัด เนื่องจากต้องขนส่งออกนอกพื้นที่

5.1.1.6 ด้านทรัพยากรชายฝั่ง

กิจกรรมท่องเที่ยวส่งผลต่อระบบนิเวศชายฝั่ง เช่น การใช้รถไถชนสัมภาระบริเวณชายหาด การปล่อยน้ำเสียลงทะเล การจอดเรือทิ้งสมอที่ทำลายปะการัง และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทำลายแนวปะการังโดยไม่ตั้งใจ

5.1.1.7 ด้านทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง และกิจกรรมท่องเที่ยวที่รบกวนสัตว์ป่า ทำให้สัตว์ย้ายถิ่นไป อีกทั้งยังพบปัญหาสิ่งก่อสร้างความเดือดร้อน รำคาญแก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในพื้นที่

5.1.2 สรุปการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ ปัจจุบัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมมีอยู่ในทุกระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามและประเมินผล และการรับประโยชน์ ดังนี้

5.1.2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

หน่วยงานภาครัฐมีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อมและนโยบาย โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการอย่างมีส่วนร่วม ภาคเอกชนและผู้ประกอบการให้ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่แนวทางการจัดระเบียบพื้นที่ เช่น การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว การจัดระเบียบเรือ การจัดการขยะ และส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์ให้นักท่องเที่ยวและเยาวชน

5.1.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน

ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เช่น การจัดการน้ำ การควบคุมการบุกรุกพื้นที่ป่า การจัดการมลพิษทางอากาศและเสียง การคัดแยกขยะ การลดการใช้พลาสติก รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งและทะเล โดยใช้มาตรการทั้งทางกฎหมายและกิจกรรมจิตอาสา นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาดและกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

5.1.2.3 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

มีการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมกันจากหลายภาคส่วน เช่น การตรวจคุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ สภาพแนวปะการัง การควบคุมกิจกรรมของผู้ประกอบการ และการเก็บขยะในแหล่งท่องเที่ยว โดยชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการร่วมติดตามและ

แจ้งเตือนปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5.1.2.4 การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์

ชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การจัดกิจกรรมอนุรักษ์ท้องถิ่น และการมีรายได้จากบริการท่องเที่ยว ขณะที่นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเสริมสร้างความยั่งยืนให้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในอ่าวไร่เลย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ทั้งนี้การบูรณาการแผนงาน การลงมือปฏิบัติ การติดตามผล และการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ส่งผลให้การจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่มีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางที่ยั่งยืน

5.1.3 สรุปทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ของทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์ทั้ง 6 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 24 ข้อ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดเป็นองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยองค์ประกอบที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานมากที่สุด คือ สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 5 ตัวแปร โดยประเด็น “การได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่คาดการณ์ไว้ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และสถานะในอนาคต” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด องค์ประกอบที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานรองลงมา คือ สุขภาวะทางสังคม ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการในท้องถิ่นซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด การจัดการจุดหมายปลายทาง ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การบริหารจัดการผู้เข้ามาเยี่ยมชมอย่างเป็นระบบ” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ธรรมชาติและทัศนียภาพ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบและยั่งยืน” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ธุรกิจและการสื่อสาร ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การได้รับแจ้งข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นด้านความยั่งยืนของจุดหมายปลายทาง รวมถึงประเด็นทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคมที่เกี่ยวข้อง” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด และประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด

5.1.4 สรุปรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จากผลการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ ทศนคติของนักท่องเที่ยวต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การจัดทำร่างรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่มภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อระดมความคิดเห็นต่อร่างรูปแบบ พบว่า รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านพื้นที่ เน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง มีแนวทางจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางด้วยการลด คัดแยก และขนส่งไปกำจัดอย่างเหมาะสม รวมถึงลดมลภาวะด้านอากาศ เสียง และกลิ่น เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงความงดงามอย่างยั่งยืน 2) ด้านการจัดการ เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว ส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์เชิงบวกแก่ผู้มาเยือน เช่น การสัมผัสธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่น ควบคู่กับการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงแก่ชุมชนในพื้นที่ 3) ด้านกิจกรรม ส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น พายเรือ ปีนผา เดินป่า ปีนจักรยาน รวมถึงการให้บริการที่พัก การขนส่ง และร้านอาหารอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านพลังงาน น้ำ และการจัดการของเสีย สนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยควบคุมจากภาครัฐและผู้ประกอบการ 4) ด้านการมีส่วนร่วม ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีบทบาทร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดการ สนับสนุนการใช้วัตถุดิบและบริการจากชุมชน เกิดรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในพื้นที่ รูปแบบดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงแนวทางพัฒนาอ่าวไร่เลย์ให้เป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน การออกแบบกิจกรรมที่ไม่ทำลายธรรมชาติ และการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น เป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จ

ตารางที่ 5 สรุปรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบหลัก	หัวข้อย่อย	แนวทางการจัดการ
1. การจัดการความยั่งยืน	1. กรอบและโครงสร้างการจัดการ 2. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3. การจัดการแรงกดดันและการเปลี่ยนแปลง	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนยุทธศาสตร์และนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างชัดเจน - จัดทำแผนขีดความสามารถในการรองรับ - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยใช้แนวคิดผลกระทบต่ำ - ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว - สนับสนุนการเป็นเจ้าของกิจการโดยคนในชุมชน - มีการฝึกอบรมภาคีเครือข่ายท้องถิ่น - ติดตามและประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ - ควบคุมจำนวนผู้มาเยือนให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มี
2. ความยั่งยืนด้านสังคมเศรษฐกิจ	1. การนำผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมาสู่ชุมชน 2. ผลกระทบต่อชุมชนและสวัสดิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าและบริการท้องถิ่น - สร้างโอกาสทางอาชีพที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ - พัฒนาศักยภาพของชุมชนผ่านการอบรม - ส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น
3. ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม	1. การปกป้องมรดกทางวัฒนธรรม 2. การเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - อนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในการถ่ายทอดวัฒนธรรม - จัดทำป้าย สื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม - พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงลึก

ตารางที่ 5 (ต่อ) สรุปรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบหลัก	หัวข้อย่อย	แนวทางการจัดการ
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	1. การอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติ 2. การจัดการทรัพยากร 3. การจัดการของเสียและมลพิษ	<ul style="list-style-type: none"> - คุ้มครองพื้นที่สำคัญ เช่น ป่าไม้ ชายฝั่ง แนวปะการัง - สนับสนุนกิจกรรมเรียนรู้ธรรมชาติ เช่น เดินป่า ดำน้ำอย่างมีจริยธรรม - พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น สุขาแห้ง ทางเดินไม้ธรรมชาติ - ส่งเสริมระบบขนส่งที่ลดการปล่อยคาร์บอน เช่น เรือพลังงานแสงอาทิตย์ - มีระบบจัดการขยะอย่างยั่งยืน - ลดการใช้พลาสติก - ควบคุมการปล่อยน้ำเสียและมลพิษต่าง ๆ

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ, 2567

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ โดยวิธีการสำรวจพื้นที่และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม แต่กลับพบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในหลายด้าน ดังนี้

5.2.1.1 ด้านน้ำ

แม้ว่าคุณภาพน้ำทะเลโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับรายงานการตรวจคุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำทะเล และคุณภาพอากาศ จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ.2567 ของ กรมควบคุมมลพิษ (2567) ที่ระบุว่าพื้นที่อ่าวไร่เลย์มีค่าคุณภาพน้ำอยู่ในระดับพอใช้ถึงดี แต่การไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียจากที่พัก ร้านอาหาร และชุมชน ทำให้น้ำเสียปนเปื้อนลงทะเล ส่งผลให้เกิดการระคายเคืองทางผิวหนังในนักท่องเที่ยวบางราย สะท้อนถึงปัญหาการจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่ทั่วถึง เพียงพอ

5.2.1.2 ด้านดิน

การเสื่อมคุณภาพของดินมีสาเหตุมาจากการทิ้งขยะและการเผาขยะ ซึ่งขัดกับแนวทางของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ยังพบการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการก่อสร้าง ส่งผลให้เกิดการพังทลายของหน้าดินและการสูญเสียหน้าดินตามธรรมชาติ ซึ่งตรงกับข้อค้นพบของ WONGMONTHA et al. (2025) ที่ระบุว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชายฝั่งทะเลมักส่งผลต่อโครงสร้างของดินและระบบนิเวศโดยรอบ

5.2.1.3 ด้านอากาศ

คุณภาพอากาศโดยรวมยังไม่เกินค่ามาตรฐาน แต่การเกิดมลภาวะเฉพาะจุด เช่น กลิ่นเหม็นจากขยะและควันจากเครื่องยนต์เรือและการเผาขยะ แสดงให้เห็นถึงการจัดการที่ยังขาดความสมดุลระหว่างการท่องเที่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

5.2.1.4 ด้านเสียง

ปัญหามลภาวะทางเสียงสะท้อนถึงการในพื้นที่สาธารณะอย่างไม่คำนึงถึงผู้อื่น โดยเฉพาะเสียงจากกิจกรรมเรือ การก่อสร้าง และสถานบันเทิง ซึ่งขัดกับหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นความเงียบสงบและการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

5.2.1.5 ด้านขยะ

ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะขยะจากโรงแรมและนักท่องเที่ยว สะท้อนถึงพฤติกรรมของผู้ให้บริการและนักท่องเที่ยว รวมถึงระบบจัดการขยะที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ สอดคล้องกับงานของ Wimuktayon (2025) ที่ระบุว่าจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติถือเป็นปัญหาท้าทายหลักของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

5.2.1.6 ด้านทรัพยากรชายฝั่ง

ผลกระทบต่อแนวปะการังและระบบนิเวศชายฝั่งจากการปล่อยน้ำเสีย การใช้รถขนส่งสาธารณะ และการทิ้งสมอเรือโดยไม่มีการควบคุม แสดงให้เห็นถึงการขาดมาตรการควบคุมกิจกรรมทางทะเล ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว

5.2.1.7 ด้านทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการก่อสร้างและกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่รบกวนสัตว์ป่าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของสัตว์ สัตว์บางชนิดต้องย้ายถิ่นฐาน ลดจำนวนลง นอกจากนี้ยังพบปัญหาหลังก่อวน สร้างความรำคาญ ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของสมดุลระบบนิเวศที่เกิดจากกิจกรรมมนุษย์โดยตรง

แม้ว่าแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะมุ่งหวังการพัฒนาที่สมดุลและเป็นมิตรกับธรรมชาติ แต่ผลการศึกษาในพื้นที่อ่าวไร่เลย์แสดงให้เห็นว่า การขาดการจัดการที่เหมาะสมและการควบคุมกิจกรรมท่องเที่ยว ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้าน จำเป็นต้องมีการทบทวนมาตรการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.2.2 อภิปรายผลการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ พบว่า แม้จะมีความพยายามในการดำเนินการเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยว แต่ทางการปฏิบัติยังมีลักษณะของการดำเนินงานที่กระจัดกระจายและแยกส่วนกันทำ หน่วยงานภาครัฐยังคงมีบทบาทหลักในการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดนโยบายการดำเนินงาน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการหรือบริบทของชุมชนท้องถิ่น

การจัดตั้งชมรมผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์-แหลมพระนาง ถือเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามของหน่วยงานภาคเอกชนในการรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ โดยกำหนดแนวทางการจัดระเบียบการท่องเที่ยว 5 เรื่อง ได้แก่ 1) การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว 2) การจัดระเบียบเรือ 3) การจัดการขยะ 4) การส่งเสริมความปลอดภัย 5) การสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามแนวคิดของ Sattayapanich et al. (2022) ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามผล และการได้รับประโยชน์ การมีส่วนร่วมของชุมชนในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งสำคัญคือต้องทำให้สมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงคุณค่าของระบบนิเวศ และสมาชิกในชุมชนควรได้รับการศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศน์เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตามจากผลการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ พบว่า การดำเนินงานดังกล่าวยังขาดความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาชนในพื้นที่ ซึ่งแม้จะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากมลภาวะทางอากาศ น้ำ เสียง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่กลับยังไม่ได้รับบทบาทอย่างเหมาะสมในการร่วมวางแผนหรือแสดงความคิดเห็นในเชิงนโยบาย การมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับของการรับรู้ และการ

ยอมรับ มากกว่าการมีส่วนร่วมเชิงรุก ปัญหานี้สะท้อนถึงโครงสร้างการบริหารจัดการที่ยังไม่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าไปมีบทบาทในระดับการตัดสินใจหรือการดำเนินการอย่างแท้จริง ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดของ Arnstein (1969) ได้เสนอแนวคิดบันไดแห่งการมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น 3 ระดับหลัก 8 ขั้น ได้แก่ 1) การไม่มีส่วนร่วมที่แท้จริง ขั้นที่ 1 การชักนำ ขั้นที่ 2 การบำบัด 2) ประชาชนเริ่มมีบทบาทแต่ไม่มีอำนาจแท้จริง ขั้นที่ 3 การให้ข้อมูล ขั้นที่ 4 การปรึกษาหารือ ขั้นที่ 5 การให้ประชาชนมีบทบาทบางส่วน 3) การมีส่วนร่วมที่แท้จริง ขั้นที่ 6 การเป็นหุ้นส่วน ขั้นที่ 7 การมอบอำนาจบางส่วนให้ประชาชน ขั้นที่ 8 การควบคุมโดยประชาชน ซึ่งหมายถึง การที่ประชาชนมีอิสระในการจัดการและกำหนดแนวทางด้วยตนเอง การไม่รวมประชาชนอย่างจริงจังยังอาจนำไปสู่การขาดแรงสนับสนุนจากชุมชน การต่อต้านมาตรการควบคุมการท่องเที่ยว และการละเลยในการดูแลสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระยะยาว

แม้ว่าจะมีการริเริ่มการจัดการในระดับกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่การขาดการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบและครอบคลุมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ ยังคงเป็นข้อจำกัดสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในอ่าวไร่เลย์ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมบทบาทของชุมชนให้สามารถมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ พร้อมทั้งจัดให้มีเวทีการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

5.2.3 อภิปรายผลที่สอดคล้องต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ของทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์ พบว่า องค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านธุรกิจและการสื่อสาร เป็นองค์ประกอบของจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของอ่าวไร่เลย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria: GSTC) ของสภาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนระดับโลก (GSTC, 2021) โดยองค์ประกอบที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานมากที่สุดคือ สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 5 ตัวแปร แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะประเด็น “การได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่คาดการณ์ไว้ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และสถานะในอนาคต” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gössling and Hall (2006) ที่ระบุว่านักท่องเที่ยวเริ่มให้ความสำคัญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อประสบการณ์การท่องเที่ยว องค์ประกอบที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยปรับมาตรฐานรองลงมา คือ สุขภาวะทางสังคม ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการในท้องถิ่นซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Richards and Wilson (2006) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจในภาคการท่องเที่ยว การจัดการจุดหมาย

ปลายทาง ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การบริหารจัดการผู้เข้ามาเยี่ยมชมอย่างเป็นระบบ” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด สอดคล้องกับแนวทางของ UNWTO (2019) ที่เน้นการจัดการจุดหมายปลายทางอย่างมีส่วนร่วมและโปร่งใส ธรรมชาติและทัศนียภาพ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบและยั่งยืน” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ธุรกิจและการสื่อสาร ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การได้รับแจ้งข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นด้านความยั่งยืนของจุดหมายปลายทาง รวมถึงประเด็นทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคมที่เกี่ยวข้อง” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด และประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร โดยประเด็น “การร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการอภิปรายผล ควรมีระบบการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เช่น การจำกัดจำนวนผู้เข้าพื้นที่ การจองล่วงหน้าหรือการจัตรอบเข้า ออกพื้นที่ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนท้องถิ่น จัดทำระบบแจ้งเตือนภัยและข้อมูลภูมิอากาศที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น ผ่านแอปพลิเคชัน ป้ายแจ้งเตือนที่ทำเรือหรือโรงแรม พัฒนาแผนการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

5.2.4 อภิปรายผลรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลจากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาอ่าวไร่เลย์สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องอาศัยแนวทางการจัดการแบบองค์รวมที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยรูปแบบที่ได้จากการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ พื้นที่ การจัดการ กิจกรรม และการมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถอภิปรายรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

5.2.4.1 ด้านพื้นที่ พื้นที่อ่าวไร่เลย์มีลักษณะเฉพาะที่เข้าถึงได้โดยทางเรือเท่านั้น มีระบบนิเวศทางทะเลและภูเขาหินปูนที่เปราะบาง ดังนั้นการจัดการพื้นที่จึงเน้นที่การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ แนวปะการัง ชายหาด และป่าเบญจพรรณ ควบคู่กับการบริหารจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง โดยส่งเสริมการลด คัดแยก และขนย้ายอย่างเหมาะสม รวมถึงควบคุมมลภาวะทางอากาศ เสียง และกลิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Pittman et al. (2019) แนวคิดเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน ความเจริญรุ่งเรืองและชีวิตเมืองชายฝั่งที่ยั่งยืน

5.2.4.2 ด้านการจัดการ รูปแบบการจัดการที่เสนอเน้นการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยลดการท่องเที่ยวแบบเน้นปริมาณและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงคุณภาพและประสบการณ์ เช่น การสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน วัฒนธรรม และธรรมชาติอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังคำนึงถึงการกระจายรายได้สู่ชุมชน ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิด

ของ Dolnicar (2020) การออกแบบเพื่อการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวทางที่กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5.2.4.3 ด้านกิจกรรม กิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ควรคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยสนับสนุนกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดการทำลายธรรมชาติ เช่น พายเรือคายัค ปีนผา เดินป่า และการปั่นจักรยาน ตลอดจนการจัดการที่พักและการขนส่งที่คำนึงถึงการจ้างงานและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมควบคุมมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมโดยภาครัฐและความรับผิดชอบร่วมของผู้ประกอบการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Mallick et al. (2020) รัฐบาลท้องถิ่นต้องการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนด้วยกลยุทธ์ที่เหมาะสมหรือเป็นรูปธรรม ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้บริการที่มีคุณภาพและทำให้สถานที่เป็นจุดท่องเที่ยวเชิงกลยุทธ์

5.2.4.4 ด้านการมีส่วนร่วม หัวใจสำคัญของความสำเร็จในการพัฒนาสู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมคือ การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ ทั้งในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผล และรับประโยชน์ ซึ่งนำไปสู่การเสริมสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น การใช้วัตถุดิบและบริการในชุมชน และการเกิดรายได้ที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในพื้นที่ รวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Sattayapanich et al. (2022) สิ่งสำคัญคือต้องทำให้สมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงคุณค่าของระบบนิเวศ และสมาชิกในชุมชนควรได้รับการศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศน์เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เสนอมีความครอบคลุมทั้งในมิติด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ถือเป็นจุดแข็งที่สามารถนำไปต่อยอดสู่การจัดการทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และเชื่อมโยงกับนโยบายระดับจังหวัดและระดับประเทศ เช่น แผนแม่บทการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย ซึ่งหากมีการนำรูปแบบนี้ไปใช้จริง ควรมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แนวโน้มการท่องเที่ยวแบบใหม่หรือพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

เมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า อ่าวไร่เลย์ มีรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยวของเกาะหลีเป๊ะ และเกาะโบราไกย์ ประเทศฟิลิปปินส์ แต่อย่างไรก็ตาม อ่าวไร่เลย์ยังต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น ระบบการจัดการขยะที่ยังไม่เพียงพอ แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนและนักท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความยั่งยืนของการท่องเที่ยวในพื้นที่ อ่าวไร่เลย์ ส่วนเกาะหลีเป๊ะ มีมาตรการจัดการทรัพยากรที่เข้มงวด มีการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยว การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และระบบจัดการขยะที่ดี และเกาะโบราไกย์ ประเทศฟิลิปปินส์ มีมาตรการจัดการท่องเที่ยวที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้นหลังจากมีการปิดเกาะในปี คศ. 2018 ซึ่งช่วยให้ระบบนิเวศฟื้นตัวได้ดีมากขึ้น ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านคุณภาพน้ำ ขยะ และชายหาด อ่าวไร่เลย์ควรนำแนวทางของเกาะโบราไกย์ ประเทศฟิลิปปินส์ มาใช้ เช่น การควบคุม

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้มงวด พัฒนาในเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกด้านมากขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ขณะที่เกาะโบราไคย์มีการฟื้นฟูที่เป็นรูปธรรมจากการปิดเกาะ ซึ่งเป็นแนวทางที่อ่าวไรเลย์อาจพิจารณานำมาปรับใช้ในอนาคตต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 ควรกำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด เช่น การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อวันอย่างเข้มงวด การจัดการขยะ และการควบคุมกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5.3.1.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ห้องน้ำประหยัดน้ำ จุดพักขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และระบบพลังงานทางเลือกที่หลากหลาย

5.3.1.3 จัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรแก่ชุมชนในพื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5.3.1.4 จัดทำแนวทางปฏิบัติที่สามารถใช้ได้จริงเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการท่องเที่ยวควรจัดทำแนวทางการปฏิบัติที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ในพื้นที่

5.3.2.1 ควรส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและประเมินผล และการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกัน

5.3.2.2 กำหนดระเบียบและข้อตกลงร่วมกันของทุกภาคส่วน แล้วบังคับใช้ร่วมกัน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและข้อกำหนด เพื่อร่วมกันส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและ การใช้ทรัพยากรอย่างมีความรับผิดชอบ

5.3.2.3 เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและชุมชนท่องเที่ยวในพื้นที่ ในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการท่องเที่ยวที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในพื้นที่

5.3.2.4 ส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนในการให้บริการหรือจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว ให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและชุมชนท่องเที่ยวในพื้นที่

5.3.2.5 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและชุมชนท่องเที่ยวพัฒนาสู่มาตรฐานการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ที่พักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การบริการอาหารพื้นถิ่นและสินค้าของชุมชน และกิจกรรมท่องเที่ยวที่ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

5.3.3 ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยครั้งต่อไป

5.3.3.1 ควรมีการประเมินประสิทธิภาพของนโยบายที่มีอยู่ วิจัยความสำเร็จและข้อจำกัดของนโยบายหรือมาตรการที่ดำเนินการในปัจจุบัน เสนอแนวทางปรับปรุงหรือแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

5.3.3.2 ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยว วิเคราะห์ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น การกระจายรายได้สู่ชุมชนและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง, ส. (2566). สถิติจำนวนประชากร พื้นที่ จังหวัดกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ ตำบล อ่าวนาง หมู่ที่ 2 อ่าวนาง.
- กรมควบคุมมลพิษ, ส. ก. (2567). รายงานการตรวจคุณภาพน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำทะเล และคุณภาพอากาศ จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ.2567
<https://lookerstudio.google.com/reporting/96d993aa-0253-403a-bd60-363c1b167ecb/page/FSE8D>
- กรมอุตุนิยมวิทยา. (2567). อากาศจังหวัดกระบี่.
<https://www.tmd.go.th/weather/province/krabi>
- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, ส. (2564). นโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562.
- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช. (2566). สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปอุทยานแห่งชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566-2570.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ส. ก. (2548). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ส. ก. (2552). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ส. ก. (2557). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566). การท่องเที่ยวสีเขียว 7 แบบ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2567). Provincial_eBook_Krabi_(Th).
- ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์-แหลมพระนาง. (2567). การดำเนินงานชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์-แหลมพระนาง ปี พ.ศ. 2564-2566.
- ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. (2566). รายงานพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. 2566.
- สำนักงานจังหวัดกระบี่. (2567). แผนพัฒนาจังหวัดกระบี่ พ.ศ.2566-2570 ทบทวนรอบปี 2567.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2563). Sarawit-Issue089. นิตยสารสาระวิทย์.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2024). การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2021). คู่มือการประเมินสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ตามเกณฑ์ GSTC - D VERSION 2.0.

- องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง. (2567). สถานประกอบการในอ่าวไรเลย์ พื้นที่หมู่ที่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่.
- Adrianto, L., Kurniawan, F., Romadhon, A., Bengen, D., Dhewani, N., Sjafrie, N., Damar, A., & Kleinertz, S. (2021). Assessing social-ecological system carrying capacity for urban small island tourism: The case of Tidung Islands, Jakarta Capital Province, Indonesia. *Ocean & Coastal Management*, 212, 105844. <https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2021.105844>
- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder Of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224. <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>
- Asqarbek, A. S., Abdunurova, A., & Davletova, **M. T.** (2023). Problems and Prospects of Sustainable Ecotourism Development: A Systematic Literature Review. *Central Asian Economic Review*(6), 89-99. <https://doi.org/10.52821/2789-4401-2022-6-89-99>
- AUTHORITY, N. Z. C. (2019). general policy for national parks.
- Badruddoza Talukder, M., Kumar, S., Misra, L. I., & Firoj, K. (2024). Determining the role of eco-tourism service quality, tourist satisfaction, and destination loyalty: A case study of Kuakata beach. *Acta Scientiarum Polonorum Administratio Locorum*, 23(1), 133-151. <https://doi.org/10.31648/aspal.9275>
- Bahja, F., & Hancer, M. (2021). Eco-guilt in tourism: Do tourists intend to behave environmentally friendly and still revisit? *Journal of Destination Marketing & Management*, 20. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2021.100602>
- Brandt, J. S., & Buckley, R. C. (2018). A global systematic review of empirical evidence of ecotourism impacts on forests in biodiversity hotspots. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 32, 112-118. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2018.04.004>
- Broszeit, S., Beaumont, N. J., Hooper, T. L., Somerfield, P. J., & Austen, M. C. (2019). Developing conceptual models that link multiple ecosystem services to ecological research to aid management and policy, the UK marine example. *Mar Pollut Bull*, 141, 236-243. <https://doi.org/10.1016/j.marpolbul.2019.02.051>
- Buckley, R. (1994). A framework for ecotourism. *Annals of Tourism Research*, 21(3), 661-665. [https://doi.org/https://doi.org/10.1016/0160-7383\(94\)90126-0](https://doi.org/https://doi.org/10.1016/0160-7383(94)90126-0)
- Buckley, R. (2020). Nature tourism and mental health: parks, happiness, and causation. *Journal of Sustainable Tourism*, 28(9), 1409-1424. <https://doi.org/10.1080/09669582.2020.1742725>

- Burbano, D. V., Valdivieso, J. C., Izurieta, J. C., Meredith, T. C., & Ferri, D. Q. (2022). "Rethink and reset" tourism in the Galapagos Islands: Stakeholders' views on the sustainability of tourism development. *Annals of Tourism Research Empirical Insights*, 3(2). <https://doi.org/10.1016/j.annale.2022.100057>
- Chaiyakot, P., Visuthismajarn, P., Singsaktrakul, P., Pakongsup, P., & Chomphusri, T. (2022). Resilience among Thai Hosts in Andaman Sea Area during Covid-19: Study Community Based Tourism. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences (PJLSS)*, 20(2). <https://doi.org/10.57239/pjlss-2022-20.2.005>
- Charoensheep, J. (2017). The Participation in the Management of Sustainable Tourism: A Case Study of Tham Rong Sub-District Ban Lat District Phetchaburi Province.
- Chaudhary, K. (2024). Sustainable Eco-Tourism Practices and Environmental Impact Analysis: A Case Study of Various Sites in Punjab, India. *International Journal For Multidisciplinary Research*, 6(2). <https://doi.org/10.36948/ijfmr.2024.v06i02.16385>
- Chen, F., Lai, M., & Huang, H. (2020). Can marine park become an ecotourism destination? Evidence from stakeholders' perceptions of the suitability. *Ocean & Coastal Management*, 196. <https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2020.105307>
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.). SAGE Publications.
- Dolnicar, S. (2020). Designing for more environmentally friendly tourism. *Annals of Tourism Research*, 84. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2020.102933>
- Dooranova, A., Shia, Q., Zhanga, S., Yina, H., Wanga, L., & Pazyzbekova, S. (2024). National parks as ecotourism and cultural heritage. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0205>
- Duong, K. D., & Ngo, T. Q. (2024). Do ecotourism, green construction, environmental education, and sustainable behaviour lead to sustainable development? A mediation-moderation approach. *Environment, Development and Sustainability*. <https://doi.org/10.1007/s10668-024-04568-8>
- Febrina, R., Saputra, B., Pegi, A. L., Suropto, Syolendra, D. F., Fajri, H., Harirah, Z., & Puspita, T. (2024). Environmental sustainability through Sendang Sombomerti ecotourism management. *E3S Web of Conferences*, 506. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202450605001>

- Ferretti, E., Thrush, S., Lewis, N., & Hillman, J. (2023). Restorative practices, marine ecotourism, and restoration economies: revitalizing the environmental agenda? *Ecology and Society*, 28(4). <https://doi.org/10.5751/es-14628-280423>
- Fionasari, R. (2024). Economic, Social and Environmental Impacts on Community-Based Ecotourism.
- Forje, G. W., Tchamba, M. N., & Eno-Nku, M. (2021). Determinants of ecotourism development in and around protected areas: The case of Campo Ma'an National Park in Cameroon. *Scientific African*, 11. <https://doi.org/10.1016/j.sciaf.2020.e00663>
- Francolini, E. M., Mann-Lang, J. B., McKinley, E., Mann, B. Q., & Abrahams, M. I. (2023). Stakeholder perspectives on socio-economic challenges and recommendations for better management of the Aliwal Shoal Marine Protected Area in South Africa. *Marine Policy*, 148. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2022.105470>
- George, D., & Mallery, P. (2024). *IBM SPSS Statistics 29 Step by Step*.
- Gliem, J. A., & Gliem, R. R. (2003). Calculating, Interpreting, and Reporting Cronbach's Alpha Reliability Coefficient for Likert-Type Scales.
- Gössling, S., & Hall, C. M. (2006). Uncertainties in Predicting Tourist Flows Under Scenarios of Climate Change. *Climatic Change*, 79(3-4), 163-173. <https://doi.org/10.1007/s10584-006-9081-y>
- GSTC. (2021). *GSTC-Criteria-for-Destinations-2.0-Thai*.
- Guerrero-Moreno, M. A., & Oliveira-Junior, J. M. B. (2024). Approaches, Trends, and Gaps in Community-Based Ecotourism Research: A Bibliometric Analysis of Publications between 2002 and 2022. *Sustainability*, 16(7). <https://doi.org/10.3390/su16072639>
- Guo, Y., & Chai, Y. (2025). Toward green tourism: the role of renewable energy for sustainable development in developing nations. *Frontiers in Sustainable Tourism*, 4. <https://doi.org/10.3389/frsut.2025.1512922>
- Habibulloev, S., Han, F., Bakhtiyorov, Z., M, A. X., & Nuhzor, O. (2024). Factors influencing sustainable development in Eco-tourism settlements: A comparative analysis. *Heliyon*, 10(4), e26454. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e26454>
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate Data Analysis* (Vol. 31).

- Hashim, R. A., Zakariah, Z., Mohamad, W., & Merican, S. (2013). Exploring Visitors' Attitude towards Green Practices and Revisit Intentions of a Tourist Destination. <https://doi.org/10.5923/j.mm.20130307.13>
- Heck, N., Paytan, A., Potts, D., & Haddad, B. (2022). Variations in stakeholders' ecosystem service priorities for managing a marine protected area. *Marine Policy*, 146. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2022.105330>
- Hidayat, A., Budiastuti, M. T. S., Trihatmoko, E., Danardono, D., & Ainurrohmah, D. (2024). The potential of community-based ecotourism development with an ecosystem service approach: a case study of Kaliwlingi Village, Brebes, Indonesia. *Environment, Development and Sustainability*, 26(12), 31099-31119. <https://doi.org/10.1007/s10668-023-04380-w>
- Hunt, C., & Harbor, L. (2019). Pro-environmental tourism: Lessons from adventure, wellness and eco-tourism (AWE) in Costa Rica. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 28. <https://doi.org/10.1016/j.jort.2018.11.007>
- Huo, H., Chen, J., & Li, W. (2023). Applying Ecotourism Knowledge and Destination Image in Planned Behavior Theory in Ecotourism. *Polish Journal of Environmental Studies*, 33(1), 685-695. <https://doi.org/10.15244/pjoes/172047>
- IQAir. (2567). Air quality in Krabi. <https://www.iqair.com/th/thailand/krabi>
- Israngkura, A. (2022). Marine resource recovery in Southern Thailand during COVID-19 and policy recommendations. *Marine Policy*, 137, 104972. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.marpol.2022.104972>
- Issarapong Poltanee, Umaporn Boonphetkaew, Titiwan Chomali, Nattacha Moonlakorn, Sudarat kanitittiwat, Sasiporn Klanbut, & Atittaya Prasertnok. (2021). A Study of Impacts of Marine Tourism according to the Components of Sustainable Tourism in Koh Larn Area, Bang Lamung District, Chonburi province.
- Junaidi, J., Purboyo, M. G., Amriwan, A., Aditya, R., & Saputra, F. (2024). Innovation Model of Sustainable Ecotourism Development in The Coastal Areas (Study of Teluk Paku, Tanggamus Regency) Proceedings of the 4th International Indonesia Conference on Interdisciplinary Studies, IICIS 2023, 2 November 2023, Bandar Lampung, Lampung, Indonesia,
- Kamel, N. A. (2020). Examining the mediating role of celebrity endorsement in green advertisements to improve the intention of Egyptian Millennials towards environmental behaviours in tourist destinations. *Tourism & Management Studies*, 16(4), 7-21. <https://doi.org/10.18089/tms.2020.160401>

- Katikiro, R., Kweka, O., Minja, R., Namkesa, F., & Ponte, S. (2021). Stakeholder engagement and conservation outcomes in marine protected areas: Lessons from the Mnazi Bay-Ruvuma Estuary Marine Park (MBREMP) in Tanzania. *Ocean & Coastal Management*, 202, 105502. <https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2020.105502>
- Khusaini, M., Lestari, A. M., & Finuliyah, F. (2024). A Sustainable Ecotourism Planning Model: Does It Matter? *Journal of Law and Sustainable Development*, 12(4). <https://doi.org/10.55908/sdgs.v12i4.3356>
- Kunjuraman, V., Hussin, R., & Aziz, R. C. (2022). Community-based ecotourism as a social transformation tool for rural community: A victory or a quagmire? *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 39. <https://doi.org/10.1016/j.jort.2022.100524>
- Lee, J.-S., Hsu, L.-T., Han, H., & Kim, Y. (2010). Understanding how consumers view green hotels: how a hotel's green image can influence behavioural intentions. *Journal of Sustainable Tourism*, 18(7), 901-914. <https://doi.org/10.1080/09669581003777747>
- Leonidou, L. C., Coudounaris, D. N., Kvasova, O., & Christodoulides, P. (2015). Drivers and Outcomes of Green Tourist Attitudes and Behavior: Sociodemographic Moderating Effects. *Psychology & Marketing*, 32(6), 635-650. <https://doi.org/10.1002/mar.20806>
- Leung, Y.-F., Spenceley, A., Hvenegaard, G., Buckley, R., & Groves, C. (2018). Tourism and visitor management in protected areas: Guidelines for sustainability.
- Maizan, M. A., & Mohamed Nawi, N. W. (2025). Exploring Net Zero Carbon Awareness among People in Krabi, Thailand. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 15(4). <https://doi.org/10.6007/IJARBS/v15-i4/25377>
- Makhanyela, D. S., Nkosi, G. S., Tshabalala, S. P., & Gumede, T. K. (2024). Comprehensive Participation: A Theoretically Hailed yet Practically Disregarded Approach to Sustainable Ecotourism. *GeoJournal of Tourism and Geosites*, 52(1), 276-285. <https://doi.org/10.30892/gtg.52127-1204>
- Mallick, S. K., Rudra, S., & Samanta, R. (2020). Sustainable ecotourism development using SWOT and QSPM approach: A study on Rameswaram, Tamil Nadu. *International Journal of Geoheritage and Parks*, 8(3), 185-193. <https://doi.org/10.1016/j.ijgeop.2020.06.001>

- Manuhutu, A. Y., & Ririhena, F. P. (2024). <30 SYNERGY IN SUSTAINABILITY A BLUEPRINT FOR ECOTOURISM AND COMMUNITY EMPOWERMENT IN MERAUKE REGENCY.pdf>. <https://doi.org/10.37547/marketing-fmmej-04-03-01>
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Park, C., Lee, S., Lee, C.-K., & Reisinger, Y. (2022). Volunteer tourists' environmentally friendly behavior and support for sustainable tourism development using Value-Belief-Norm theory: Moderating role of altruism. *Journal of Destination Marketing & Management*, 25. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2022.100712>
- Phoochinda, W., & Patthanacharoen, N. (2021). A case study of Ban Sa Nam Community, Ban Rai Sub-district, Ban Rai District, Uthai Thani Province.
- Pittman, S. J., Rodwell, L. D., Shellock, R. J., Williams, M., Attrill, M. J., Bedford, J., Curry, K., Fletcher, S., Gall, S. C., Lowther, J., McQuatters-Gollop, A., Moseley, K. L., & Rees, S. E. (2019). Marine parks for coastal cities: A concept for enhanced community well-being, prosperity and sustainable city living. *Marine Policy*, 103, 160-171. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2019.02.012>
- Pongsakornrungsilp, P., Pongsakornrungsilp, S., Jansom, A., & Chinchanchokchai, S. (2022). Rethinking Sustainable Tourism Management: Learning from the COVID-19 Pandemic to Co-Create Future of Krabi Tourism, Thailand. *Sustainability*, 14(18). <https://doi.org/10.3390/su141811375>
- Putjorn, J., & Visuthismajarn, P. (2017). A Model of Ecotourism Management in Marine Parks in Thailand.
- Puyt, R. W., Lie, F. B., & Wilderom, C. P. M. (2023). The origins of SWOT analysis. *Long Range Planning*, 56(3), 102304. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.lrp.2023.102304>
- Raihan, A. (2024). Environmental impacts of the economy, tourism, and energy consumption in Kuwait. *Kuwait Journal of Science*, 51(4), 100264. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.kjs.2024.100264>
- Refat, N., Ador, M. A. H., Sagor, P. S., Raihan, F., & Joarder, M. A. M. (2024). Linkages among biodiversity, ecotourism and livelihood of wetland communities: a case study of Ratargul Swamp Forest, Bangladesh. *Environment, Development and Sustainability*. <https://doi.org/10.1007/s10668-024-04577-7>
- Richards, G., & Wilson, J. (2006). *Developing Creativity in Tourist Experiences: A Solution to the Serial Reproduction of Culture?*
- Salma, I., & Ayu, E. (2024). The Antecedents of Intention for Ecotourism. *Jurnal Ekonomi Trisakti*, 4(1), 739-750. <https://doi.org/10.25105/jet.v4i1.19077>

- Samal, R., & Dash, M. (2023). Ecotourism, biodiversity conservation and livelihoods: Understanding the convergence and divergence. *International Journal of Geoheritage and Parks*, 11(1), 1-20. <https://doi.org/10.1016/j.ijgeop.2022.11.001>
- Sangkhaduang, T., Visuthismajarn, P., & Kongchouy, N. (2021). The Relationship Between Responsible Tourism Practice, Destination Sustainability and Quality of Life: Perspective of Marine National Park Communities. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 16(5), 895-901. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.160510>
- Sattayapanich, T., Janmaimool, P., & Chontanawat, J. (2022). Factors Affecting Community Participation in Environmental Corporate Social Responsibility Projects: Evidence from Mangrove Forest Management Project. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 8(4). <https://doi.org/10.3390/joitmc8040209>
- Surya, A. P. (2024). The Role of Ecotourism in Promoting Sustainable Economic Development in Indonesia. *Journal of World Economy*, 3(1), 43-48. <https://doi.org/10.56397/jwe.2024.03.06>
- Tong, H. (2022). Sustainable development and win-win cooperation in Asian marine tourism: Conference report. *Marine Policy*, 146. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2022.105304>
- Treephan, P., Visuthismajarn, P., & Isaramalai, S.-A. (2019). A Model of Participatory Community-Based Ecotourism and Mangrove Forest Conservation in Ban Hua Thang, Thailand.
- Tussadiah, A., Sujiwo, A., Andesta, I., & Daeli, W. (2021). Assessment of coastal ecosystem services and its condition for policy management plan in East Nusa Tenggara, Indonesia. *Regional Studies in Marine Science*, 47, 101941. <https://doi.org/10.1016/j.rsma.2021.101941>
- UNWTO. (2019). *International Tourism Highlights, 2019 Edition*. <https://doi.org/10.18111/9789284421152>
- UNWTO. (2023). *Achieving the Sustainable Development Goals through Tourism – Toolkit of Indicators for Projects (TIPs)*. <https://doi.org/10.18111/9789284424344>
- Utama, I. G. B. R., Junaedi, I. W. R., & Krismawintari, N. P. D. (2024). Determinants of community participation in ecotourism programs in Bali, Indonesia. *International Journal of Advances in Applied Sciences*, 13(2). <https://doi.org/10.11591/ijaas.v13.i2.pp260-268>

- Wardle, C., Buckley, R., Shakeela, A., & Castley, J. G. (2018). Ecotourism's contributions to conservation: analysing patterns in published studies. *Journal of Ecotourism*, 20(2), 99-129. <https://doi.org/10.1080/14724049.2018.1424173>
- Wimuktayon, C. (2025). Development of Guidelines to Promote Sustainable.
- Wiyono, S. T., Lilik Ekowanti, M. R., Supartono, & Djoko Siswanto, M. (2024). Ecotourism Development Model in Indonesia: Quintuple Helix Inter-Organizational Collaboration Perspective. *Social Science and Humanities Journal*, 8(02), 34493-34502. <https://doi.org/10.18535/sshj.v8i02.936>
- WONGMONTHA, S., JUNSUTHONPOJ, S., & TECHAKANA, J. (2025). KOH MAK: A SUSTAINABLE ECOTOURISM MODEL –POTENTIAL AND SUCCESS FACTORS. <https://doi.org/10.14456/tisr.2025.28>
- Yamane, T. (1967). *Elementary Sampling Theory*. Tepping, B. J. (1968). *Elementary Sampling Theory*, Taro Yamane. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1967. Pp. x-405. *Journal of the American Statistical Association*, 63(322), 728-730. <https://doi.org/10.1080/01621459.1968.11009297>
- Yuliawati, A. K., Rahayu, A., Hurriyati, R., Hadian, M. S. D., & Pribadi, K. N. (2017). Preference To Visit Green Destination in Indonesia From a Stakeholder's Perspective
- Zainal, S., Nirzalin, Fakhurrazi, Yunanda, R., Ilham, I., & Badaruddin. (2024). Actualizing local knowledge for sustainable ecotourism development in a protected forest area: insights from the Gayonese in Aceh Tengah, Indonesia. *Cogent Social Sciences*, 10(1). <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2302212>
- Zhang, W., & Fukami, S. (2024). Quantitative content analysis of codes of conduct for ecotourism in Japan. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 58, 209-213. <https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2024.01.002>
- Zhao, N. (2024). Research on the New Model of Tourism Enterprise Management under the Concept of Ecotourism Management. *Tourism Management and Technology Economy*, 7(1). <https://doi.org/10.23977/tmte.2024.070102>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก เครื่องมือในการวิจัย

แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Ecotourism Management Model in Railay Bay Krabi Province
to Green Destination Island

ผู้ให้ข้อมูล ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
หน่วยงาน.....
หมายเลขติดต่อ.....E-mail.....

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ผู้นำและประชาชนในอ่าวไร่เลย์นี้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนิพนธ์ของพันจ่าเอก สุบิน รักการรหัสนักศึกษา 6510930103 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวัตกรรมการจัดการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ 1. คำถามเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ 2. คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ 3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อการศึกษาและงานด้านวิชาการของผู้วิจัย ด้วยความเต็มใจ

ลงชื่อ.....

()

วันที่...../...../.....

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์

1.1 ท่านคิดว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านน้ำเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

1.2 ท่านคิดว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านดินเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

1.3 ท่านคิดว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอากาศเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

1.4 ท่านคิดว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านเสียงเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

1.5 ท่านคิดว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านขยะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

1.6 ท่านคิดว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรชายฝั่งเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

1.7 ท่านคิดว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

**ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการจัดการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์**

2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ท่านคิดว่าแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่
สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พันจ่าเอก สุบิน รักการ

นักศึกษาปริญญาเอก คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**แบบสอบถามทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว
ในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่**

หมายเลขแบบสอบถาม.....

วันที่.....

เรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แบบสอบถามชุดนี้เป็นการศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่น่าไปสู่การจัดการรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เนื้อหาของแบบสอบถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลทั่วไป 2. ทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ 3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล

แบบสอบถามนี้จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ โดยข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะถูกพิจารณาและวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งข้อมูลส่วนต่าง ๆ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บเป็นความลับ และจะไม่นำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาปริญญาเอก
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**แบบสอบถามทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว
ในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่**

เพื่อศึกษาทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ โดยผู้วิจัยขอความกรุณาท่านกรอกแบบสอบถามนี้โดยอิสระตามความเห็นของท่าน และความจริง ข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและนำไปใช้ในการศึกษาเท่านั้น ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่เห็นว่าถูกต้องหรือสอดคล้องตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. สัญชาติ

() ไทย () ทวีปเอเชีย
() ทวีปยุโรป () ทวีปอเมริกา
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. สถานภาพการสมรส

() โสด () สมรส
() หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ระดับการศึกษา

() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ต่ำกว่า () ปวส./อนุปริญญา
() ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

5. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี () 20-30 ปี () 31-40 ปี
() 41-50 ปี () 51-60 ปี () ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป

6. รายได้ต่อเดือน

() น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,000-20,000 บาท
() 20,001-30,000 บาท () 30,001-40,000 บาท
() 40,001-50,000 บาท () มากกว่า 50,000 บาท

7. อาชีพหลักในปัจจุบัน

() รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ () พนักงานบริษัทเอกชน
() ธุรกิจส่วนตัว () รับจ้างทั่วไป
() แม่บ้าน () นักเรียน นักศึกษา
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ทักษะติดต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

1. ทักษะติดต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการจุดหมายปลายทาง ด้านธรรมชาติและทัศนียภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านธุรกิจและการสื่อสาร

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับระดับทักษะติดต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของท่าน โดยใช้ข้อความนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามเกณฑ์วัดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีทักษะติดต่อในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีทักษะติดต่อในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีทักษะติดต่อในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีทักษะติดต่อในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีทักษะติดต่อในระดับน้อยที่สุด

ทักษะติดต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ระดับ				
	5	4	3	2	1
1. การจัดการจุดหมายปลายทาง					
1.1 มีผู้ประสานงานจุดหมายปลายทางที่ยั่งยืน					
1.2 ผู้เยี่ยมชมปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้					
1.3 การกำหนดและบังคับใช้กฎหมาย ข้อกำหนดหรือมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม					
1.4 การบริหารจัดการผู้เข้ามาเยี่ยมชมอย่างเป็นระบบ					
2. ธรรมชาติและทัศนียภาพ					
2.1 มีการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางธรรมชาติ แหล่งที่อยู่อาศัยและสายพันธุ์พืชและสัตว์ต่าง ๆ ในพื้นที่					
2.2 มีการปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบและยั่งยืน					
2.3 การคุ้มครองทิวทัศน์ทางธรรมชาติและพื้นที่อาศัยของชาวบ้าน					
2.4 การอนุรักษ์สายพันธุ์สัตว์ป่า พืชและสิ่งมีชีวิตในพื้นที่โดยการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ					
3. สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ					
3.1 การควบคุมมลภาวะทางอากาศและเสียงอย่างเพียงพอ					
3.2 ระบบขนส่งสาธารณะได้รับการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม					
3.3 ลดการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานหมุนเวียนในการให้บริการนักท่องเที่ยว					

ทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ระดับ				
	5	4	3	2	1
3.4 การได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่คาดการณ์ไว้ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และสถานะในอนาคต					
3.5 การจัดการขยะ ได้แก่ การลดปริมาณขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะและจัดเตรียมถังขยะแยกประเภท					
4. ประเพณีและวัฒนธรรม					
4.1 การนำเสนอวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่น ให้แก่นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเข้าใจ					
4.2 การท่องเที่ยวที่ให้ความเคารพและไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีวัฒนธรรมของชาวบ้าน					
4.3 การได้สัมผัสถึงวิถีวัฒนธรรมและประเพณีอย่างแท้จริงและถูกต้อง					
4.4 การร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น					
5. สุขภาวะทางสังคม					
5.1 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน					
5.2 ส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการในท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่					
5.3 ส่งเสริมการจ้างงานหรือการจัดการท่องเที่ยวของคนในท้องถิ่น					
5.4 มีการป้องกันอาชญากรรม ความปลอดภัย และอันตรายต่อสุขภาพสำหรับผู้มาเยือนและผู้อยู่อาศัย					
6. ธุรกิจและการสื่อสาร					
6.1 การประชาสัมพันธ์ ข้อความ เอกสารข้อมูลสำหรับผู้มาเยี่ยมเยือนและการสื่อสารอื่น ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของจุดหมายปลายทางและแนวทางสู่ความยั่งยืน					
6.2 การได้รับแจ้งข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นด้านความยั่งยืนของจุดหมายปลายทาง รวมถึงประเด็นทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคมที่เกี่ยวข้อง					
6.3 การสื่อสารความสำคัญของสถานที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง และเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในภาษาสากลและภาษาท้องถิ่น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ท่านคิดว่าแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่
สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม

**A Questionnaire on Attitudes toward Environmentally Friendly Tourist
Destinations in Ao Railay, Krabi Province**

Questionnaire No.

Date:

Subject: Ecotourism Management Framework for Ao Railay, Krabi Province, toward Environmentally Friendly Destinations

This questionnaire is designed to investigate perspectives on environmentally friendly tourist destinations within Ao Railay, Krabi Province. The data collected will contribute to the development of a participatory ecotourism management framework for the location. The questionnaire, comprising both closed-ended and open-ended sections, is structured into three parts: 1. General Data; 2. Attitudes towards Environmentally Friendly Tourist Destinations in Ao Railay, Krabi Province; and 3. Recommended Guidelines for Participatory Ecotourism Management in Ao Railay, Krabi Province, in pursuit of environmentally friendly ends.

Maintaining Confidentiality of Informants

This questionnaire is intended to gather information about attitudes towards environmentally friendly tourist destinations in Ao Railay, Krabi Province. All data collected will be carefully considered and analyzed comprehensively. The researcher guarantees the confidentiality of all gathered information, assuring the respondents that none of the data will be utilized for purposes other than this study.

Thank you very much.

CPO1 Subin Rakkan, Doctoral Student,
Faculty of Environmental Management, Prince of Songkla University

**A Questionnaire on Attitudes toward Environmentally Friendly Tourist
Destinations in Ao Railay, Krabi Province**

To examine perspectives on environmentally friendly tourist destinations in Ao Railay, Krabi Province, the researcher kindly invites you to complete this questionnaire openly, expressing your opinions. All factual information, data, and opinions provided will be treated as confidential by the researcher and will exclusively serve the purpose of this study. Your cooperation is greatly appreciated. This questionnaire comprises 3 parts as outlined below:

Part 1. General Data

Instructions: Please place a checkmark ✓ within the parentheses () that aligns with or accurately reflects the reality.

1. Gender

Male Female

2. Nationality

Thailand Asia
 Europe America Other (Please specify).....

1. Marital Status

Single Married
 Widow-Widower/Divorced/Separated Other (specify).....

2. Educational Level

Senior high school/lower higher vocational level/Diploma
 Bachelor's degree level Higher than bachelor's degree level

3. Age

Under 20 years 20-30 years 31-40 years
 41-50 years 51-60 years Over 61 years

6. Monthly Income

Less than 10,000 Baht 10,000-20,000 Baht
 20,001-30,000 Baht 30,001-40,000 Baht
 40,001-50,000 Baht 50,000 Baht or more

7. Present Primary Employment

Government/state enterprise employee
 Private sector/company employee
 Private business entrepreneur Independent general worker
 Housewife Pupil/student
 Other (Please specify).....

Part 2. Attitudes toward Environmentally Friendly Tourist Destinations in Ao Railay, Krabi Province

Instructions

1. Attitudes toward environmentally friendly tourist destinations in Ao Railay, Krabi Province, encompass six key dimensions: destination management, nature and scenery, environmental and climate considerations, cultural and traditional elements, social well-being, and business and communication dynamics.

2. Please mark a check ✓ inside the box corresponding to or precisely indicating the degree of attitudes toward eco-friendly destinations, based on 5-Point Likert Scale items as outlined below:

Level 5 indicates the highest attitude.

Level 4 indicates a high attitude.

Level 3 indicates a medium attitude.

Level 2 indicates a low attitude.

Level 1 indicates the lowest attitude.

Attitudes toward Environmentally Friendly Destinations	Level				
	5	4	3	2	1
1. Destination Management					
1.1 Sustainable destination coordinators are in place.					
1.2 Visitors to fragile areas are subject to established behavioral guidelines.					
1.3 The destination has established and enforced laws, regulation or measure addressing environmental issues					
1.4 The destination has a system for visitor management.					
2. Nature and scenery					
2.1 The destination has a system to conserve ecosystems, habitats and species.					
2.2 The protection of natural resources is adequately organized and enforced, and unsustainable use is restricted.					
2.3 Natural and rural scenic views are protected; landscape degradation and urban sprawl into scenic landscapes is effectively avoided.					
2.4 Conservation of species (animals, plants and all living organisms) is effectively regulated.					

Attitudes toward Environmentally Friendly Destinations	Level				
	5	4	3	2	1
3. Environment and climate					
3.1 Air, noise and water pollution is adequately regulated and minimised; tourism enterprises and visitors are encouraged to minimize the pollution.					
3.2 The public transportation system is adequately governed.					
3.3 Reduce energy consumption for activities and tourism service or use renewable energy in the destination.					
3.4 Being informed about projected climate change, associated risks and future conditions.					
3.5 Waste management namely reducing solid waste, separating and preparing separate bins for tourists disposing waste.					
4. Culture and tradition					
4.1 Intangible cultural heritage, including local traditions, arts, music, language, gastronomy and other aspects of local identity and distinctiveness, is presented to tourists.					
4.2 Tourism that appreciates cultural sites, built heritage, culturally important landscapes, and land-use is carefully managed to avoid negative impacts.					
4.3 Tourism is sensitive and respectful of the living culture and traditions and not interfering with its practice. The practice of tourism in observing, replicating, and interpreting the living culture and traditions is genuine and authentic while involving and benefiting local communities.					
4.4 The destinations has a system to rehabilitate and conserve cultural assets. such as sites and built heritage, typical or traditional architecture, town design, cultural landscapes and archaeological sites.					
5. Social Well-Being					
5.1 Developing facilities that tourists and locals can access equally.					
5.2 The destination promotes the development and purchase of local sustainable products that reflect the area's nature and culture and that are based on fair trade principles.					

Attitudes toward Environmentally Friendly Destinations	Level				
	5	4	3	2	1
5.3 The destination encourages and supports career opportunities and training in tourism.					
5.4 Crime, safety, and health hazards for visitors and residents are prevented, responded to, adequately monitored, and publicly reported.					
6. Business and Communication					
6.1 Destination promotion, marketing messages, visitor information material, and other communication reflects the destination's values and approach to sustainability.					
6.2 Visitors are adequately informed about relevant sustainability issues in the destination, including natural, environmental, cultural and social issues, and are encouraged to play a role in addressing them.					
6.3 Interpretive material is provided at the most important natural and cultural sites which informs visitors of the significance of the sites. The information is accurate, respectful to different cultural values, and clearly communicated in most relevant languages, including local languages.					

Part 3. Recommendations

How would you propose guidelines for the participatory management of ecotourism in Ao Railay, Krabi Province, aimed at fostering environmentally sustainable destinations?

.....

.....

.....

.....

I appreciate the valuable time you dedicated to responding to the questionnaire.

แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย

เรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่
สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Ecotourism Management Model in Railay Bay Krabi Province
to Green Destination Island

กลุ่มข้อมูล

การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

- () 1. กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ
- () 2. กลุ่มตัวแทนหน่วยงานเอกชน
- () 3. กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว
- () 4. กลุ่มตัวแทนผู้นำและประชาชนในชุมชน

วัน/เดือน/ปีที่ประชุม.....

สถานที่ประชุม.....

แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อยนี้เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือฉบับของพันจ่าเอก สุบิน รักษาการหัวหน้าศึกษา 6510930103 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หัวข้อประกอบการประชุม ประกอบด้วย 2 ตอน คือ 1. การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้วิจัยบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อการศึกษาและงานด้านวิชาการของผู้วิจัย ด้วยความเต็มใจ

ลงชื่อ.....

()

วันที่...../...../.....

ตอนที่ 1 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควรเป็นอย่างไร

ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก มีคำถาม 4 ด้าน ได้แก่ 1. การจัดการความยั่งยืน 2. ความยั่งยืนด้านสังคม เศรษฐกิจ 3. ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม 4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมมาตรฐานจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6 หัวข้อหลัก ได้แก่ 1. การจัดการจุดหมายปลายทาง 2. ธรรมชาติและทัศนียภาพ 3. สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ 4. ประเพณีและวัฒนธรรม 5. สุขภาวะทางสังคม 6. ธุรกิจและการสื่อสาร

1. ด้านพื้นที่

1.1 ท่านคิดว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ท่านคิดว่าการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการ

2.1 ท่านคิดว่าการกำหนดโครงสร้างของผู้รับผิดชอบ นโยบายและแผนดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านคิดว่าการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติควรเป็นอย่างไร

2.3 ท่านคิดว่าการจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษควรเป็นอย่างไร

2.4 ท่านคิดว่าการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวตามความสามารถในการรองรับของพื้นที่ควรเป็นอย่างไร

2.5 ท่านคิดว่าการตลาดทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรเป็นอย่างไร

3. ด้านกิจกรรม

3.1 การจัดกิจกรรมและกระบวนการ

3.1.1 ท่านคิดว่าการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ การเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.1.2 ท่านคิดว่าการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.1.3 ท่านคิดว่าการสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่าการให้บริการที่พักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านคิดว่าการให้บริการข้อมูลทางด้านระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ท่านคิดว่าสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้าควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วม

4.1 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินงานท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลอดทั้งกระบวนการควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ (การกระจายรายได้ และส่งเสริมคุณภาพชีวิต) ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.3 ท่านคิดว่า การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางสิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ท่านคิดว่าแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไร่เลย์ จังหวัดกระบี่สู่การเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พันจำเอก สุบิน รักษาการ
นักศึกษาปริญญาเอก คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริการการศึกษา คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม โทร. 6806

ที่ มอ 110/66-ว 0057

วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยศข

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
นวัตกรรมระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์
อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”
โดยมี รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมภาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นักศึกษาจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 095-5426807 email: Subinrakkarn@gmail.com

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6803

ที่ อว 68110/0460

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

20 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
นวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์
อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่” สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”
โดยมี รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นักศึกษาจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 095-5426807 email: Subinrakkarn@gmail.com

ที่ อว 68110/0212

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

14 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กิตติพงษ์ เทพจิตตรา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
นวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์
อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม"
โดยมี รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิธมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นักศึกษาจะได้ประสานงาน
โนรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธินี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 095-5426807 email: Subinrakkarn@gmail.com

ภาคผนวก ค เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ตารางที่ 6 เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเภท			
C15	เกณฑ์แกนหลัก (15)		
C30	เกณฑ์หลักรอง (+15)		
O	เกณฑ์ทางเลือก		
N/A	ไม่เกี่ยวข้อง' เป็นไปได้		
ประเภท	#	ชื่อ	คำอธิบาย
หัวข้อที่ 1 การจัดการจุดหมายปลายทาง			
ความมุ่งมั่นและองค์กร			
C15	1.1	ผู้ประสานงาน จุดหมายปลายทาง ที่ยั่งยืน	บุคคลได้รับมอบหมายความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ การดำเนินการและการรายงานการจัดการปลายทางที่ ยั่งยืน
	1.2	การจัดการ โครงสร้าง	การจัดการองค์กรหรือโครงสร้างที่ได้รับทุนเพียงพอ มีหน้าที่รับผิดชอบ ประสานส่งเสริมการพัฒนาและบริหาร จัดการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทำงานร่วมกับหน่วยงาน ต่าง ๆ ในการส่งเสริมการจัดการปลายทางและติดตาม ความยั่งยืนและความโปร่งใสในการดำเนินงานและการทำ ธุรกรรม
	1.3	ผู้ประสานงาน/ทีม ผ่านการฝึกอบรม	มีบุคคลหรือทีมที่รับผิดชอบในการพัฒนาและจัดการ ปลายทาง มีพนักงานเพียงพอและผ่านการฝึกอบรมและ/ หรือมีประสบการณ์ด้านความยั่งยืนอย่างเพียงพอกับ ปัญหา
	1.4	การมีส่วนร่วมของผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย	องค์กรหรือโครงสร้างการจัดการปลายทางเกี่ยวข้อง กับภาคประชาสังคม ภาครัฐและเอกชนในการจัดการ จุดหมายปลายทางอย่างยั่งยืน
การวางแผนและพัฒนา			
C15	1.5	สินค้าคงเหลือของ ทรัพย์สินปลายทาง	จุดหมายปลายทางมีสินค้าคงเหลือของสินทรัพย์และ สถานที่ท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยว รวมถึงแหล่ง ธรรมชาติและวัฒนธรรม
	1.6	การประเมินผล กระทบการ ท่องเที่ยว	ปลายทางได้จัดทำการประเมินผลกระทบด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อวิเคราะห์การท่องเที่ยว ผลกระทบและ ความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และ เศรษฐกิจสังคมและอื่น ๆ

C15	1.7	นโยบายหรือยุทธศาสตร์การจัดการปลายทาง	มีจุดหมายปลายทางที่ทันสมัย เปิดเผยต่อสาธารณะ มีระยะเวลาหลายปี นโยบายหรือยุทธศาสตร์การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมและปัญหาเศรษฐกิจ นโยบายนี้เหมาะสมกับขนาดของปลายทางที่พัฒนาด้วยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นไปตามหลักความยั่งยืน เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนในวงกว้างและการดำเนินการในปลายทาง
	1.8	การวางแผนดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	ปลายทางได้รับการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกำลังดำเนินการ แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวหลายปีที่เปิดเผยต่อสาธารณะ แผนนี้เหมาะสมกับขนาดของปลายทางตามหลักการความยั่งยืนและรวมถึงเป้าหมาย การดำเนินการมาตรการความรับผิดชอบต่อสังคมและการวางแผนเวลา
	1.9	ความโปร่งใสและการบังคับใช้	การพัฒนาการวางแผนปลายทางนั้นดำเนินการอย่างใกล้ชิด การปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน ระเบียบการวางแผนและการตัดสินใจ มีการสื่อสารต่อสาธารณะและบังคับใช้
การจัดการผู้มาเยือน			
	1.10	การตรวจสอบผู้มาเยือน	มีการตรวจสอบลักษณะ ปริมาณ กิจกรรม และความชอบของผู้มาเยือน และรายงานให้ทราบโดยทั่วกัน
	1.11	ความพึงพอใจของผู้มาเยือน	ความพึงพอใจของผู้มาเยือนต่อคุณภาพและความยั่งยืนของประสบการณ์ปลายทาง กำลังถูกติดตามและรายงานต่อสาธารณะ หากจำเป็นให้ดำเนินการตอบสนอง
C30	1.12	การจัดการปริมาณและกิจกรรมผู้มาเยือน	ปลายทางมีระบบการจัดการผู้มาเยือน ซึ่งมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ มีการดำเนินการเพื่อจัดการปริมาณและกิจกรรมของผู้มาเยือน และลดหรือเพิ่มตามความจำเป็นในบางช่วงเวลาและในบางสถานที่ โดยคำนึงถึงบัญชีและสร้างความสมดุลกับความต้องการของเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
	1.13	การจัดการผู้มาเยือนสำหรับทรัพย์สินปลายทาง	มีการใช้การจัดการผู้มาเยือนและการหลังไหลของผู้มาเยือนอย่างเพียงพอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการท่องเที่ยว ผลกระทบภายในและรอบ ๆ ทรัพย์สินทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของจุดหมายปลายทาง ระบบการจัดการหมายถึง คุณลักษณะ ความสามารถ และความอ่อนไหวของทรัพย์สินเหล่านี้

C30	1.14	พฤติกรรมของผู้มาเยือนพื้นที่ละเอียดอ่อน	แนวปฏิบัติสำหรับผู้มาเยือนที่เหมาะสมในกิจกรรมวัฒนธรรมและพื้นที่ที่ไวต่อธรรมชาติได้รับการพัฒนาและให้บริการแก่ผู้มาเยือน มัคคุเทศก์ บริษัททัวร์ ทั้งก่อนและหลังการเยี่ยมชม
การตรวจสอบและการรายงาน			
	1.15	ความยั่งยืนตัวบ่งชี้ & การตรวจสอบ	ตัวบ่งชี้ความยั่งยืนปลายทางที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ มีการติดตามประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรม และผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอและตอบกลับ มีการทบทวนระบบการตรวจสอบเป็นระยะ
	1.16	การทบทวนและการประเมิน	วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายและแผนปฏิบัติการและผลที่ได้รับ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
	1.17	การรายงานความยั่งยืนต่อสาธารณะ	ผลลัพธ์ด้านความยั่งยืนที่สำคัญจะถูกรายงานต่อสาธารณชนอย่างน้อยทุก ๆ 2 ปี และมีอยู่ในเว็บไซต์สาธารณะ
○	1.18	ร้องเรียนขัดต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์	ปลายทางมีระบบจัดการกับข้อร้องเรียนภายในและภายนอกการปฏิบัติตามเกณฑ์ Green Destinations มีการบันทึกข้อร้องเรียนและมีการดำเนินการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ
การปฏิบัติตามกฎหมายและจริยธรรม			
○	1.19	จรรยาบรรณ & คอร์ปชั่น	ปลายทางมีอยู่แล้วและกำลังดำเนินการตามจรรยาบรรณ ซึ่งรวมถึงแนวปฏิบัติต่อต้านการทุจริตและติดสินบนและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส ผู้บริหารและพนักงาน คนอื่น ๆ
○	1.20	การจัดซื้อจัดจ้างและการแข่งขันที่ยุติธรรม	ปลายทางปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสำหรับการจัดซื้อ จัดจ้างสาธารณะและรางวัล สัญญาบนพื้นฐานของคุณภาพ ราคา และความยั่งยืน
หัวข้อที่ 2 ธรรมชาติและทัศนียภาพ			
ธรรมชาติและอนุรักษ			
C30	2.1	การอนุรักษ์ธรรมชาติ	ปลายทางมีระบบอนุรักษ์ระบบนิเวศ แหล่งอาศัย และชนิดพันธุ์
C15	2.2	ผลกระทบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	ปลายทางมีมาตรการและติดตามผลกระทบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบุผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อธรรมชาติ ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ
○	2.3	การป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ	การคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ได้รับการจัดระเบียบและบังคับใช้อย่างเพียงพอ และการใช้งานที่ไม่ยั่งยืนถูกจำกัด

	2.4	คนต่างถิ่นที่รุกราน สายพันธุ์	การแนะนำและการแพร่กระจายของสายพันธุ์ต่างถิ่นที่ รุกรานได้รับการแก้ไขอย่างเพียงพอและป้องกัน
C15 O	2.5	ภูมิประเทศ & ทิวทัศน์	ทิวทัศน์ธรรมชาติและชนบทได้รับการคุ้มครอง ความเสื่อมโทรมของภูมิทัศน์และเมือง หลีกเลี่ยงการขยาย สาขาในภูมิประเทศที่สวยงามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ธรรมชาติและประสบการณ์สัตว์			
	2.6	การป้องกันสัตว์ป่า	การอนุรักษ์พันธุ์ (สัตว์ พืช และสิ่งมีชีวิตทุกชนิด) เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคุมเพื่อให้สอดคล้องกับ กฎระเบียบในท้องถิ่นและระดับชาติและระหว่างประเทศ อนุสัญญาและข้อตกลง ซึ่งรวมถึงการเก็บเกี่ยว การจับ การค้า การจัดแสดง และการขายพันธุ์สัตว์ป่าและ ผลิตภัณฑ์ของสัตว์ป่า เพื่อสร้างความมั่นใจในการคุ้มครอง และการจัดการความยั่งยืน
N/A	2.7	ปฏิสัมพันธ์ของ ธรรมชาติและสัตว์ ป่า	ปลายทางมีระบบเพื่อให้แน่ใจว่าสอดคล้องกับท้องถิ่น ระดับชาติ และกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ สำหรับการปฏิสัมพันธ์กับสัตว์ป่า สัตว์ป่าที่สูญจรมไปมา โดยคำนึงถึงผลกระทบสะสม ไม่รุกรานและจัดการอย่าง รับผิดชอบ เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง และต่อความมีชีวิตและพฤติกรรมของประชากรในป่า
C30	2.8	สัตว์เชลยสวัสดิการ	ปลายทางมีระบบเพื่อให้แน่ใจว่าสอดคล้องกับท้องถิ่น ระดับชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศและมาตรฐาน สวัสดิภาพสัตว์ สัตว์ป่าสามารถผสมพันธุ์ได้เท่านั้นหรือ ถูกจับเป็นเชลย โดยผู้มีอำนาจและมีอุปกรณ์ที่เหมาะสม กิจกรรมที่มีการควบคุม ที่อยู่อาศัย การดูแล และการ จัดการสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงทุกชนิด สัตว์เป็นไปตาม มาตรฐานสูงสุดของสวัสดิภาพสัตว์และได้รับการควบคุม อย่างมีประสิทธิภาพ
หัวข้อที่ 3 สิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ			
การใช้ที่ดินและมลพิษ			
C30	3.1	เสียงรบกวน	มีการควบคุมและลดเสียงรบกวนอย่างเพียงพอ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและผู้มาเยือนสนับสนุนให้ลดเสียง รบกวน
C30	3.2	มลพิษทางแสง	ผลกระทบของมลพิษทางแสงต่อสัตว์ป่า ประสบการณ์ของ ผู้พักอาศัยและผู้มาเยือนมีเพียงพอ บริษัทท่องเที่ยวและ ผู้มาเยือนควรลดมลพิษทางแสงให้เหลือน้อยที่สุด

	3.3	การใช้ที่ดิน & การวางแผน	ปลายทางมีแนวทางการวางแผนเชิงพื้นที่ ข้อบังคับ และหรือนโยบายที่จำเป็นต้องมีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ควบคุมสถานที่และลักษณะของการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพผลกระทบระหว่างการวางแผน ออกแบบ ก่อสร้างและรื้อถอน
การจัดการน้ำ			
	3.4	การจัดการน้ำ	มีการจัดการทรัพยากรน้ำและการใช้น้ำของปลายทางอย่างเพียงพอและตรวจสอบ มีการประเมินและบันทึกความเสี่ยงด้านน้ำ หากมีความเสี่ยงเรื่องน้ำ ใ้คงใช้น้ำ มีการระบุเป้าหมายการดูแลและดำเนินการกับองค์กรอย่างแข็งขัน เพื่อให้แน่ใจว่าการใช้น้ำโดยการท่องเที่ยวไม่นั้กระทบต่อความต้องการใช้น้ำของท้องถิ่น ชุมชนและระบบนิเวศ
○	3.5	การลดน้อยลงของน้ำจากการบริโภค	มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณเพื่อลดการใช้น้ำภายในปลายทาง และดำเนินกลยุทธ์ด้วยมาตรการประหยัดน้ำ
	3.6	คุณภาพน้ำการตรวจสอบ & การตอบสนอง	คุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค นันทนาการ และระบบนิเวศ อยู่ในเกณฑ์ที่เพียงพอ มีการติดตามผลเปิดเผยต่อสาธารณะและมีระบบตอบกลับในปัญหาคุณภาพน้ำอย่างทันทีทัน่วนที่
C30	3.7	การรักษาเสียน้ำ	ปลายทางมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและบังคับใช้ในสถานที่การบำรุงรักษาและทดสอบการปล่อยของเสียจากบ่อเกรอะ และการบำบัดน้ำเสีย ระบบ ปลายทางทำให้มั่นใจได้ว่าของเสียได้รับการบำบัดและนำกลับมาใช้ใหม่อย่างเหมาะสมหรือปล่อยอย่างปลอดภัยโดยไม่มีผลกระทบต่อประชากรในท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม
ขยะและการรีไซเคิล			
C15	3.8	ขยะและการรีไซเคิล	มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ เพื่อลดขยะมูลฝอยและติดตามอย่างเพียงพอและรายงานเมื่อให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการกำจัดหรือลดพลาสติกและของใช้ครั้งเดียวทิ้ง และเศษอาหาร
C30	3.9	การแยกขยะและการรีไซเคิล	มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณเพื่อคัดแยกขยะและติดตามอย่างเพียงพอและรายงานเมื่อของเสียทั้งหมดรวมทั้งของเสียจากอุตสาหกรรมได้รับการคัดแยกอย่างเพียงพอและได้รับการบำบัด เพื่อเบี่ยงเบนจากหลุมฝังกลบโดยมีข้อกำหนดของการรวบรวมหลายกระแสและ

			ระบบรีไซเคิลที่คัดแยกขยะตามประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	3.10	การกำจัดของเสีย	ขยะมูลฝอยที่เหลือ ซึ่งไม่ได้ใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลจะถูกกำจัดอย่างปลอดภัยและอย่างยั่งยืน
○	3.11	ทิ้งขยะ	มีการใช้มาตรการเพื่อจัดการกับการทิ้งขยะ รวมถึงผู้มาเยือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่ยอดนิยม สถานที่และพื้นที่สาธารณะ
	3.12	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ	ปลายทางกำหนดและติดตามเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาครัฐและภาคการท่องเที่ยวและดำเนินการและรายงานเกี่ยวกับนโยบายการลดผลกระทบและการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้
C15	3.13	ลดการขนส่งการปล่อยมลพิษจากการท่องเที่ยว	ปลายทางมีเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซจากการขนส่งจากการเดินทางเข้าและออกปลายทางและตรวจสอบสิ่งเหล่านี้ เพื่อลดการสนับสนุนการท่องเที่ยวต่อมลพิษทางอากาศและการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ
	3.14	มีผลกระทบต่อความคล่องตัว	จุดหมายปลายทางมีกลยุทธ์การเคลื่อนย้ายที่มีผลกระทบต่อต่ำ เพื่อลดการจราจรที่เกี่ยวข้องกับอากาศมลพิษและความแออัดในเขตท่องเที่ยว การเดินและการปั่นจักรยาน ตลอดจนการใช้งานของยานพาหนะที่ปล่อยไอเสียต่ำและยั่งยืน ได้รับการอำนวยความสะดวกและสนับสนุน
N/A	3.15	การขนส่งสาธารณะ	ระบบขนส่งมวลชนได้รับการจัดระเบียบอย่างเพียงพอและมีความพยายามอย่างชัดเจนในการเปลี่ยนแปลงมุ่งสู่ยานยนต์ที่ปล่อยมลพิษต่ำอย่างยั่งยืน ขอแนะนำให้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ
C15	3.16	การบริโภคพลังงาน	มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณและดำเนินมาตรการเพื่อลดการใช้พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานปลายทาง
C30	3.17	พลังงานหมุนเวียน	มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณและมีมาตรการที่เพียงพอ เพื่อเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียนและลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล มีแรงจูงใจที่จะสนับสนุนเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน
○	3.18	ค่าตอบแทนคาร์บอนที่มีประสิทธิภาพ	ปลายทางส่งเสริมและใช้มาตรการที่เหมาะสมที่มุ่งให้เกิดผล การชดเชยคาร์บอนสำหรับการเดินทางไป กลับ และภายในจุดหมายปลายทาง

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			
C30	3.19	การตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านสภาพอากาศ	ปลายทางระบุความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการใช้กลยุทธ์การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับสถานที่ตั้ง การออกแบบการพัฒนาและการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับความยืดหยุ่นของปลายทาง
	3.20	ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ผู้อยู่อาศัย บริษัท ท่องเที่ยวและผู้มาเยือนจะได้รับแจ้งเกี่ยวกับสิ่งที่คาดการณ์ไว้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง และสถานะในอนาคต
หัวข้อที่ 4 ประเพณีและวัฒนธรรม			
มรดกทางวัฒนธรรม			
C15 N/A	4.1	มรดก วัฒนธรรมที่จับต้องได้	ปลายทางมีนโยบายและระบบการประเมิน พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม เช่น สถานที่และมรดกที่สร้างขึ้น สถาปัตยกรรมทั่วไปหรือแบบดั้งเดิม การออกแบบเมือง ภูมิทัศน์วัฒนธรรม และแหล่งโบราณคดี
C30	4.2	การจัดการผลกระทบด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรม	การท่องเที่ยวที่ชื่นชมสถานที่ทางวัฒนธรรม มรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม ภูมิทัศน์และการใช้ประโยชน์ที่ดินได้รับการจัดการอย่างระมัดระวัง เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบ ผลกระทบ เช่น ความเสียหาย การเสื่อมสลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเสื่อมโทรม ตรวจสอบและแก้ไข
N/A	4.3	การปกป้องสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม	การขาย การค้า การจัดแสดงหรือการให้สิ่งของทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีเป็นของขวญนั้นเพียงพอแล้ว ควบคุมและบังคับใช้ กฎหมายมีการสื่อสารต่อสาธารณะ รวมถึงการท่องเที่ยว องค์กรและผู้มาเยือน
ผู้คนและประเพณี			
N/A C15	4.4	มรดกจับต้องไม่ได้	มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ได้แก่ ประเพณีท้องถิ่น ศิลปะ ดนตรี ภาษา อาหารการกินและด้านอื่น ๆ ของเอกลักษณ์และความโดดเด่นของท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอ ได้รับการป้องกันและเฉลิมฉลอง
	4.5	เคารพความถูกต้อง	การท่องเที่ยวเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและให้ความเคารพต่อวัฒนธรรมและประเพณีที่มีชีวิต การฝึกปฏิบัติการท่องเที่ยวในการสังเกต จำลอง และการตีความวัฒนธรรมและประเพณีที่มีชีวิตเป็นของแท้ ขณะเดียวกันมีส่วนร่วมและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น

N/A	4.6	คุณสมบัติทาง ปัญหาของชน พื้นเมือง	สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของคนพื้นเมือง ท้องถิ่น และ ชุมชนได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพตามกฎหมาย และนโยบาย
หัวข้อที่ 5 สุขภาวะทางสังคม			
ความเคารพของมนุษย์			
	5.1	การตั้งถิ่นฐานใหม่	การตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้อพยพอาศัยจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับ ความยินยอมล่วงหน้าและได้รับการบอกกล่าวและ ค่าตอบแทนที่ยุติธรรม
	5.2	คุณสมบัติและผู้ใช้ สิทธิในการเข้าถึง ทรัพยากร	สิทธิในทรัพย์สินและน้ำ สิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรหลัก คือ ได้รับการจดทะเบียนและคุ้มครองอย่างเพียงพอและ สอดคล้องกับชนพื้นเมืองและสิทธิชุมชน กฎระเบียบให้ การปรึกษาหารือสาธารณะและมีการบังคับใช้
	5.3	การเข้าถึงสิทธิแบบ ดั้งเดิม	ปลายทางจะตรวจสอบ ปกป้อง และเมื่อจำเป็นจะฟื้นฟู ชุมชนท้องถิ่นเข้าถึงแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรม
C30	5.4	สิทธิมนุษยชน	จุดหมายปลายทางนี้สนับสนุนมาตรฐานสากลด้านสิทธิ มนุษยชน มีกฎหมายแนวปฏิบัติและจรรยาบรรณที่กำหนด ไว้ เพื่อป้องกันและรายงานเกี่ยวกับมนุษย์ การค้ามนุษย์ การค้าทาสยุคใหม่ การค้าประเวณี หรือรูปแบบอื่นใดในการ แสวงประโยชน์ การเลือกปฏิบัติ และการคุกคามหรือ ต่อต้านใครก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก วัยรุ่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้หญิง LGBT+ และชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ
	5.5	กฎหมายสาธารณะ และการสื่อสารของ สิทธิมนุษยชน	กฎหมายและแนวปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครอง ประชาชนจากการแสวงหาประโยชน์และการคุกคามตามที่ อธิบายไว้ในเกณฑ์ 5.4 'สิทธิมนุษยชน' ถูกบังคับใช้และ สื่อสารต่อสาธารณะ
	5.6	การเข้าถึง	สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการ รวมถึง ธรรมชาติและวัฒนธรรม ความสำคัญ สามารถเข้าถึงได้ สำหรับทุกคน รวมถึงบุคคลที่มีความพิการโดยเฉพาะข้อ กำหนดการเข้าถึงหรือความต้องการพิเศษอื่น ๆ ในกรณีที่ ไม่มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเข้าถึงได้ทันที สามารถเข้าถึงได้ผ่านการออกแบบและการใช้งานของการ แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความสมบูรณ์ของเว็บไซต์ ข้อมูล จัดทำขึ้นมีอยู่ในการเข้าถึงของสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการ

การมีส่วนร่วมของชุมชน			
C15	5.7	ชุมชนการมีส่วนร่วมในการวางแผน	ปลายทางเปิดใช้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนในการวางแผนและการจัดการปลายทาง
	5.8	ผู้พักอาศัยความผูกพันและข้อเสนอแนะ	ปลายทางมีระบบเสริมสร้างความเข้าใจในท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โอกาสและความท้าทายและสร้างศักยภาพของชุมชนในการตอบสนอง
	5.9	ผลงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	องค์กร ชุมชน ผู้มาเยือน และประชาชนทั่วไปได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมและความคิดริเริ่ม เพื่อความยั่งยืนในลักษณะที่รับผิดชอบในฐานะอาสาสมัคร
C30	5.10	ความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัย	แรงบันดาลใจ ความกังวล และความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยว มีการติดตามการจัดการความยั่งยืนและปลายทางอย่างสม่ำเสมอ ผลลัพธ์คือ รายงานต่อสาธารณะ และมีการดำเนินการเพื่อตอบสนอง
เศรษฐกิจท้องถิ่น			
	5.11	การตรวจสอบผลกระทบทางเศรษฐกิจ	การสนับสนุนทางตรงและทางอ้อมของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของจุดหมายปลายทาง คือ ตรวจสอบและรายงานต่อสาธารณะ และรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม เช่น ระดับของปริมาณผู้มาเยือน ค่าใช้จ่ายของผู้มาเยือน ข้อมูลการจ้างงานและการลงทุน และหลักฐานการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
C15	5.12	ผู้ประกอบการสนับสนุนท้องถิ่น	จุดหมายปลายทางส่งเสริมการรักษาการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวในระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการสนับสนุนวิสาหกิจในท้องถิ่น ห่วงโซ่อุปทาน และการลงทุนที่ยั่งยืน
C15	5.13	ผลิตภัณฑ์และบริการส่งเสริมท้องถิ่น	ปลายทางส่งเสริมการพัฒนาและการซื้ออย่างยั่งยืนในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่และอิงจากการค้าที่เป็นธรรม รวมถึงอาหารและเครื่องดื่ม งานฝีมือ ศิลปะการแสดงสินค้าเกษตร ฯลฯ
	5.14	การท่องเที่ยวเกิดการจ้างงานส่งเสริมท้องถิ่น	จุดหมายปลายทางส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสทางอาชีพและการฝึกอบรมในการท่องเที่ยว
ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม			
	5.15	หลีกเลี่ยงการท่องเที่ยวมากเกินไป	ผลกระทบทางสังคมของผู้มาเยือนต่อชุมชนท้องถิ่นและผู้มาเยือนอื่น ๆ คือ ตรวจสอบอย่างเหมาะสม
C30	5.16	คุณสมบัติการเอาตัวรอดเปรียบ	ปลายทางมีแนวทางการวางแผน ข้อบังคับ และ/หรือนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลกระทบทางเศรษฐกิจและ

N/A			สังคมของการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และการดำเนินงาน รวมถึง การให้เช่าทรัพย์สินและสัมปทานเพื่อการท่องเที่ยว
สุขภาพและความปลอดภัย			
C15	5.17	สุขภาพและความปลอดภัย	ป้องกันอาชญากรรม ความปลอดภัย และอันตรายต่อสุขภาพสำหรับผู้มาเยือนและผู้อยู่อาศัย ตอบสนอง ติดตามอย่างเพียงพอ และรายงานต่อสาธารณะ
	5.18	การจัดการความเสี่ยงและวิกฤต	ปลายทางมีการลดความเสี่ยง จัดการวิกฤต และรับมือเหตุฉุกเฉิน แผนที่เหมาะสมกับปลายทาง มีการสื่อสารองค์ประกอบหลักไปยังผู้อยู่อาศัย ผู้มาเยือน และสถานประกอบการ มีการกำหนดขั้นตอนและทรัพยากรสำหรับดำเนินการตามแผนและมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ
หัวข้อที่ 6 ธุรกิจและการสื่อสาร			
การมีส่วนร่วมทางธุรกิจ			
C15	6.1	การส่งเสริมความยั่งยืนท่ามกลางวิสาหกิจ	จุดหมายปลายทางแจ้งให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทราบอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความยั่งยืน กระตุ้นและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานมากขึ้นที่ยั่งยืน
C30	6.2	มาตรฐานความยั่งยืน	ปลายทางส่งเสริมการยอมรับมาตรฐานความยั่งยืน การส่งเสริมการประยุกต์ใช้มาตรฐาน GSTC-Industry Recognized และ GSTC-I Accredited แบบแผนการรับรองสำหรับผู้ประกอบการท่องเที่ยว ถ้ามี
	6.3	สิ่งพิมพ์ของวิสาหกิจได้รับการรับรอง	รายชื่อสถานประกอบการท่องเที่ยวหรือผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรองความยั่งยืน คือ บำรุงรักษา และเปิดเผยต่อสาธารณะ
	6.4	การบริโภคน้ำ (วิสาหกิจ)	องค์กรต่าง ๆ ควรได้รับการสนับสนุนให้ตรวจวัดการใช้น้ำ ติดตาม จัดการและรายงานต่อสาธารณะ
	6.5	ขยะมูลฝอย (วิสาหกิจ)	องค์กรควรหลีกเลี่ยง ลด ใช้ซ้ำ และรีไซเคิลขยะมูลฝอย รวมทั้งเศษอาหาร มีการดำเนินการเพื่อกำจัดหรือลดรายการแบบใช้ครั้งเดียว โดยเฉพาะพลาสติก ขยะมูลฝอยที่เหลือ ซึ่งไม่ได้ใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลจะถูกกำจัดได้อย่างปลอดภัยและยั่งยืน
	6.6	การบริโภคพลังงาน (วิสาหกิจ)	องค์กรต่าง ๆ ควรได้รับการสนับสนุนให้ตรวจวัดการบริโภค ติดตาม ลด และรายงานพลังงานต่อสาธารณะ
	6.7	ก๊าซเรือนกระจก การปล่อยมลพิษ (วิสาหกิจ)	องค์กรควรได้รับการสนับสนุนให้วัดผล ตรวจสอบ ย่อขนาดและรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงานทุกด้าน (รวมถึงจากซัพพลายเออร์และ

			ผู้ให้บริการ) การชดเชยการปล่อยมลพิษที่เหลือน้อยอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับการสนับสนุน
	6.8	การจ้างงานอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (วิสาหกิจ)	บริษัทท่องเที่ยวของจุดหมายปลายทาง มุ่งมั่นที่จะมอบโอกาสที่เท่าเทียมกันเพื่อการจ้างงานในท้องถิ่น การฝึกอบรมและความก้าวหน้า การทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคง สภาพแวดล้อมและค่าครองชีพสำหรับทุกคน
	6.9	หลักปฏิบัติผู้ให้บริการกิจกรรม	ผู้ให้บริการกิจกรรมและมัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องสำหรับการทัศนศึกษาที่รับผิดชอบและยั่งยืน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลกระทบของการท่องเที่ยว
ข้อมูลและการตลาด			
N/A	6.10	เคาร์พ & แม่นยำ การส่งเสริม	โปรโมชั่นปลายทาง ข้อความทางการตลาด เอกสารข้อมูลผู้มาเยือนและอื่น ๆ การสื่อสารสะท้อนถึงคุณค่าและแนวทางสู่ความยั่งยืนของจุดหมายปลายทางมีความแม่นยำในการอธิบายผลิตภัณฑ์ บริการ และข้อเรียกร้องด้านความยั่งยืนแท้จริงและปฏิบัติต่อชุมชนท้องถิ่นและทรัพย์สินทางธรรมชาติและวัฒนธรรมด้วยความเคารพ
	6.11	ข้อมูลผู้มาเยือนเพื่อความยั่งยืน	ผู้มาเยือนจะได้รับแจ้งอย่างเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นด้านความยั่งยืนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประเด็นทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และสังคม และเป็นสนับสนุนให้มีบทบาทในการจัดการกับพวกเขา
N/A	6.12	ตีความข้อมูล	เอกสารสื่อความหมายมีให้บริการในสถานที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุด ซึ่งแจ้งให้ผู้มาเยือนทราบถึงความสำคัญของสถานที่ ข้อมูลมีความถูกต้อง เคารพในคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน พัฒนาร่วมกับชุมชนการทำงานร่วมกัน และสื่อสารอย่างชัดเจนในภาษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ รวมถึงภาษาท้องถิ่น

ที่มา: เกณฑ์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม, 2020

มาตรฐานมีเกณฑ์พิเศษหลายประการ คือ 30 เกณฑ์หลัก ถือว่าจำเป็นสำหรับการบรรลุผลการปฏิบัติงานด้านความยั่งยืนขั้นพื้นฐาน 9 เกณฑ์ทางเลือก เกณฑ์เหล่านี้ไม่ได้บังคับตามปลายทาง GSTC เกณฑ์ แต่ถือว่าเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการบรรลุจุดหมายปลายทางที่ยั่งยืน 9 เกณฑ์ ไม่เกี่ยวข้อง เกณฑ์เหล่านี้อาจพิจารณาภายใต้เงื่อนไขเฉพาะ เช่น ใช้ไม่ได้กับปลายทางบางแห่งเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานจุดหมายปลายทางสีเขียวอย่างสมบูรณ์ จุดหมายปลายทางควรปฏิบัติตามทุกเกณฑ์ยกเว้นที่ทำเครื่องหมายว่า ไม่บังคับหรือในกรณีที่ไม่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ง หนังสือแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัย
(ผลการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์)

Effective date: 29 June 2022

AL-001

หนังสือแจ้งผล
การพิจารณาโครงการวิจัย

ที่ มอ 014.4/67- 2๕7

สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
15 ถ.กาญจนวนิชย์
ต.คอหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง การแจ้งผลการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เรียน พันจ่าเอกสุบิน รักการ คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม

ตามที่ ท่านได้ยื่นเสนอโครงการวิจัยเพื่อรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Ecotourism Management Model in Railay Bay Hat Nopparat Thara National Park, Phi Phi Islands, Krabi Province to Green Destination Island) รหัสโครงการ PSU-HREC-2024-013-1-3 นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมฯ ได้ทบทวนโครงการวิจัย ผลการพิจารณา คือ โครงการเข้าข่ายยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Exempt Determination Research) จึงออกไปรับทราบ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2567 ทั้งนี้ ได้แจ้งคณะกรรมการจริยธรรมฯ ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2567 เพื่อรับทราบแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ศรีวิริยะจันทร์)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หมายเหตุ

- ท่านไม่ต้องรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการจริยธรรมฯ และไม่จำเป็นต้องอายุโครงการ แต่ยังคงต้องรายงานความก้าวหน้าต่อแหล่งทุนวิจัย
- ท่านยังคงต้องส่งรายงานสรุปผลการวิจัยแก่คณะกรรมการจริยธรรมฯ เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้น

Effective date: 29 June 2022

AL-001_ENG

PSU Human Research Ethics Committee,
Prince of Songkla University

Ref. PSU 014.4/67- 233

February 27, 2024

REF: Research Exempt Determination

Dear: CPO1 Subin Rakkarn Faculty of Environmental Management

The submission protocol entitled "Ecotourism Management Model in Railay Bay Hat Nopparat Thara National Park, Phi Phi Islands, Krabi Province to Green Destination Island" including all related documents (PSU-HREC-2024-012-1-3) have been reviewed by the PSU Human Research Ethics Committee, Prince of Songkla University.

The committee determined on (February 16, 2024) that the submission protocol met the criteria of the Exempt Determination Research.

The decision was acknowledged by the PSU Human Research Ethics Committee on February 16, 2024.

(Assistant Professor Dr. Somchai Sriwiriya)

Chairman of PSU Human Research Ethics Committee,
Prince of Songkla University

Remarks

- No continuing reports are required by PSU-HREC. However, progress report to funding source (if any) is still necessary.
- Please submit "Final Report" (Form AP-012) to Ethics Committee after completion of all study processes

PSU Human Research Ethics Committee,
Prince of Songkla University
15 Karnchanavanich Road, Hat Yai, Songkla 90110, Thailand
Tel. 66 7428-6955
Fax. 66 7428-6961

ภาคผนวก จ ใบอนุญาตเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ
ในอุทยานแห่งชาติ

แบบ อ.ม.๒๒ (ก)-๔

ใบอนุญาตเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ
ในอุทยานแห่งชาติ

เล่มที่ ๐๒
ฉบับที่ ๐๘๔

ที่ทำการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
วันที่ ๒๘ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

อนุญาตให้ พันจ่าเอก สุบิน รักการ สังกัดคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ภายใต้การรับรองของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อายุ ๔๐ ปี สัญชาติ ไทย ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๕๕/๖๔
ถนนมหาราช ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ รหัสไปรษณีย์ ๘๑๐๐๐ พร้อมด้วยผู้ร่วมโครงการ
จำนวน ๑ คน ดังนี้

(๑) รศ.ปรีชาติ วิสุทธีสมภาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เข้าไปกระทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิด ทศนคติต่อจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ของนักท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ ตามโครงการ
เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่
สู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ในอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๑ แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติ
หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตั้งแต่บัดนี้ ถึงวันที่ ๓๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ทั้งนี้ ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตนี้

(ลงชื่อ).....ผู้อนุญาต
(นายอรุณพล เจริญชันษา)
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตำแหน่ง

ที่ ทส ๐๙๐๗.๔๐๔/ ๑๐๘๖๙

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๖๑ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเข้าไปทำการสำรวจ ศึกษา วิจัย หรือทดลองทางวิชาการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
(พื้นที่ป่าสงวน สุบิน รักษาการ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ อว ๖๘๑๑๐/๐๐๙๙ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบอนุญาตเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการในอุทยานแห่งชาติ
เล่มที่ ๐๒ ฉบับที่ ๐๘๙ ลงวันที่ ๒๘ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่งคำขออนุญาตเพื่อการสำรวจ ศึกษา วิจัย หรือทดลองทางวิชาการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ณ อุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี โดยมี พันจ่าเอก สุบิน รักษาการ สังกัดคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ เป็นหัวหน้าโครงการ ภายใต้การรับรองของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะ จำนวน ๑ คน ระยะเวลาศึกษาวิจัยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแล้ว โครงการสำรวจ ศึกษา วิจัย หรือทดลองทางวิชาการดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครอง บำรุง ดูแล รักษา และบริหารจัดการ พื้นที่อุทยานแห่งชาติ จึงขอส่งใบอนุญาตเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ ในอุทยานแห่งชาติ เล่มที่ ๐๒ ฉบับที่ ๐๘๙ ลงวันที่ ๒๘ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสาม และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตดำเนินการในอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕

ทั้งนี้...

“No Gift Policy ทส. โปร่งใสและเป็นธรรม”

-๒-

ทั้งนี้ การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่และเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตฯ มีโทษปรับตามระเบียบ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแจ้งผู้ได้รับอนุญาตทราบและปฏิบัติตามต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล เจริญชันษา)

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๔๖๐
โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๘๗๗๕

เงื่อนไขแบบท้ายใบอนุญาตเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ
ในอุทยานแห่งชาติ

ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปกระทำการเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ
ในอุทยานแห่งชาติ ตามใบอนุญาตเล่มที่ ๐๒ ฉบับที่ ๐๘๘๙ ลงวันที่ ๒๕ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ปฏิบัติตามเงื่อนไข
ดังต่อไปนี้

๑. ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบก่อนเข้าไป
ดำเนินการในพื้นที่อย่างน้อย ๑๕ วัน และให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ทราบก่อนจึงเข้าไปดำเนินการได้
๒. ต้องรายงานความก้าวหน้าของโครงการตามแบบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กำหนด ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวน ๓ ชุด ทุก ๖ เดือน และสำเนาข้อมูลดิบ หรือสรุป
ผลงานสะสมตั้งแต่เริ่มโครงการ หากได้รับการร้องขอจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๓. กรณีที่มีการเก็บตัวอย่าง จะต้องจัดส่งตัวอย่างมาเก็บรักษาไว้ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช หรือเก็บในสถานที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เห็นชอบ ทั้งนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอสงวนสิทธิการเป็นเจ้าของในตัวอย่างนั้น ๆ การนำตัวอย่างไปใช้ประโยชน์จะต้องได้รับ
อนุญาตจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ก่อน
๔. เมื่อสิ้นสุดโครงการ ให้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และเอกสารที่นำไปเผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ
จำนวนอย่างละ ๕ ชุด พร้อมอุปกรณ์บันทึกข้อมูล ๑ ชุด ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด้วย
ทั้งนี้ ให้ถือว่าผลงานดังกล่าวเป็นสิทธิร่วมกันของผู้ได้รับอนุญาตและกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๕. ต้องปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ แผนงาน วิธีการ และเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อตกลงของโครงการ
ที่กำหนดไว้เท่านั้น
๖. ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด
ตลอดจนต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด รวมทั้ง
ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งการตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายอย่างเคร่งครัด
๗. ต้องนำผลการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการมานำเสนอ
ในการประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดขึ้น อย่างน้อย ๑ ครั้ง
เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีจากการดำเนินงานให้เจ้าหน้าที่และสาธารณชนนำไปใช้ประโยชน์
ในการคุ้มครองรักษาทรัพยากรต่อไป
๘. กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง วิธีการ
หรือเงื่อนไข หรือทำให้เกิดความเสียหาย หรือเป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อม ต่อชนิดพันธุ์และต่อพันธุกรรม
แห่งพืช สัตว์ จุลินทรีย์ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
จะพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี
๙. ในกรณีมีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาเข้าไปกระทำการเพื่อการสำรวจ การศึกษา การวิจัย
หรือการทดลองทางวิชาการ ให้ยื่นคำขอเพื่อขยายระยะเวลาต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลความจำเป็น และให้แนบรายงานความก้าวหน้า
ของโครงการที่ทำมาแล้วเป็นภาษาไทย จำนวน ๕ ชุด มาพร้อมคำขอด้วย
๑๐. ในกรณีผู้ได้รับอนุญาตหรือผู้ร่วมโครงการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขนี้ หน่วยงานที่ให้การรับรอง
และร่วมรับผิดชอบโครงการ หรือหน่วยงานต้นสังกัด ต้องรับผิดชอบให้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขนี้

-๒-

๑๑. กรณีที่ผู้ได้รับอนุญาต ประสงค์จะนำผลการศึกษาหรือวิจัยไปจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ต้องได้รับอนุญาตจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ก่อนจึงจะดำเนินการได้ และให้ถือว่าลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และสิทธิตามกฎหมายอื่นนั้นเป็นสมบัติร่วมกันกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรณีนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หรือทางการค้า ต้องทำความตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรณี ๆ ไป

๑๒. เงื่อนไขอื่น ๆ

ตามเงื่อนไข ฯ ข้อ ๑ ให้แจ้งกำหนดการเข้าพื้นที่ล่วงหน้าพร้อมรายชื่อนักวิจัยทุกคนที่จะเข้าพื้นที่แต่ละครั้ง พร้อมทั้งให้แสดงตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ทั้งก่อนและหลังเข้าไปดำเนินการ โดยมีให้เข้าไปดำเนินการใดๆ ในเขตธรรมชาติหวงห้ามของพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เว้นแต่กรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชร้องขอ และให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเข้าไปในอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วย

(ลงชื่อ).....ผู้อนุญาต

(นายอรรถพล เจริญชันษา)

ตำแหน่ง อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไร่เลย์

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่” สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่” ซึ่งจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ซึ่งจุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธินี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจําเอก สุบิน ริกการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจําเอก สุบิน ริกการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอทงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน นายกองการบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน นายกองการบริหารส่วนตำบลไสไทย
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมภาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยุ่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอทงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาลักษณะ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานกระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักรการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักรการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ประธานสหกรณ์เรือหางยาวบริการตำบลอ่าวนาง จำกัด
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ประธานชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์ แหลมพระนาง
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักรการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่” สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักรการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอทงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ประธานชมรมเป็นหน้ามาไร่เลย์
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน นายกสมาคมธฤทกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักรการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักรการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธินี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน นายกสมาคมโรงรัมย์จังหวัดกระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน นายกสมมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวนาง
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีชั้นปีที่ ๓ สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ผู้ประกอบการโรงแรม อ่าวไร่เลย์
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอทงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ผู้ประกอบการร้านอาหาร อ่าวไร่เลย์
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ท่านนายอำเภอ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไรเลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักการ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่” ซึ่งจุดมุ่งหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอำเภอไทรน้อย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ ซึ่งจุดมุ่ง
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติการแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน ผู้จัดการโรงแรม

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน รักษการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน รักษการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธินี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์

ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-7428-6806

ที่ อว 68110/ว 0007

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตู้ ปณ.50 ปณฝ.คอหงส์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา
หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่

เรียน

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พันจ่าเอก สุบิน ริกการ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการ
ระบบนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อยู่
ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยาน
แห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก โดยในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง
ดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์
ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อใช้ประกอบในงานวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากท่านหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมในอ่าวไร่เลย์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ สู่จุดหมาย
ปลายทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประสานงาน คือ พันจ่าเอก สุบิน ริกการ หมายเลขโทรศัพท์ 095-
5426807

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิณี อยู่เจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
ปฏิบัติกรแทน คณบดีคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานบริการการศึกษา
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-7428-6806

ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

1. นายประพัฒน์ ประดิษฐการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดกระบี่
2. นายวัชรการ ชนกุลวิศิษฐ์ นักวิชาการป่าไม้ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่
3. นางนิยามรณ ห่อบุตร หัวหน้าฝ่ายสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบภัย รักษาการผู้อำนวยการ กองป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
4. นางสาววิไลวรรณ อภิโมทย์ นักพัฒนาการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง จังหวัดกระบี่
5. นางสาวเยาวลักษณ์ ดินแดง นักจัดการทั่วไปชำนาญการ องค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย จังหวัดกระบี่
6. นายอัครดิษฐ์ ธีระกุล เจ้าพนักงานตรวจทำปฏิบัติการ สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขากระบี่
7. นายศศิศ จิตต์แจ้ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดกระบี่
8. นายอะหมาน หมัดอะดัม ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานกระบี่
9. นายสนั่น เหล่าเส้น ประธานชมรมเรืออ่าวนาง จังหวัดกระบี่
10. นายสมเดช หง้าฝา ประธานชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์ แหลมพระนาง จังหวัดกระบี่
11. นายอิทธิฤทธิ์ กิ่งเล็ก ที่ปรึกษาศมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวนาง จังหวัดกระบี่
12. นางสาววิชูพรรณ ภูเกล้าวัน ศรีสัญญา นายกสมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่
13. นางกนกวรรณ คิตขยัน โรงแรมรายาวดี รีสอร์ท ไร่เลย์ จังหวัดกระบี่
14. นายวงษ์วิชัย กิตติธรรกุล กำนันตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
15. นายสมบุรณ์ ช่างเรือ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
16. นายพันคำ กิตติธรรกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง จังหวัดกระบี่
17. นายสมเกียรติ เตบบุตร ผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว จังหวัดกระบี่
18. นายชลพัฒน์ หง้าฝา ผู้จัดการโรงแรม
19. นายประเสริฐ เตบบุตร กัปตันเรือสปีดโบ๊ท บริษัทท๊อบแซกมารีน
20. นายบัณฑิต วัชไชยเลิศ ผู้จัดการโรงแรมอวตาร ไร่เลย์ จังหวัดกระบี่

ภาคผนวก ซ รูปภาพบรรยากาศการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 11 การขนส่งสินค้าสู่อ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 12 การขนส่งสินค้าจากเรือเข้าฝั่งภายในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 13 การขนส่งสินค้าภายในอ่าวไร่เลย์

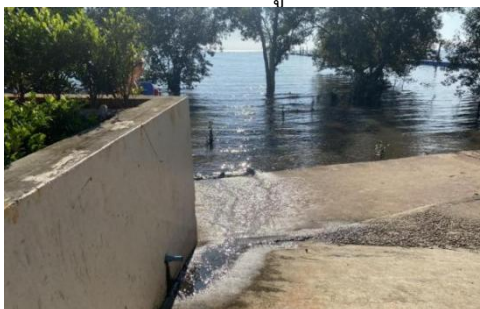
ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 14 แหล่งน้ำจืดในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 15 การปล่อยน้ำลงสู่ทะเลในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 16 จุดพักขยะในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 17 การก่อสร้างในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 18 เครื่องยนต์เรือหางยาว

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 19 มูลสัตว์บริเวณทางเดินสาธารณะในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 20 การขนนักท่องเที่ยวภายในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 21 ป้ายข้อกำหนดการใช้ยานพาหนะพื้นที่สาธารณะในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 22 เรือโดยสารบริการรับ ส่งนักท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 23 ถังขยะในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 24 ป้ายห้ามทิ้งขยะ เปิดเพลง ส่งเสียงดัง จำหน่ายสินค้าและบริการ

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 25 โรงแรมแยกขวดพลาสติกเพื่อขาย

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 26 คนขยะไปยังจุดพักขยะในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 27 ป้ายห้ามทิ้งขยะในเขตอุทยานแห่งชาติ

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 28 ขยะรวมในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 29 ขยะตกค้างตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 30 เรือขนขยะจากอ่าวไร่เลย์ขึ้นฝั่ง

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 31 เรือขนขยะจากอ่าวไร่เลย์ขึ้นฝั่ง

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 32 ชมรมธุรกิจท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์เก็บขยะริมหาดในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 33 แผนที่แสดงคดีของอุทยานฯ, แปลงการรออกโฉนด, แปลงตามมาตรา 64 พรบ.อุทยาน 62, พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติฯ

ที่มา: อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี, 2567

ภาพที่ 34 ลิงในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 35 กิจกรรมปีนผาอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 36 แผนที่ทรัพยากรในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวอ่าวไร่เลย์-แหลมพระนาง, 2567

ภาพที่ 37 สัมภาษณ์นายกสมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 38 สัมภาษณ์ที่ปรึกษาสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวอ่าวนาง จังหวัดกระบี่

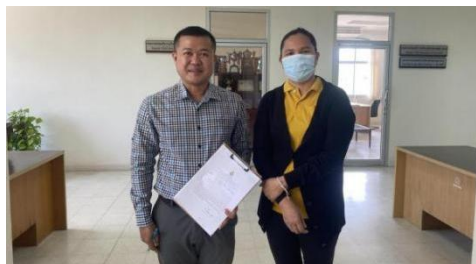
ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 39 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานกระบี่

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 40 สัมภาษณ์นักพัฒนาการท่องเที่ยว
องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 41 ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารไร้เลย

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 42 สัมภาษณ์ผู้จัดการโรงแรมอวตาร ไร้เลย รีสอร์ท

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 43 สัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านค้าในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 44 การติดตั้งโซลาร์เซลล์บริเวณท่าเรืออ่าวน้ำเมา

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 45 การติดตั้งโซลาร์เซลล์บริเวณท่าเรืออ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 46 ประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการโรงแรมรายาวดี

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 47 ประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการเรือหางยาว

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 48 สัมภาษณ์ไกด์นำเที่ยวป็นผาอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 49 สัมภาษณ์นักวิชาการป่าไม้
อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 50 ประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการร้านอาหาร

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 51 ร้านค้าในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 52 สอบถามนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 53 สอบถามนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 54 จุดจำหน่ายตั๋วเรืออ่าวนาง

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 55 จุดจำหน่ายตั๋วเรือ
สหกรณ์เรือหางยาวบริการตำบลอ่าวนาง จำกัด

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 56 ท่าเรือหาดนพรัตน์ธารา

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 57 ท่าเรืออ่าวน้ำเมา

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 58 การเดินทางสู่อ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 59 ป้ายแนะนำนักท่องเที่ยวในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 60 รถบริการนักท่องเที่ยวของโรงแรมในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 61 นักท่องเที่ยวปีนผาอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 62 การแบ่งเขตสำหรับนักท่องเที่ยวเล่นน้ำกับจุดเรือหางยาวในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 63 บริการเรือคายัค อ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 64 บริการซัก อบ รีด ในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 65 บริการห้องน้ำในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 66 บริการตู้ ATM ในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 67 ร้านอาหารอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 68 ศาลาที่พักริมทางในอ่าวไร่เลย์

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 69 จุดรวมพล

ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 70 เรือตรวจการอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี

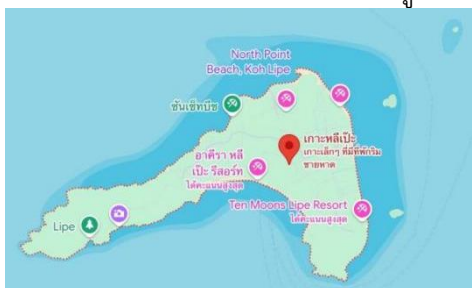
ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 71 ฐานโรงไฟฟ้าขยะชุมชนเทศบาลเมืองกระบี่

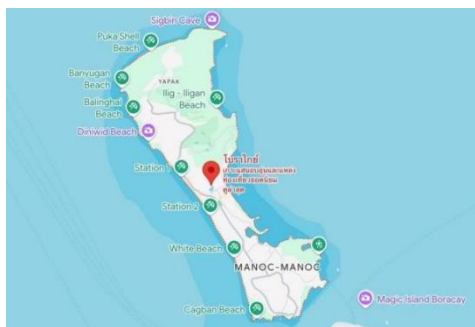
ที่มา: พันจ่าเอก สุบิน รักการ ผู้วิจัย, 2567

ภาพที่ 72 แผนที่เกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูล ประเทศไทย

ที่มา: Google Maps, 2568

ภาพที่ 73 แผนที่เกาะโบราไกย์ ประเทศฟิลิปปินส์

ที่มา: Google Maps, 2568

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล พันจำเอกสุบิน รักรการ
รหัสประจำตัวนักศึกษา 6510930103

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต	วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	2565
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	2554
ศิลปศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	2550

ทุนการศึกษา (ที่ได้รับในระหว่างการศึกษา)

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ ประจำปีงบประมาณ 2567
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ครูชำนาญการ
หัวหน้าแผนกวิชาการโรงแรม วิทยาลัยเทคนิคกระบี่
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา